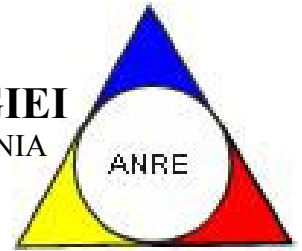




**AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE  
REGLEMENTARE ÎN DOMENIUL ENERGIEI**  
Str.Constantin Nacu nr.3, Bucuresti, Sector 2, CP 020995, ROMANIA  
[www.anre.ro](http://www.anre.ro)



# **RAPORT ANUAL**

**privind activitatea  
Autorității Naționale de Reglementare  
în domeniul Energiei**



**Aprilie 2013**

## CUPRINS

CUVÂNT DE DESCHIDERE.....	3
I. STATUTUL ȘI ROLUL ANRE.....	6
II. EVOLUȚII ALE PIEȚELOR DE ENERGIE ELECTRICĂ ȘI GAZE NATURALE, PREȚURI ȘI TARIFE.....	10
III. PROMOVAREA ENERGIEI ELECTRICE PRODUSE DIN SURSE REGENERABILE DE ENERGIE ȘI ÎN COGENERARE DE ÎNALTĂ EFICIENȚĂ .....	74
IV. REGLEMENTAREA ACCESULUI LA REȚEA, LICENȚE ȘI AUTORIZAȚII..	85
V. EFICIENȚĂ ENERGETICĂ.....	91
VI. ACTIVITATEA DE CONTROL ȘI RĂSPUNS LA PETIȚII .....	100
VII. RESPONSABILITATEA ACTULUI DE REGLEMENTARE .....	106
VIII. COOPERARE, PROGRAME ȘI COMUNICARE .....	108
IX. BUGET ȘI SURSE DE FINANȚARE .....	112
X. DIRECȚII DE ACȚIUNE ÎN PERSPECTIVĂ.....	114
ANEXE.....	115

## CUVÂNT DE DESCHIDERE



Sectorul energetic din statele membre ale Uniunii Europene a cunoscut o dezvoltare constantă în ceea ce privește introducerea principiilor de piață și a concurenței. Arhitectura pieței interne a energiei la nivel european este clară fiind prevăzută în cel de-al treilea pachet legislativ energetic<sup>1</sup> și în legislația complementară<sup>2</sup>.

Necesitate atingerii țintelor stabilite la nivel european privind finalizarea pieței interne de energie până în anul 2014 au determinat Comisia Europeană să propună un **Plan de acțiune** care vizează patru direcții principale:

1. **implementarea legislației europene** (transpunerea integrală și implementarea prevederilor celui de-al treilea pachet legislativ de către fiecare stat membru, definirea conceptului de *consumator vulnerabil*, aplicarea riguroasă a regulilor de piață și concurență, întărirea eficienței inițiativelor regionale, revizuirea liniilor directoare privind ajutorul de stat pentru protecția mediului),
2. **întărirea capacității consumatorilor de a participa la piață** (eforturi susținute pentru implicarea, informarea și motivarea consumatorilor, inclusiv prin implementarea prevederilor directivei de eficiență energetică, monitorizarea pieței cu amănuntul, stabilirea de linii directoare și bune practici privind instrumentele de comparare a prețurilor, facturare clară și transparentă, sprijinirea consumatorilor vulnerabili, asistență dedicată consumatorilor vulnerabili pentru formularea unor opțiuni de schimbare a furnizorului în cunoștință de cauză și sprijinirea acestora prin măsuri sociale pentru a putea face față cerințelor pieței concurențiale de energie),
3. **realizarea unui sistem energetic european** (adoptarea și implementarea codurilor de rețea, adoptarea pachetului Infrastructură, adoptarea primei liste a proiectelor de infrastructură de interes european, introducerea rețelelor inteligente, adoptarea de măsuri de eficiență energetică etc.)
4. **limitarea, posibilelor intervenții ale statului, pentru asigurarea îndeplinirii țintelor propuse** (eliminarea prețurilor reglementate cu luarea în considerare a obligațiilor de serviciu universal și a măsurilor de protejare a consumatorilor vulnerabili, evaluarea modului de răspuns al sectorului de producere de energie electrică la acoperirea cererii, adoptarea de recomandări privind schemele suport pentru regenerabile, înființarea grupului european pentru coordonarea sectorului energiei electrice).

Mare parte din acțiunile propuse de Comisia Europeană în perspectiva atingerii țintelor propuse se regăsesc în legislația națională adoptată în anul 2012 și în pachetul de măsuri anexat calendarelor de eliminare a prețurilor reglementate la consumatorii finali de energie electrică, respectiv gaze naturale convenit cu reprezentanții Fondului Monetar Internațional, Comisiei Europene și Băncii Mondiale.

---

<sup>1</sup> Directivele 2009/72/CE și 2009/73/CE, Regulamentele (CE) nr. 713/2009, (CE) nr. 714/2009 și (CE) nr. 715/2009.

<sup>2</sup> În special, Regulamentul (UE) nr. 994/2010 privind măsurile de garantare a securității aprovizionării cu gaze naturale și de abrogare a Directivei 2004/67/CE a Consiliului, REMIT și propunerea de regulament privind orientări pentru infrastructuri energetice transeuropene

Dintre acestea amintim:

**Transpunerea în legislația națională a prevederilor celui de-al treilea pachet legislativ** prin adoptarea Legii energiei electrice și gazelor naturale nr. 123/2012 și a Legii nr. 160/2012 privind organizarea și funcționarea ANRE; definirea conceptului de *consumator vulnerabil* în Legea nr. 123/2012, creșterea transparenței pe piața energiei electrice prin centralizarea tranzacțiilor; acțiuni în direcția cuplării pieței naționale cu cele vecine;

În vederea **diminuării impactului asupra consumatorilor a procesului de eliminare a tarifelor/prețurilor reglementate**, în cadrul memorandumurilor aprobate de Guvern, au fost propuse o serie de măsuri printre care: identificarea consumatorilor vulnerabili, asigurarea unor subvenții directe acestora, intensificarea activității furnizorilor de informare a consumatorilor cu privire la procesul de liberalizare a pieței, revederea prevederilor privind schimbarea furnizorului, detalierea facturilor de energie electrică. Clienții vulnerabili vor fi principalii beneficiari ai ajutoarelor sociale avute în vedere în procesul de renunțare treptată la prețurile/tarifele reglementate;

**Participarea alături de ceilalți reglementatori europeni, în cadrul ACER, în procesul de adoptare și implementare a codurilor europene de rețea;**

**Elaborarea studiului de fezabilitate privind implementarea în România a contoarelor inteligente pentru măsurarea consumului de energie** de firma de consultanță AT Kearney în cadrul unui program derulat de Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD) având drept beneficiar ANRE. Studiul efectuat a concluzionat fezabilitatea implementării contoarelor inteligente pentru consumatorii de energie electrică, iar pentru cei de gaze, instalarea va fi opțională și va rămâne la latitudinea operatorilor de distribuție;

**Parcurgerea etapelor de eliminare a prețurilor reglementate în conformitate cu termenele prevăzute în calendarele aprobate la nivel guvernamental** atât în sectorul energiei electrice cât și în cel al gazelor naturale.

În concordanță cu noua legislație, România trebuie să întreprindă o serie de acțiuni menite să **asigure sustenabilitatea, competitivitatea și securitatea energetică a țării**. În acest context, din prisma activității Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei (ANRE), **obiectivele prioritare pentru anul 2012** au fost:

- elaborarea legislației secundare în scopul implementării obligațiilor cu privire la piața de energie electrică și la piața de gaze naturale precum și în vederea respectării cerințelor Regulamentelor CE referitoare la aceste piețe,
- continuarea procesului de îmbunătățire a cadrului de reglementare în domeniul energiei electrice și în domeniul gazelor naturale precum și în scopul creșterii eficienței energetice,
- promovarea producției de energie din surse regenerabile și din cogenerare de înaltă eficiență,
- perfecționarea pieței certificatelor verzi, în vederea atragerii capitalului privat. În ultimii trei ani puterea instalată în parcurile eoliene s-a dublat de la un an la altul, depășind în prezent 2000 MW instalați. Vor fi luate măsuri de evitare a supracompensării investițiilor

- și implicit de menținere la nivele suportabile a efortului financiar al consumatorilor necesar susținerii surselor regenerabile de energie,
- promovarea investițiilor pentru creșterea capacității de producere a energiei electrice și pentru descoperirea de noi rezerve de hidrocarburi,
- îmbunătățirea sistemului de acordare de autorizații, atestate și/sau licențe persoanelor fizice și juridice care desfășoară activități în domeniul energiei electrice, în domeniul gazelor naturale și al eficienței energetice,
- asigurarea funcționării sectorului energetic în condiții de eficiență și siguranță prin dezvoltarea activităților de control și protecție a consumatorilor de energie.

Pentru crearea unui sector energetic modern, corespunzător principiilor Uniunii Europene de liberalizare a piețelor de energie electrică și gaze naturale capabil să satisfacă cererea consumatorilor, în anul 2012 au fost emise 54 de acte administrative, publicate în Monitorul Oficial al României, aferente sectorului gazelor naturale, energiei electrice și eficienței energetice.

Prin Deciziile și Ordinele emise de ANRE în anul 2012, s-a avut în vedere asigurarea funcționării sectorului energiei și piețelor energiei electrice și gazelor naturale în condiții de concurență, transparență, eficiență și protecție a consumatorilor, precum și asigurarea eficienței energetice și promovării utilizării surselor regenerabile de energie la consumatorii finali.

Creșterea gradului de informare a opiniei publice privind specificul activității de reglementare, precum și acțiunile întreprinse în vederea asigurării protecției consumatorilor și a responsabilizării operatorilor economici prin respectarea reglementărilor emise sunt de maximă importanță pentru înțelegerea corectă a rolului și atribuțiilor legale ale ANRE. Este și motivul pentru care activitatea de informare din perioada următoare va deveni o prioritate pentru ANRE.

**PREȘEDINTE**

**Niculae HAVRILEȚ**

## I. STATUTUL ȘI ROLUL ANRE

Autoritatea Națională de Reglementare în domeniul Energiei (ANRE) are ca obiect de activitate elaborarea, aprobarea și monitorizarea aplicării ansamblului de reglementări obligatorii la nivel național necesar funcționării sectorului și pieței energiei electrice, termice și a gazelor naturale în condiții de eficiență, concurență, transparență și protecție a consumatorilor, precum și de a implementa și monitoriza măsurile de eficiență energetică la nivel național și de a promova utilizarea la consumatorii finali a surselor regenerabile de energie.

Activitatea Autorității Naționale de Reglementare în domeniul Energiei – ANRE desfășurată în anul 2012 se împarte în 2 perioade ce coincid cu baza legală conform căreia și-a desfășurat activitatea.

Majoritar în anul 2012, ANRE și-a desfășurat activitatea conform atribuțiilor stabilite de **Legea nr. 13/2007 privind energia electrică** cu modificările și completările ulterioare, de **Legea gazelor nr. 351/2004**, cu modificările și completările ulterioare, de **Ordonanța Guvernului nr. 22/2008 privind eficiența energetică și promovarea la consumatorii finali a surselor regenerabile de energie**, precum și de **Regulamentul de organizare și funcționare a instituției**, aprobat prin **Hotărârea de Guvern nr. 1428/2009**.

În luna **iulie 2012** a fost aprobată **Legea nr.123 a energiei electrice și gazelor naturale**, care aduce multe elemente de noutate privind:

- a) cadrul de reglementare pentru desfășurarea activităților în sectorul energiei electrice și al energiei termice produse în cogenerare, în vederea utilizării optime a resurselor primare de energie în condițiile de accesibilitate, disponibilitate și suportabilitate și cu respectarea normelor de siguranță, calitate și protecție a mediului.
- b) cadrul de reglementare pentru desfășurarea activităților privind producția, transportul, distribuția, furnizarea și înmagazinarea gazelor naturale, modalitățile de organizare și funcționare a sectorului gazelor naturale, de acces pe piață, precum și criteriile și procedurile aplicabile pentru acordarea de autorizații și/sau licențe în sectorul gazelor naturale.

Principalele elemente de noutate ale **Legii energiei electrice și gazelor naturale nr. 123/2012**, publicată în Monitorul Oficial nr.485/16.07.2012, se referă la:

- **Alegerea modelului de separare a operatorului de transport și sistem.** România a ales modalitatea „operator de sistem independent”(ISO), atât pentru sectorul gazelor naturale cât și pentru cel al energiei electrice, în condițiile în care rețelele de transport sunt proprietate publică a statului. Acest model permite certificarea operatorului de transport și sistem cu respectarea prevederilor comunitare, concomitent cu păstrarea regimului juridic de proprietate existent, asigurând în același timp, o separare efectivă a intereselor legate de transport față de cele legate de producere și furnizare,
- **Renunțarea la tarifele reglementate pentru consumatorii finali și dezvoltarea piețelor concurențiale de energie electrică și gaze naturale.** Se prevede renunțarea etapizată la tarife reglementate pentru clienții noncasnici respectiv casnici, în condițiile asigurării suportabilității

acestei măsuri de către clienții finali. A fost inclus în lege și principiul „non-reversibilității” la tarife reglementate a unui consumator odată ce a optat pentru piața concurențială,

- **Protecția consumatorilor.** Se dispune înființarea unor Comisii de soluționare a disputelor pe piețele angro și cu amănuntul, ca organisme independente extrajudiciare, organizate în cadrul ANRE. În același sens, este stipulat și dreptul clienților finali de energie electrică de a apela la serviciile unui mediator, în conformitate cu prevederile Legii nr. 192/2006 privind medierea și organizarea profesiei de mediator, cu modificările și completările ulterioare,
- **Consolidarea piețelor concurențiale de energie electrică și gaze naturale** prin creșterea transparenței, implementarea de noi platforme de tranzacționare în sectorul gazelor naturale, reglementarea activității operatorului de piață.
- Potrivit noii legi ANRE va avea și **atribuții de investigare** cu privire la funcționarea piețelor energiei electrice și gazelor naturale în care decide și impune orice măsuri proporționale necesare pentru promovarea unei concurențe efective și pentru asigurarea unei funcționări corespunzătoare a pieței. După caz, autoritatea competentă are, de asemenea, competența de a coopera cu Consiliul Concurenței și cu autoritățile de reglementare a pieței financiare sau cu Comisia Europeană în desfășurarea de investigații în domeniul dreptului concurenței..

De asemenea, pentru a garanta un regim concurențial eficient, se prevede în sarcina ANRE monitorizarea permanentă a funcționării pieței de energie și gaze naturale în vederea evaluării nivelului de eficiență, transparență și concurență al acestora, a continuității în alimentare și elaborarea de rapoarte anuale privind activitatea desfășurată, problemele sesizate, soluțiile aplicate și rezultatele obținute. Tot în sarcina ANRE revine și monitorizarea modului de aplicare a schemelor de sprijin pentru promovarea producerii energiei electrice din surse regenerabile de energie electrică și în cogenerare de înaltă eficiență în scopul evitării supracompensării.

ANRE deține drepturi corespunzătoare pentru desfășurarea de investigații și competențele aferente în legătură cu **soluționarea litigiilor** care au ca obiect sau sunt în legătură cu operatorul de transport și de sistem, operatorii de distribuție sau metodologiile de calcul a tarifelor aferente activităților de transport și distribuție, emise de ANRE.

Monitorizarea funcționării piețelor de energie și gaze naturale vor constitui priorități ale activității de perspectivă a ANRE, iar în acest context, activitatea de investigare se va concentra într-o primă etapă asupra aspectelor sesizate în cadrul acestei activități. Activitate de investigare care va fi organizată se va desfășura pe baza unui regulament propriu, aprobat prin ordin ANRE. Potrivit prevederilor legale, ANRE poate efectua investigații din oficiu sau ca răspuns la o plângere formulată de o persoană fizică sau juridică afectată în mod real și direct de o potențială încălcare a reglementărilor emise.

În luna octombrie a fost aprobată O.U.G. nr. 33/2007 privind organizarea și funcționarea Autorității Naționale de Reglementare în domeniul Energiei, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 160/2012.

Principalele elemente de noutate ale **Legii nr. 160/2012**, publicată în Monitorul Oficial nr. 685/03.10.2012, **conferă autorității de reglementare statutul de autoritate administrativă autonomă, cu personalitate juridică, aflată sub control parlamentar. Finanțarea ANRE este**

---

**asigurată integral din venituri proprii**, (tarife percepute pentru acordarea de licențe, autorizații și atestări, contribuții anuale percepute operatorilor economici reglementați din sectorul energiei electrice și termice și al gazelor naturale, precum și din fonduri acordate de organisme internaționale) instituția fiind independentă decizional, organizatoric și funcțional.

ANRE este condusă de un președinte și doi vicepreședinți.

Pentru aprobarea reglementărilor în sectorul energiei electrice, termice și al gazelor naturale este constituit un **Comitet de reglementare** format din 7 membri inclusiv președintele și cei doi vicepreședinți. În Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 719 din 23 octombrie 2012 a fost publicată **Hotărârea Parlamentului României nr. 42 privind numirea membrilor Comitetului de Reglementare al ANRE, cu nominalizarea funcțiilor**. Aspectul de noutate introdus de lege constă în numirea și revocarea membrilor comitetului de reglementare de către Parlament în ședință comună a celor două Camere. Durata mandatului membrilor comitetului de reglementare este de 5 ani, aceștia putând fi reînvestiți cel mult o dată. La numirea primului comitet, un vicepreședinte și 2 membri vor avea un mandat de 2 ani și jumătate, stabilit prin hotărârea Parlamentului de numire în funcție.

Sunt precizate criteriile de selecție pentru membrii comitetului și condițiile de încetare ale mandatului acestora.

Membrii Comitetului de reglementare **acționează în mod independent** de orice interes al participanților la piața de energie electrică sau cea de gaze naturale, **nu solicită și nu acceptă instrucțiuni directe** din partea vreunei entități publice sau private în îndeplinirea atribuțiilor de reglementare care le revin, **nu desfășoară activități cu caracter lucrativ** în sectorul energiei electrice, termice și al gazelor naturale, cu excepția celor cu caracter didactic de instruire profesională, **nu dețin acțiuni sau părți sociale și nu pot avea calitatea de membru în organele de conducere la societăți comerciale** cu obiect de activitate în sectorul energiei electrice, termice și al gazelor naturale sau în orice alte domenii care se află în competența ANRE, în condițiile legii.

Comitetul de reglementare este asistat de **Consiliul consultativ** care asigură armonizarea intereselor operatorilor economici din sectorul energiei electrice, termice și al gazelor naturale cu cele ale consumatorilor, evaluează impactul reglementărilor ANRE și face propuneri de îmbunătățire a acestora.

Consiliul consultativ este format din 13 membri, numiți prin decizie a primului-ministru, fiecare membru al Consiliului reprezintă asociația sau organizația care l-a desemnat. Față de anul 2011, Consiliul Consultativ al ANRE a fost completat cu încă doi membri și anume un reprezentant din partea Consiliului Concurenței și un reprezentant din partea Autorității Naționale pentru Protecția Consumatorilor -ANPC.

Atribuțiile și competențele ANRE au fost de asemenea completate, principalele prevederi suplimentare fiind legate de un rol crescut al autorității în promovarea piețelor concurențiale de energie și gaze naturale, piețelor regionale de energie în sprijinul realizării pieței interne europene de energie și dezvoltarea cooperării cu autorități de reglementare din statele membre, în facilitarea accesului la rețea și dezvoltarea unui sistem energetic național sigur, fiabil, sustenabil și eficient, orientat către consumator.

Principalele atribuții conferite prin legislația primară:

- emite, modifică sau retrage autorizații și licențe;
- emite reglementari tehnice și comerciale, asigură accesul și racordarea la rețelele de energie electrică și gaze naturale;
- emite și aprobă metodologii de stabilire a prețurilor și tarifelor, aprobă prețuri și tarife;
- asigura monitorizarea funcționării piețelor de energie electrică și gaze naturale;
- promovează producerea de energie din surse regenerabile și cogenerare.

În îndeplinirea atribuțiilor sale, ANRE colaborează cu Consiliul Concurenței, cu Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor, cu ministerele și cu alte organe de specialitate ale administrației publice centrale sau locale interesate, cu asociațiile consumatorilor de energie electrică și de gaze naturale, cu operatorii economici specializați care prestează servicii pentru sector, cu asociațiile profesionale din domeniul energiei și cu asociațiile patronale și sindicale, cu autorități de reglementare din alte state.

**În anul 2012 au fost emise 53 de acte administrative, publicate în Monitorul Oficial al României, aferente sectorului gazelor naturale, energiei electrice și eficienței energetice, 24 Ordine - Gaze naturale și 29 Ordine - Energie electrică și eficiență energetică (Anexa nr.1)**

În anexa nr. 2 este prezentată o evaluare a modului de îndeplinire a **indicatorilor de performanță propuși de Consiliul Reglementatorilor Europeni în Domeniul Energiei – CEER**, în martie 2011 pentru autoritățile naționale de reglementare din UE, la nivelul ANRE. .

## II. EVOLUȚII ALE PIETELOR DE ENERGIE ELECTRICĂ ȘI GAZE NATURALE, PREȚURI ȘI TARIFE

### ENERGIE ELECTRICĂ

#### A. EVOLUȚIA PIETELOR DE ENERGIE ELECTRICĂ

##### Structura pieței de energie electrică din România

Pe piața de energie electrică tranzacțiile se desfășoară angro sau cu amănuntul.

Piața angro (PAN) cuprinde totalitatea tranzacțiilor desfășurate între participanți, cu excepția celor către consumatorii finali de energie electrică, care se desfășoară pe piața cu amănuntul (PAM).

Modelul **pieței angro de energie electrică** este structurat în următoarele componente:

- **contracte bilaterale** (reglementate, negociate sau încheiate prin licitații pe piețele centralizate de contracte),
- tranzacții încheiate pe **pieța pentru ziua următoare (PZU)** sau pe **pieța intra-zilnică (ID)**, în care participanții își ajustează poziția contractuală sau pentru a obține profit din diferența între prețurile de contract și prețul spot.
- **pieța de echilibrare (PE)**, care asigură acoperirea diferențelor dintre producția notificată și consumul prognozat. Pentru dezechilibrele înregistrate participanții își asumă responsabilitatea financiară.

Pentru tranzacționarea prin mecanisme transparente a contractelor pe piața concurențială a fost organizată **Piața centralizată a contractelor bilaterale**, ce include două modalități de tranzacționare, respectiv modalitatea de tranzacționare conform căreia contractele sunt atribuite prin licitație publică (**PCCB**) și modalitatea de tranzacționare conform căreia contractele sunt atribuite printr-un proces combinat de licitații și negociere (**PCCB-NC**).

Aceasta a fost completată la finele anului 2012 cu **un cadru organizat de contractare a energiei electrice pentru clienții finali mari (PMC)**.

Tot în piața angro sunt incluse și tranzacțiile realizate pe **pieța serviciilor de sistem tehnologice (STS)** și **pieța capacităților de interconexiune** cu sistemele electroenergetice ale țărilor vecine (ATC).

**Piața de servicii tehnologice de sistem** este piața pe care se încheie contracte între producătorii calificați pentru furnizarea fiecărui tip de serviciu tehnologic și operatorul de transport și sistem (OTS), având ca obiect punerea la dispoziția sistemului electroenergetic (SEN), contra plată, a unor capacități de producție care să poată fi mobilizate la cererea dispecerului național, în condiții determinate de capabilitățile tehnice ale respectivelor unități de producție (conform tipurilor de servicii

de sistem pentru care au fost calificate); contractele se concretizează în obligația ofertării capacităților respective pe piața de echilibrare, urmând ca eventualele cantități de energie produse/reduce să facă obiectul decontării pe PE.

Volumul de energie tranzacționat pe PAN depășește cantitatea transmisă fizic de la producere către consum, deoarece totalitatea tranzacțiilor include revânzările realizate de participanți în scopul ajustării poziției contractuale și obținerii de beneficii financiare.

Începând cu 25 iulie 2011 funcționează **piața intra-zilnică de energie electrică (PI)**, ce urmează a fi dezvoltată etapizat, pe baza unui plan de acțiune aprobat de către ANRE.

Introducerea pe piața de energie electrică din România a acestui nou mecanism de tranzacționare va permite participanților la piață o echilibrare a portofoliului mai aproape de momentul livrării. Aceasta va contribui la reducerea dezechilibrelor, chiar dacă, deocamdată, implementarea mecanismului se realizează în variantă simplificată, constând în deschiderea unei singure sesiuni de tranzacționare imediat după închiderea sesiunii de tranzacționare din PZU.

Noua *Lege a energiei electrice și gazelor naturale*, nr. 123/2012, instituie obligația ca pe piața concurențială, tranzacțiile cu energie electrică să se încheie în mod transparent, public, centralizat și nediscriminatoriu, ceea ce implică eliminarea posibilității încheierii pe piața angro de contracte negociate bilateral, odată cu intrarea în vigoare a legii. Pe piața cu amănuntul se pot, însă, încheia și contracte la prețuri negociate, conform unei precizări specifice incluse în lege.

Legea nr. 123/2012 instituie principii concurențiale similare cu cele pentru tranzacțiile cu energie electrică și pentru tranzacțiile cu servicii tehnologice de sistem, pe care operatorul de transport și sistem trebuie să le realizeze pe baza unor proceduri transparente și nediscriminatorii, prin mecanisme concurențiale.

De asemenea, operatorii de rețea (transport și distribuție) trebuie să-și asigure acoperirea consumului propriu tehnologic aferent rețelelor pe care le exploatează, tot pe baza unor proceduri transparente și nediscriminatorii, cu respectarea mecanismelor concurențiale.

### **Evoluția cadrului de reglementare aferent pieței de energie electrică din România**

În cursul anului 2012 a continuat procesul de elaborare, completare și dezvoltare a cadrului de reglementare necesar funcționării și dezvoltării pieței de energie electrică, ca o consecință a rezultatelor de aplicare obținute până la data respectivă și a solicitărilor operatorilor economici din sector. Dintre reglementările aferente pieței de energie electrică, supuse procesului de consultare publică, aprobate sau analizate/avizate de ANRE în cursul anului 2012, menționăm:

**Ordinul nr. 33/2012 privind instituirea unor reguli pe piața de echilibrare aplicabile producției de energie electrică ce beneficiază de sisteme de promovare**, având ca scop integrarea în sistemul de reglementări comerciale aferente pieței angro de energie electrică a unor prevederi ale Legii nr. 220/2008 pentru stabilirea sistemului de promovare a energiei din surse regenerabile de energie, cu modificările și completările ulterioare, cu privire la preluarea în rețea a energiei electrice din surse

regenerabile de energie. Aceasta prevede două tipuri de cerințe privind preluarea E-RES în SEN, și anume:

- cerința de la art. 14 (8): *Pentru energia electrică care beneficiază de sistemul de sprijin prevăzut de prezenta lege, contractată și vândută pe piața de energie, se asigură acces garantat la rețea, cu excepția energiei electrice care este contractată și vândută la preț reglementat conform prevederilor alin. (2), pentru care se asigură accesul prioritar la rețea; accesul garantat la rețelele de energie electrică este definit în Legea nr. 123/2012 ca ansamblul de reguli și condiții tehnice și comerciale prin care unor categorii de producători aflate sub incidența unei scheme de sprijin adoptate la nivel național li se garantează preluarea în rețeaua electrică a unor cantități de energie electrică ce au fost contractate pe piața concurențială sau pe baza unor obligații de achiziție stabilite în baza legii;*
- cerința de la art. 14 (7): *Operatorul de transport și de sistem și/sau operatorii de distribuție asigură transportul, respectiv distribuția, precum și dispecerizarea cu prioritate a energiei electrice produse din surse regenerabile, pentru toți producătorii de energie din surse regenerabile, indiferent de capacitate, pe baza unor criterii transparente și nediscriminatorii, cu posibilitatea modificării notificărilor în cursul zilei de operare, conform metodologiei aprobate de ANRE, astfel încât limitarea sau întreruperea producției de energie din surse regenerabile să fie aplicată numai în cazuri excepționale, dacă acest fapt este necesar pentru stabilitatea și securitatea Sistemului Electroenergetic Național.*

De asemenea, Legea nr. 123/2012, a energiei electrice și gazelor naturale, prevede la art. 70, asigurarea aceluiași tratament și pentru energia electrică produsă în cogenerare de înaltă eficiență, toate fiind aplicabile în măsura în care nu este afectat nivelul de siguranță în SEN.

Pentru transpunerea acestor prevederi în legislația secundară, a fost emis **Ordinul nr. 33/2012**, care instituie rezervarea unor prețuri minime de ofertare pe piața de echilibrare de 0,1 lei/MWh, 5 lei/MWh și 10 lei/MWh pentru diferite categorii de producători, funcție de sursa de energie primară sau de tehnologia utilizată.

Prevederile privind prețurile minime, alături de reglementarea posibilității pentru E-SRE de a modifica notificările fizice cu minim o oră înaintea intervalului de dispecerizare implicat, permit ca în cazul în care este necesar, scăderea producției să se facă prin reducerea puterii tuturor tipurilor de unități de producere în ordinea următoare:

- unitățile termo, până la minimumul tehnic sau oprire;
- producția suplimentară celei notificate de către unitățile eoliene și solare;
- producția unităților E-SRE de tipul: hidro fără hidrolicitate ridicată, biomasă, geotermal etc.;
- producția notificată a unităților de tipul: eolian, solar, hidro cu hidrolicitate ridicată, cogenerare de înaltă eficiență, nuclear.

Reglementarea a ținut seama de obligația dispecerizării cu prioritate prevăzută de lege, coroborată cu posibilitățile de stocare/amânare a producției ce caracterizează unele dintre tehnologii, precum și cu obligațiile de operare în siguranță a SEN.

Ordinul mai prevede actualizarea prețului maxim de ofertă pe piața de echilibrare la 450 lei/MWh și a diferenței între cel mai mare și cel mai mic preț ofertat zilnic de o unitate dispecerizabilă la 150 lei/MWh (revizuiind prevederile Ordinului nr. 119/2008 privind reguli de ofertare pe PE), precum și

publicarea ofertelor și tranzacțiilor pe PE ale producătorilor care au realizat mai mult de 40% din tranzacțiile pe un tip de reglaj și sens în ultimele 3 luni, în scopul de a descuraja tentativele de abuz de poziție dominantă pe această piață.

**Ordinul nr. 55/2012 de aprobare a Regulamentului privind cadrul organizat de contractare a energiei electrice pentru clienții finali mari**, emis de ANRE ca urmare a solicitărilor marilor consumatori, pentru implementarea unei platforme de tranzacționare dedicată acestora, precum și pentru a:

- respecta angajamentele asumate de România în memorandumurile/scrisoriile de intenție încheiate cu FMI/UE/BM de a nu prelungi, respectiv de a elimina contractele bilaterale pentru energie electrică ale producătorilor de stat;
- răspunde situației create pe piața de energie electrică după declararea stării de forță majoră pentru Hidroelectrică, precum și
- implementa prevederile noii Legi a energiei electrice și gazelor, nr. 123/2012, care prevede, la art. 23, că *tranzacțiile cu energie electrică se desfășoară pe piața concurențială în mod transparent, public, centralizat și nediscriminatoriu.*

Specificul marilor consumatori rezultă din necesitatea acestora de a încheia contracte pentru cantități semnificative de energie, pe mai mulți ani (termen mediu), care să le asigure o predictibilitate crescută a costurilor și ca urmare, oportunități mai mari de garantare pentru finanțare, în condițiile în care costurile cu energia au o pondere importantă în costul produselor pe care le realizează. Aceasta poate oferi și o oportunitate de asigurare a finanțării pentru participanții vânzători la această piață.

Regulamentul prevede respectarea următoarelor caracteristici de funcționare a cadrului organizat de contractare a energiei electrice de către clienții finali mari:

- Consumatorii mari, definiți prin consumul anual mai mare de 70000 MWh, pot participa la această piață în calitate de cumpărători, iar furnizorii ca și vânzători. Oricare din cele două categorii poate iniția oferte, constituite dintr-o combinație de produse standard (bandă, vârf, gol) de 10 MW și poate solicita ca partenerii potențiali să îndeplinească anumite criterii (de selecție) care să confere credibilitate contractuală, oferind în același timp date privind credibilitatea proprie (criterii de credibilitate).
- Anumite prevederi contractuale pot fi deschise pentru negociere publică cu participanții care introduc oferte de răspuns.
- Orice alt participant care îndeplinește criteriile de credibilitate poate interveni pe poziția inițiatore cu o ofertă de preț.
- Contractul propus de inițiator, precum și clauzele rezultate în urma negocierii publice pot fi contestate și urmează un proces de reajustare.
- Încheierea tranzacțiilor se face în urma unui proces de licitație publică, conținând o etapă în care oferta inițiatore rămâne fixă, urmată de o alta în care participanții de pe ambele poziții își pot ajusta ofertele în ceea ce privește prețul, în scopul realizării tranzacțiilor.
- Transparența acestei piețe este asigurată de caracterul public al caracteristicilor ofertelor, numelor participanților, procesului de negociere a clauzelor deschise, rezultatelor licitațiilor (prețuri, cantități, participanți câștigători etc.)

Se asigură astfel caracterul centralizat, public, transparent și nediscriminatoriu al tranzacțiilor de pe piața concurențială prevăzut de Legea nr. 123/2012.

---

Tot în decursul anului 2012 au fost supuse dezbaterii publice, prin postarea pe pagina de Internet a ANRE, următoarele documente:

- Procedura Operațională a CN Transelectrica SA **Definirea situațiilor de urgență pentru care CN Transelectrica SA poate restricționa dreptul participanților de a utiliza capacitatea de interconexiune câștigată în cazul licitațiilor și modificarea operativă a acestora**, avizată de ANRE cu nr. 7/9.02.2012;
- **Contract cadru de alocare a capacității de interconexiune pentru import/export și tranzit de energie electrică dintre sistemul electroenergetic românesc și sistemele electroenergetice vecine** – rezultat ca urmare a respectării prevederilor din avizul ANRE nr.7/2012;
- Modificare a **Contractului cadru pentru prestarea serviciului de transport, a serviciilor de sistem și a serviciilor prestate de operatorul comercial** – scopul principal fiind acela de a limita riscul de neplată pentru serviciile prestate de operatorul de transport și sistem, prin introducerea garanțiilor financiare și reglementarea procesului de deconectare în caz de neplată;
- Revizuire a **Regulamentului de programare a unităților de producție dispecerizabile**, parte a Codului tehnic al Rețelei de Transport – scopul revizuirii a fost acela de a realiza concordanța dintre regulile de programare a unităților dispecerizabile și introducerea pieței intrazilnice, respectiv cerințele pieței de echilibrare în contextul creșterii ponderii E-SRE, prin introducerea posibilității de modificare a notificărilor fizice mult mai aproape de intervalul de livrare, performanță aflată în capacitățile noii platforme informatice administrate de CN Transelectrica SA pentru operarea pieței de echilibrare;
- **Reglementarea condițiilor de refacere a decontării dezechilibrelor pe piața de echilibrare** – document elaborat în scopul rezolvării situațiilor în care participanții la piață solicită refacerea decontărilor dezechilibrelor pe piața de echilibrare, ca urmare a depistării unor erori de notificare sau de agregare a valorilor măsurate.

În domeniul **pieței cu amănuntul - PAM**, în anul 2012 au fost elaborate, supuse procesului de consultare publică, aprobate sau analizate/avizate de ANRE următoarele reglementări:

**1. Activarea S.C. ENEL Energie S.A. ca furnizor de ultimă opțiune pentru consumatorii din portofoliul furnizorului S.C. Exclusiv Agro Line S.R.L.**, aprobată prin Decizia președintelui ANRE nr. 91/13.01.2012. Pentru asigurarea continuității în alimentarea cu energie electrică a consumatorilor în situația în care furnizorul acestora urmează să i se suspende/retragă licența de furnizare, ANRE a emis Ordinul nr. 14/2007 pentru aprobarea Regulamentului privind furnizarea de ultimă opțiune a energiei electrice. Prevederile regulamentului sunt aplicabile titularilor de licență de furnizare a energiei electrice și consumatorilor de energie electrică de pe teritoriul României, care și-au dat acceptul de a fi preluați de furnizori de ultimă opțiune (FUO). FUO are obligația de a furniza energie electrică consumatorilor repartizați ca urmare a activării sale de către ANRE.

În cursul anului 2012 a fost actualizată lista anuală a furnizorilor de energie electrică care au obligația de a îndeplini serviciul de furnizare de ultimă opțiune atunci când sunt activați.

Odată activat ca FUO, furnizorul prestează serviciul de furnizare a energiei electrice la consumatorii preluați în condițiile regulamentului.

Astfel, prin Decizia președintelui ANRE nr. 91/13.01.2013, a fost activat SC ENEL Energie SA ca furnizor de ultimă opțiune pentru consumatorii din portofoliul furnizorului SC Exclusiv Agro Line SRL, deoarece acestuia din urmă i-a fost suspendată licența de furnizare.

**2. Profiluri specifice de consum pentru zona de licență a SC FDEE Electrica Distribuție Transilvania Sud SA**, aprobate prin Deciziile nr. 640/16.03.2012 (Spații comerciale mici cu instalații de producere a frigului cod SCM-IF), nr. 766/06.04.2012 (Locații stații mici de pompare gaz), nr. 767/06.04.2012 (Stații de carburanți – cod SCAR) și nr. 2386/19.09.2012 (Unități de învățământ – cod profil UINV).

Profilurile au fost elaborate de operatorul de distribuție SC FDEE Electrica Distribuție Transilvania Sud SA, în conformitate cu prevederile *Procedurii proprii pentru elaborarea și aplicarea profilurilor specifice de consum*, aprobată prin Decizia președintelui ANRE nr. 2686/28.10.2010. La elaborarea acestora au fost utilizate înregistrări ale consumurilor orare la locuri de consum din categoriile respective, înregistrări existente în baza de date măsurate ale operatorului de distribuție. Propunerile de profiluri au fost analizate de ANRE și aprobate prin deciziile menționate.

**3. Profilul specific de consum tip “Echipament telecomunicații” în zona de licență a SC FDEE Electrica Distribuție Transilvania Nord SA**, aprobat prin Decizia președintelui ANRE nr. 1460/14.06.2012.

Profilul a fost elaborat de operatorul de distribuție SC FDEE Electrica Distribuție Transilvania Nord SA, în conformitate cu prevederile *Procedurii proprii pentru elaborarea și aplicarea profilurilor specifice de consum*, aprobate prin Decizia ANRE nr. 1182/29.04.2011. La elaborarea acestuia au fost utilizate înregistrări ale consumurilor orare la locuri de consum din categoriile respective, înregistrări existente în baza de date măsurate ale operatorului de distribuție. Propunerea de profil a fost analizată de ANRE și aprobată prin decizia menționată.

**4. Proceduri operaționale privind asigurarea accesului la baza de date cu informații referitoare la locurile de consum (7 documente).**

Procedurile operaționale privind asigurarea accesului la baza de date pentru locurile de consum din zonele de licență ale SC FDEE Electrica Distribuție Transilvania Nord SA (Avizul ANRE nr. 7/18.02.2012), SC FDEE Electrica Distribuție Transilvania Sud SA (Avizul ANRE nr. 20/16.03.2012), SC E.ON Moldova Distribuție SA (Avizul ANRE nr. 21/16.03.2012), SC FDEE Electrica Distribuție Muntenia Nord SA (Avizul ANRE nr. 22/06.03.2012), SC Enel Distribuție Banat SA (Avizul ANRE nr. 39/01.08.2012), SC ENEL Distribuție Dobrogea SA (Avizul ANRE nr. 40/01.08.2012) și SC FDEE Electrica Distribuție Muntenia SA (Avizul ANRE nr. 41/01.08.2012), au fost elaborate de operatorii de distribuție în baza prevederilor “Procedurii privind schimbarea furnizorului de energie electrică”, aprobată prin Ordinul nr. 88/2009 și modificată prin Ordinul nr. 14/2011, care, la alin. (3) al art. 8, stipulează: “accesul la informațiile din baza de date referitoare la un anumit consumator de energie electrică va fi permis furnizorilor, pe baza acceptului scris al consumatorului sau pe baza contractului de furnizare, conform unei proceduri specifice elaborate de operatorul de rețea și transmise către ANRE, în vederea avizării, în termen de 90 de zile de la intrarea în vigoare a prezentei proceduri.”

Procedurile detaliază modul de acces la baza de date, stabilit de către operatorii de distribuție, pentru consumatorii și furnizorii licențiați, în conformitate cu prevederile cuprinse la art. 7 alin. (2) din

Ordinul ANRE nr. 88/2009. Accesul consumatorilor la baza de date este nerestricționat, gratuit și garantat de prevederile legale pentru punctul/punctele de măsură care îi aparțin.

Procedurile operaționale au fost publicate pe pagina de Internet a ANRE ca documente de discuție, iar în urma analizării observațiilor primite au fost elaborate formele finale ale documentelor, care apoi au fost avizate în cadrul Comitetului de reglementare ANRE prin avizele menționate.

### **5. Sistemele de codificare a punctelor de măsurare (8 documente).**

Documentele au fost elaborate de SC FDEE Electrica Distribuție Transilvania Sud SA (avizul ANRE nr. 38/04.07.2012), SC FDEE Electrica Distribuție Transilvania Nord SA (avizul ANRE nr. 52/19.09.2012), SC FDEE Electrica Distribuție Muntenia Nord SA (avizul ANRE nr. 51/19.09.2012), SC Enel Distribuție Banat SA (avizul ANRE nr. 26/12.04.2012), SC ENEL Distribuție Dobrogea SA (avizul ANRE nr. 27/12.04.2012), SC FDEE Electrica Distribuție Muntenia SA (avizul ANRE nr. 28/12.04.2012), SC E.ON Moldova Distribuție SA (avizul ANRE nr. 37/04.07.2012) și SC CEZ Distribuție SA (avizul ANRE nr. 29/12.04.2012), ca urmare a prevederilor “Procedurii privind schimbarea furnizorului de energie electrică”, aprobată prin Ordinul ANRE nr. 88/2009, cu completările și modificările ulterioare, care, la alin. (3) al art. 7, precizează: “fiecare operator de rețea elaborează un sistem de codificare pentru punctele de măsurare aferente locurilor de consum din zona proprie de licență. Documentul cu descrierea sistemului va fi transmis la ANRE în termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a prezentului Ordin, în vederea avizării”.

Documentele au fost publicate pe pagina de Internet a ANRE ca documente de discuție, iar în urma analizării observațiilor primite au fost elaborate formele finale ale documentelor, care apoi au fost avizate în cadrul Comitetului de reglementare ANRE prin avizele menționate.

### **Monitorizarea funcționării pieței de energie electrică**

Activitatea de monitorizare a funcționării pieței de energie electrică s-a desfășurat în conformitate cu prevederile Metodologiilor de monitorizare aprobate prin Ordinele ANRE nr. 35/2006 și respectiv nr. 60/2008, cu modificările și completările ulterioare și a condus la obținerea următoarelor rezultate:

- publicarea de rapoarte lunare cu privire la funcționarea piețelor supravegheate; rapoartele conțin informații cu privire la regulile de funcționare a pieței, date agregate privind funcționarea sistemului electroenergetic și a pieței, care fac posibile evaluări ale nivelului concurenței și analize specifice ale părților interesate. La realizarea acestor rapoarte, ANRE ia în considerare principiile general acceptate la nivelul Uniunii Europene cu privire la publicarea datelor și respectarea echilibrului necesar în vederea evitării înțelegerilor tacite;
- efectuarea unor aprecieri periodice cuprinse în rapoartele interne sau prin informări directe adresate conducerii instituției cu privire la eficiența funcționării piețelor angro și cu amănuntul de energie electrică, eficiența cadrului de reglementare, comportamentul participanților la piețele respective și semnalarea abaterilor constatate.

### **Structura sectorului de producere a energiei electrice**

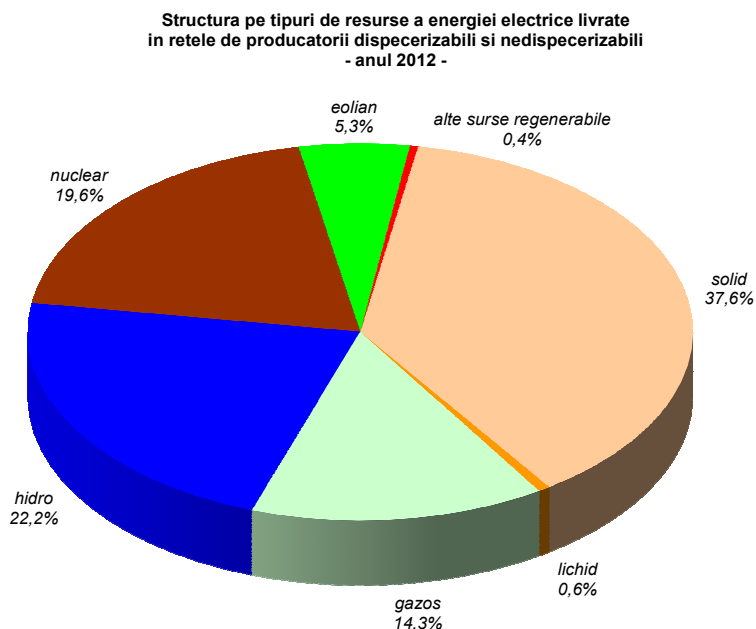
Structura prezentă a sectorului de producere a energiei electrice reflectă reorganizările succesive care au avut loc în perioada 2000-2004 și care au condus la reducerea concentrării pe piața angro de energie

electrică, până în anul 2012, când, în urma aplicării HG nr. 1024/2011 și a HG nr. 1023/2011 au fost înființați prin fuziune doi importanți producători de energie electrică din surse convenționale.

Astfel, din luna iunie 2012, a intrat pe piața de energie electrică producătorul Complexul Energetic Oltenia (CE Oltenia) – o nouă societate comercială administrată în sistem dualist prin fuziunea Societății Naționale a Lignitului Oltenia Tg. Jiu, Complexul Energetic Turceni (CE Turceni), Complexul Energetic Rovinari (CE Rovinari) și Complexul Energetic Craiova (CE Craiova), iar din luna noiembrie 2012 și-a început activitatea Complexul Energetic Hunedoara (CE Hunedoara), înființat prin fuziunea Electrocentrale Deva și Electrocentrale Paroșeni.

Cantitatea totală de energie electrică livrată în rețele, în anul 2012, de producători a fost de 53,793 TWh, din care, cea livrată în rețele de producătorii deținători de unități dispecerizabile a totalizat 52,107 TWh.

Structura energiei electrice livrate de producători calculată pe tipuri de resurse convenționale și neconvenționale este prezentată în graficul următor:



*Sursa: Raportările lunare ale producătorilor – prelucrare ANRE*

Anul 2012 a fost caracterizat de menținerea unuia dintre cei mai importanți producători din sectorul energetic, Hidroelectrica, în stare de forță majoră, aplicată contractelor comerciale de vânzare a energiei electrice aflate în derulare. Aplicarea clauzei de forță majoră a început în toamna anului 2011 și a continuat pe parcursul primelor 4 luni ale anului, din cauza persistenței factorului declanșator - deficit hidrologic sever, care a afectat râurile interioare și în special fluviul Dunărea. După o perioadă de 3 luni, în care a activat pe piața de energie electrică în condiții normale, din cauza scăderii accentuate a debitelor pe Dunăre și pe principalele râuri interioare și ținând seama de prognozele nefavorabile până la sfârșitul anului, Hidroelectrica a făcut demersurile pentru activarea celei de-a doua clauze de forță majoră în toate contractele comerciale de vânzare a energiei. Potrivit comunicatului de presă al Hidroelectrica din 07.08.2012, prin aplicarea clauzei de forță majoră, producătorul hidro și-a restrâns livrările la energia produsă în unitățile proprii, repartizată proporțional

cu obligațiile de vânzare pe fiecare contract aflat în derulare, folosind o „cheie matematică unică orară”. Hidroelectrică a ieșit din cea de-a doua stare de forță majoră la sfârșitul lunii noiembrie 2012.

O altă situație excepțională, cu impact major asupra activității pe piața de energie a aceluiași mare producător, a fost intrarea în procedură generală de insolvență, în scopul reorganizării activității conform unui plan de reorganizare, aplicabilă de la sfârșitul lunii iunie 2012. Cererea de intrare în insolvență a fost explicată de Hidroelectrică prin existența secetei prelungite de la sfârșitul anului 2011 și începutul anului 2012, printre altele, cu efecte în diminuarea cifrei de afaceri a producătorului, a pierderilor financiare înregistrate în decursul unui an și jumătate și a reducerii fluxurilor de numerar.

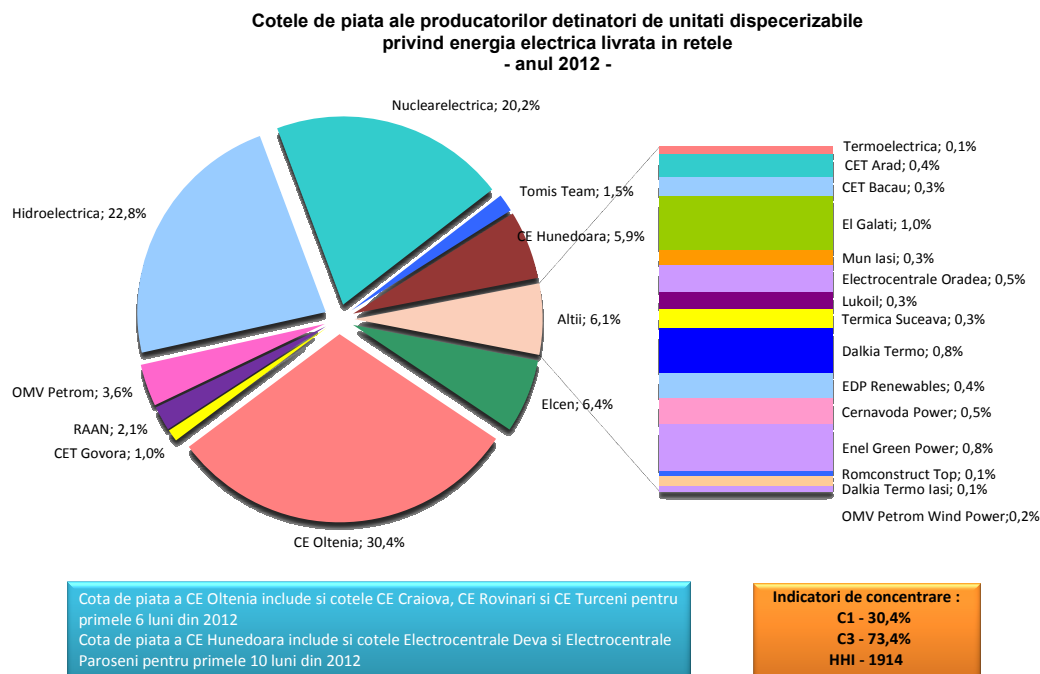
Față de anul 2011, în 2012 s-au înregistrat scăderi la energia livrată pe aproape toate tipurile de combustibil convențional, cu excepția celui gazos. Scăderea cea mai mare s-a înregistrat la energia produsă din combustibil fosil lichid (cu 18,5%) și sursă hidro (cu cca. 18,1%, din cauza celor două situații de forță majoră din cursul anului), iar cea mai mică a fost înregistrată la energia produsă pe bază de combustibil nuclear (2,4%), această cantitate de energie rămânând la aproximativ același nivel ca și în anii precedenți. În timp ce toate celelalte tipuri de surse, cu excepția celei gazoase, pe baza căreia s-a produs și livrat cu aproape 3% mai mult decât în 2011 (datorată în mare parte intrării în producție a CCCC Petrom), au determinat scăderi ale energiei livrate în rețele, energia din sursă eoliană (produsă doar de producătorii dispecerizabili) a fost de aproape 2 ori mai mare față de anul trecut, ajungând la un total anual de peste 1,8 TWh. Pe lângă respectiva cantitate, cca. 1 TWh a fost produs de producătorii eolieni nedispecerizabili sau aflați pe parcursul anului în perioade de probă. Pe total, în 2012, s-a înregistrat o scădere cu peste 6% a energiei electrice injectate în rețele și produse atât din surse convenționale, cât și din cele neconvenționale, din unități dispecerizabile.

În tabelul de mai jos sunt prezentate cantitățile anuale de energie electrică (separat pentru producătorii cu o producție mai mare de 1000 GWh) ale producătorilor deținători de unități dispecerizabile (UD), care fac obiectul activității de monitorizare a pieței. Din comparația cu datele anului 2011, se poate constata o scădere cu 6% a cantității totale anuale de energie electrică produsă. Exceptând producătorul nuclear, a cărui producție a rămas aproximativ aceeași față de anul anterior, toți producătorii semnificativi din punct de vedere al producției au înregistrat un regres cantitativ față de anul anterior. Se remarcă, de asemenea, faptul că primii 7 producători (cu producția anuală în 2012 mai mare de 1 TWh) reprezintă cca. 90,6% din totalul producției anuale înregistrate de producătorii deținători de UD.

Producător	Energie electrică produsă	
	TJ	GWh
S.C. Complexul Energetic Oltenia S.A.	4828	17382
S.C. Hidroelectrică S.A.	3341	12026
S.N. Nuclearelectrică S.A.	3185	11464
S.C. Electrocentrale București S.A.	1054	3793
S.C. Complexul Energetic Hunedoara S.A.	948	3411
OMV Petrom SA	547	1969
R.A.A.N.	377	1357
Alți producători dispecerizabili (inclusiv eolieni)	1476	5312
<b>TOTAL</b>	<b>15756</b>	<b>56714</b>

Sursa: Raportările lunare ale producătorilor – prelucrare ANRE

În figura următoare sunt prezentate cotele de piață ale producătorilor deținători de UD în anul 2012, în funcție de energia electrică livrată în rețelele electrice de transport.



Sursa: Raportările lunare ale producătorilor – prelucrare ANRE

În tabelul următor sunt prezentate valorile medii anuale, din perioada 2004–2012, ale indicatorilor de structură C1 (cota de piață a celui mai mare producător participant la piață, exprimată în procente) și HHI determinate pe baza energiei livrate în rețele de producători.

Anul	C1	HHI
2004	32%	1573
2005	37%	1831
2006	31%	1562
2007	28%	1404
2008	28%	1523
2009	29%	1641
2010	36%	1947
2011	26%	1469
2012	30%	1914

Valorile indicatorilor de concentrare prezentați mai sus iau în considerare structura existentă la nivel de societăți cu personalitate juridică distinctă, neținând seama de participațiile deținute de unii operatori în acționariatul altora. Indicatorii au fost calculați prin includerea energiei electrice livrate de

cele 3 complexe energetice Turceni, Rovinari și Craiova în cadrul CE Oltenia pentru întregul an 2012 și, de asemenea, cantitățile de energie livrate de Electrocentrale Deva și Electrocentrale Paroșeni, în cadrul CE Hunedoara pentru tot anul 2012.

Valoarea indicelui HHI pentru anul 2012, determinată în funcție de energia anuală livrată în rețele a fost de 1914, puțin peste pragul de 1800, care delimitează piețele cu concentrare moderată a puterii de piață de cele cu concentrare excesivă. În urma fuzionării celor trei complexe energetice Rovinari, Turceni, Craiova din luna iunie 2012, cota de piață anuală a celui mai important producător a devenit 30,4% (calculată pe baza întregii energii livrate de grupurile de producere componente înainte și după fuziune), devansând în acest fel producătorul hidro, care deținea, în anii trecuți, cea mai mare cotă de piață și care, în anul de analiză, deoarece situația hidrologică a anului a fost dificilă, a coborât pe locul secund, cu o cotă de 22,8% și pe cel nuclear, aflat pe locul trei, cu o cotă de 20,2%.

Valoarea indicatorului de concentrare C3, calculat ca suma cotelor de piață ale primilor 3 producători a fost, în anul 2012, de 73,4%, superioară nivelului de 70%, fapt care, în conformitate cu teoria economică și normele europene indică un grad mare de concentrare a puterii de piață, pe piața de producere din România.

**În anul 2012, în România s-a importat o cantitate de cca 1402 GWh și s-au exportat 1149 GWh;** valorile respective nu reprezintă fluxuri fizice, ci sunt rezultatul schimburilor comerciale, conform rapoartelor lunare realizate de operatorul de transport și sistem (OTS). Comparativ cu anul 2011, importul a crescut cu cca 35%, în timp ce exportul a scăzut cu mai mult de 61%, atât cel realizat de furnizorii concurențiali, cât și cel al Hidroelectrica, din cauza deficitului de energie înregistrat de-a lungul anului, România fiind în 2012, spre deosebire de anul trecut, importator net de energie. Consumul intern calculat pe baza energiei electrice livrate în rețele și a soldului import-export a fost de cca 52,36 TWh, cu 2,6% mai mic decât cel din 2011; cu excepția lunilor februarie, iunie și iulie 2012, când nivelele consumului intern calculat în modul descris mai sus a fost mai mare decât în lunile corespunzătoare anului 2011, consumul intern a înregistrat lunar scăderi procentuale de o cifră, cea mai mică dintre ele fiind cea din luna august (0,7%) și cea mai mare, cea din luna noiembrie (6,7%).

### ***Piața angro de energie electrică***

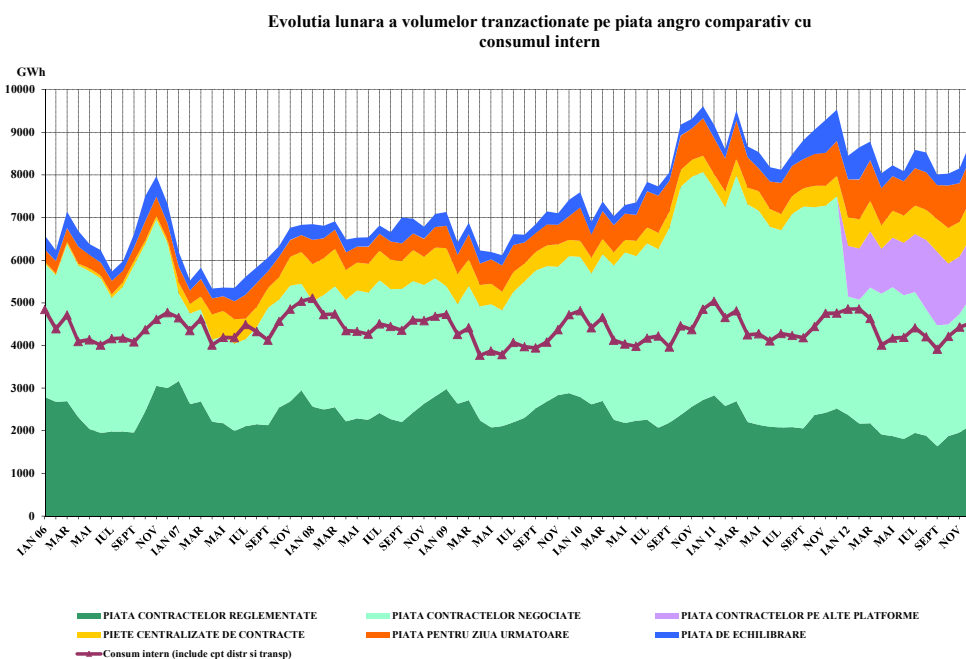
Până la apariția Legii energiei electrice și gazelor naturale nr. 123/2012, pe piața angro se puteau încheia contracte reglementate între producători și furnizori implicați, respectiv între producători (așa numitele contracte cu rol asiguratoriu în vederea diminuării riscului tehnologic), contracte negociate bilateral între toate tipurile de participanți la piață cu excepția operatorilor de rețea, contracte reglementate pentru asigurarea consumului propriu tehnologic în rețele, contracte negociate bilateral producători-producători sau furnizori-furnizori (încheiate direct sau prin intermediul platformelor de brokeraj), precum și obligații contractuale încheiate pe piețele centralizate: Piața centralizată a contractelor bilaterale cu cele două modalități de tranzacționare conform cărora contractele sunt atribuite prin licitație publică (PCCB) sau printr-un proces combinat de licitații și negociere (PCCB-NC), Piața pentru Ziua Următoare (PZU), Piața intrazilnică de energie electrică (PI) și Piața de Echilibrare (PE).

O dată cu intrarea în vigoare a noii Legi a energiei electrice și gazelor naturale nr. 123/2012, structura pieței angro a fost modificată substanțial, prin introducerea obligativității desfășurării transparente,

publice, centralizate și nediscriminatorii a tuturor tranzacțiilor de pe piața concurențială de energie electrică. În acest fel, noile tranzacții între participanții la piața angro de energie electrică trebuie să se încheie exclusiv în urma participării la una din piețele centralizate organizate la nivelul operatorului de piață de energie electrică (SC OPCOM SA), singurul deținător de licență ANRE pentru derularea respectivei activități (piața pentru ziua următoare, piața centralizată a contractelor bilaterale cu cele două modalități de tranzacționare și piața intrazilnică). Pentru a acoperi diversitatea nevoilor de tranzacționare ale participanților la piața angro de energie electrică, la nivelul operatorului de piață este necesară o diversificare a platformelor de tranzacționare existente. Astfel, în anul 2012, a fost realizat cadrul organizat de contractare a energiei electrice pentru clienții finali mari și este în curs de finalizare Piața centralizată cu negociere dublă continuă a contractelor bilaterale de energie electrică (dezvoltată pe modelul unei platforme de tranzacționare tip OTC).

Volumele agregate și prețurile medii din contractele de pe platformele de brokeraj și respectiv din contractele negociate sunt calculate de ANRE pe baza datelor declarate de participanții la piață monitorizați, pe propria răspundere și ar trebui să corespundă contractelor încheiate înainte de intrarea în vigoare a Legii energiei electrice și gazelor naturale nr. 123/2012, aflate încă în derulare la momentul raportării.

În graficul următor este prezentată evoluția lunară a volumelor tranzacționate pe principalele componente ale pieței angro de energie electrică în perioada 2006-2012, comparativ cu consumul intern.



Ca și în anul 2011, se remarcă volume totale tranzacționate lunar pe piață de peste 8 TWh, la valori duble față de valorile lunare ale consumului intern (calculat ca sumă dintre energia livrată în rețele și soldul import-export).

## Raport anual 2012

Pe ansamblul pieței angro, predominantă a fost tranzacționarea pe contracte bilaterale (negociate și reglementate), cu un volum care a reprezentat cca. 146% din consumul intern, mai puțin cu 16 puncte procentuale comparativ cu anul precedent.

Componente piața angro	Volum tranzacționat în anul 2012 - GWh	Evoluție față de anul 2011 - % -	Pondere din consumul intern din 2012 - % -
Piața contracte reglementate	23707	▼ 15,4	45,3
Piața contracte pe platforme de brokeraj	16020	▼ 11,1	30,6
Piața contracte negociate direct	36536		69,8
Export	1149	▼ 61,0	2,2
Piața centralizată a contractelor bilaterale	8551	▲ 70,0	16,3
Piața pentru Ziua Următoare	10718	▲ 20,8	20,5
Piața intrazilnică	7	▲ 62,0	0,2
Piața de Echilibrare	4709	▼ 2,6	9,0

Pentru păstrarea comparabilității în calcularea evoluției față de anul 2011, s-a considerat suma dintre contractele pe platforme de brokeraj și cele negociate pentru anul 2012.

Comparativ cu situația anului 2011, se remarcă o scădere a cantităților tranzacționate pe fiecare din tipurile de contracte reglementate, contractele negociate direct sau pe platforme de brokeraj, cea mai mare scădere însă înregistrând-o exportul, care s-a redus simțitor, în special cel pe care îl realiza Hidroelectrică, la acest lucru contribuind atât cele două stări de forță majoră instituite, cât și insolvența declarată la mijlocul anului. În schimb, creșteri importante de cantități tranzacționate s-au înregistrat pe cele două piețe centralizate organizate la nivelul operatorului de piață, mai ales din cauza schimbărilor produse prin Legea nr. 123/2012, survenite începând cu luna august 2012.

Volumele tranzacționate succesiv, au reprezentat în anul 2012, 79,5% din consumul intern al anului, fiind însă cu cca. 1,6% mai mici decât volumele vehiculate între furnizori în anul precedent. Faptul că cca. 99% din cantitățile vehiculate (tranzacționate pe contracte încheiate înainte de apariția Legii nr. 123/2012) sunt reprezentate de volumele de pe contracte încheiate direct sau pe platforme de brokeraj, rămâne, ca și în anii trecuți, un motiv de îngrijorare cu privire la gradul de transparență și eficiență ale pieței de energie electrică, precum și în ceea ce privește modul de reflectare în prețul la consumatorul final.

Datorită caracterului concurențial și transparent al piețelor organizate centralizat, creșterile volumelor tranzacționate pe PZU, pe piața centralizată a contractelor bilaterale (care a înregistrat o creștere importantă) și volumele tranzacționate (chiar dacă ne semnificative) pe piața intra-zilnică sunt considerate ca evoluții pozitive ale acestor segmente de piață angro.

Prețuri medii pe componente ale pieței angro*	2012 - lei/MWh -	2011 - lei/MWh -	Evoluție 2012 față de 2011 - % -
Piața contracte reglementate	189,75	164,29	▲ 15,5
Piața contracte pe platforme de brokeraj	212,97	-	-
Piața contracte negociate direct	204,15	177,88	▲ 14,8
Export	223,15	192,78	▲ 15,8
Piața centralizată a contractelor bilaterale	215,25	171,78	▲ 44,2
Piața pentru Ziua Următoare*	217,47	221,20	▼ 1,7
Piața intrazilnică**	297,57	281,71	▲ 22,0
Piața de Echilibrare***	291,68	283,13	▲ 3,0

\* prețul mediu anual este cel publicat de SC Opcom SA și se calculează ca medie aritmetică simplă

\*\* prețul mediu anual este calculat pe baza volumului și valorii tranzacționate anuale publicate de SC Opcom SA

\*\*\* prețul mediu anual este calculat ca medie aritmetică a prețurilor medii lunare de deficit

Referitor la prețurile medii pe piața angro de energie electrică prezentate în continuare, facem următoarele precizări:

- i. prețurile medii nu conțin TVA, accize sau alte taxe și s-au determinat prin ponderarea prețurilor cu cantitățile corespunzătoare tranzacțiilor de vânzare raportate lunar de către participanții la piață;
- ii. toate prețurile includ componenta TG a tarifului de transport (pentru piețele centralizate aceasta este înglobată, de ofertanți, în preț).

Analiza comparativă a prețurilor medii anuale rezultate din tranzacțiile încheiate pe componente ale pieței angro în anul 2012, față de 2011, indică următoarele:

- o creștere a prețurilor medii anuale pe toate tipurile de contracte, cu excepția prețului mediu pe PZU, care a scăzut, însă, cu un procent mic;
- creșterea mare a prețului mediu de pe PCCB (inclusiv PCCB-NC) la livrare față de anul 2011, cu maxime medii lunare în perioada octombrie-decembrie, de peste 220 lei/MWh, perioadă în care s-au tranzacționat cantitățile de livrat în anul 2013;
- prețul mediu anual pe contractele încheiate pe platforme de brokeraj a fost cu puțin mai mic

- decât cele obținute pe platformele organizate la nivelul Opcom;
- prețul mediu anual la export înregistrat pe contractele furnizorilor concurențiali a fost în jur de 257 lei/MWh, în timp ce prețul de pe contractele încheiate de Hidroelectrica, singurul producător exportator a fost de 146 lei/MWh.

Pe parcursul anului 2012, Direcția Piață de Energie Electrică (DPE), transformată începând cu noiembrie 2012 în Direcția Reglementări Comerciale și Monitorizare Piață de Energie, a realizat analize referitoare la:

1. **Activitatea unor participanți la piața angro de energie electrică în perioada octombrie-decembrie 2011**, monitorizați pe baza datelor raportate de aceștia, referitoare la tranzacțiile desfășurate în perioada respectivă; analiza a fost realizată ținând cont de contextul funcționării pieței de energie, caracterizat la acea vreme de lipsa acută de energie electrică, creșterea continuă a prețului energiei electrice tranzacționate pe PZU, creșterea cantităților de energie electrică tranzacționate în PE cu costuri foarte mari, precum și notificarea în dezechilibru a unor cantități mari de către PRE-uri; au fost identificate câteva cazuri de participanți care și-au intensificat activitatea de la lună la lună, în special dintre cei care își desfășoară activitatea exclusiv pe piața angro, fiind analizate cu precădere detaliile respectivelor tranzacții și rațiunile lor economice; concluziile analizei s-au axat pe existența unor discrepante între prețul minim și maxim de vânzare pe bază de contracte negociate și perpetuarea unor prețuri inferioare față de cele de piață, care, în final, conduc la transferarea unor profituri de la unii producători, către un șir de furnizori, în baza unor tranzacții netransparente; s-a concluzionat că nu există rațiuni comerciale care să justifice vânzarea și cumpărarea aceleiași cantități de energie electrică, de la același furnizor, cu prețuri de cumpărare mult mai mari decât cele de vânzare; de asemenea, se ridică semne de întrebare referitoare la corectitudinea și transparența formării prețului tranzacției în cazul micșorării prețului de vânzare cu valori semnificative, sub costul mediu de achiziție. Au fost solicitate informații suplimentare și au fost propuse măsuri corective.
2. **Probleme identificate în funcționarea pieței de echilibrare** – neînchiderea bilanțului cantitativ. Analizele efectuate periodic pe baza datelor colectate de la CNTEE Transelectrica SA și SC Opcom SA au identificat drept problemă sistematică în funcționarea pieței de echilibrare neînchiderea bilanțului cantitativ, pentru soluționarea căreia ANRE a solicitat colaborarea OTS, în calitate sa de operator de măsurare și operator al pieței de echilibrare, luând în considerare și atribuțiile OTS rezultate din metodologia de monitorizare a pieței angro; astfel de acțiuni se pot finaliza, în unele cazuri, cu refacerea decontărilor pe respectiva piață (așa cum s-a întâmplat, de exemplu, în cursul anului 2010).

Cooperarea cu OTS pe această problemă a condus la identificarea unor factori de influență sau posibile cauze ale neînchiderii, dintre care menționăm:

- lipsa de resurse din SEN - valorile mari ale neînchiderii s-au înregistrat în perioada în care SEN s-a confruntat cu o lipsă de resurse;
- notificările în dezechilibru ale Părților Responsabile cu Echilibrarea (PRE) - PRE au notificat cantități importante de energie electrică în dezechilibru, în principal din cauza problemelor contractuale generate de forța majoră aplicată de SC Hidroelectrica SA;

- apariția unei erori în agregarea datelor pe PRE-ul Schimburi Neplanificate, care a condus la determinarea incorectă a poziției sale nete pentru lunile februarie, martie și aprilie 2012;
- apariția unei erori de determinare a poziției nete măsurate a PRE Electrica, în luna noiembrie 2012, ca urmare a unei erori în formula de agregare.

Se remarcă faptul că, prin corectarea bilanțului cantitativ PE, cu valorile retransmise de OTS pentru fiecare lună în care s-au identificat erori se obțin neînchideri cantitative semnificativ mai mici.

Alte motive care determină neînchiderea bilanțului cantitativ le constituie, în viziunea OTS, și lipsa de măsură orară la unii producători nedispecerizabili sau consumatori; în calitatea sa de operator de măsurare, OTS a propus și contractarea de către ANRE a unei consultanțe de specialitate.

În vederea soluționării aspectelor legate de neînchiderea bilanțului cantitativ, ANRE a purtat discuții atât cu OTS, dar și cu Opcom și câteva PRE-uri importante (Hidroelectrică, Electrica, CIGA și CE Craiova), în urma cărora a rezultat necesitatea întreprinderii anumitor acțiuni pe termen scurt și mediu, cărora ANRE le-a dat curs:

- o realizarea unei separări reale între PRE-urile operatorilor de distribuție și PRE-urile furnizorilor implicați, prin adoptarea reglementărilor necesare pentru stabilirea pierderilor în rețeaua de distribuție și aprobarea metodei de stabilire a profilului rezidual de consum;
- o revizuirea procedurilor operaționale din responsabilitatea OTS/OMEPA pentru ajustarea responsabilităților PRE-urilor și ale operatorilor de măsurare în raport cu OTS, în concordanță cu prevederile Codului Comercial.

- 3. Compensarea dezechilibrelor pozitive înregistrate de PRE-uri ca urmare a reducerii de către OTS a capacităților corespunzătoare graficelor de export.** OTS a înaintat către ANRE propunerea de Procedură Operațională pentru compensarea eventualelor pierderi cauzate de dezechilibrele pozitive ale PRE-urilor înregistrate în luna februarie 2012, ca urmare a reducerii capacității graficelor de export; OTS a propus ca orice compensații ale eventualelor pierderi ale exportatorilor să fie suportate pe piața de echilibrare și nu de OTS, așa cum era prevăzut în Ghidul de bune practici elaborat de ERGEG; în final, OTS a aplicat reducerea graficelor de export în conformitate cu prevederile Procedurii Operaționale în vigoare la acea dată, fără acordarea de compensații pentru dezechilibrele pozitive înregistrate de exportatorii respectivi.
- 4. Problematika desfășurării tranzacțiilor de import-export de energie electrică în contextul aplicării prevederilor art. 23 alin (1) din Legea energiei electrice și gazelor naturale nr. 123/2012.** În baza noilor prevederi din Legea nr. 123/2012, privind obligativitatea încheierii tranzacțiilor cu energie electrică pe piața concurențială “în mod transparent, public, centralizat și nediscriminatoriu”, ANRE a atenționat operatorii economici monitorizați asupra interdicției de încheiere de noi contracte negociate de vânzare-cumpărare de energie electrică în afara platformelor SC Opcom SA sau a prelungirii lor prin acte adiționale, începând cu data intrării în vigoare a Legii. În urma primirii scrisorii de atenționare din partea ANRE, un număr mare de participanți la piața angro de energie electrică au solicitat lămuriri asupra modului de aplicare a

art. 23 alin (1) asupra contractelor negociate de vânzare-cumpărare și în special asupra tranzacțiilor de import-export de energie electrică desfășurate de aceștia cu parteneri străini. Dacă în cele ce privesc contractele negociate și cele încheiate pe alte platforme de tranzacționare, au fost deja întreprinse demersuri prin organizarea unui Grup de Lucru pentru implementarea în regim de urgență a unei platforme specializate de tranzacționare a contractelor de tip OTC (Over-The-Counter), problematica desfășurării tranzacțiilor de import-export de energie electrică în contextul aplicării art. 23 alin (1) din Lege a necesitat clarificări, legate de faptul că interpretarea coroborată a articolului menționat pe de o parte și a unor prevederi din legislația primară aplicabilă (Legea 160/2012), inclusiv a obligațiilor statului român conform Tratatului de funcționare a Uniunii Europene și Memorandumului de înțelegere dintre România și Comisia Europeană din iunie 2012, pe de altă parte, induce neînțelegeri privind posibilitatea desfășurării în continuare a contractelor de import-export de energie electrică. În urma analizei realizate de departamentul de specialitate și prezentării sale către Comitetul de Reglementare al ANRE, ANRE a luat decizia publicării unui document de poziție pe site-ul [www.anre.ro](http://www.anre.ro) privind această problematică.

5. **Verificarea îndeplinirii de către CNTEE Transelectrica SA a obligațiilor prevăzute de Regulamentul CE nr. 714/2009** al Parlamentului European și al Consiliului din data de 13 iulie 2009, privind condițiile de acces la rețea pentru schimburile transfrontaliere de energie electrică, ca parte din controlul de tip inspecție desfășurat începând cu luna iunie 2012. În vederea verificării în detaliu a îndeplinirii sarcinilor respective, comisia de control a cerut operatorului de transport și sistem să răspundă la un chestionar cuprinzând 19 puncte. Pe lângă răspunsurile obținute, controlul a vizat și verificarea informațiilor publicate de CNTEE Transelectrica SA pe site-ul [www.transelectrica.ro](http://www.transelectrica.ro), în special cele de la capitolul Transparență. Controlul este în curs de finalizare.

### ***Piața contractelor bilaterale reglementate***

Componenta reglementată a pieței angro a continuat să funcționeze și în anul 2012, în scopul alimentării la tarife reglementate a consumatorilor casnici și a consumatorilor necasnici care nu au uzat de dreptul de a-și alege furnizorul, precum și pentru acoperirea pierderilor în rețelele de distribuție și doar în primele 3 luni ale anului, pentru acoperirea pierderilor în rețeaua de transport.

Cantitățile de energie electrică pe contracte reglementate prin decizii ANRE către furnizorii implicați și operatorii de distribuție au reprezentat cca. 98,7% din totalul vânzărilor producătorilor pe piața reglementată, fiind acoperite în proporție de cca. 50,8% de producătorii pe bază de combustibil convențional, de cca. 30,9% de producătorul nuclear și de cca. 16,9%, diferența constituind-o vânzările pe contracte reglementate către operatorul de transport, pe contracte de întraajutorare între producători sau vânzări pe piața cu amănuntul de energie electrică.

Din totalul vânzărilor producătorilor, cantitățile vândute pe piața reglementată au reprezentat cca. 46% din total (24233 GWh), diferența fiind înregistrată pe piața concurențială, inclusiv prin contracte bilaterale directe (27958 GWh). Se face precizarea că volumele menționate nu includ tranzacțiile realizate pe piața de echilibrare/dezechilibre.

CN Transelectrica SA a achiziționat și în primele 3 luni din 2012, pe contracte reglementate de la producători, energie electrică pentru acoperirea pierderilor în RET, la prețuri de 250 lei/MWh, respectiv 350 lei/MWh, cantitatea totală astfel achiziționată în trimestrul I 2012 fiind de cca. 175 GWh. Diferența necesară pentru acoperirea pierderilor a fost cumpărată de pe PZU în toate cele 3 luni. Din luna martie 2012, însă, CN Transelectrica SA a demarat achiziționarea respectivei energii de pe PCCB, prin introducerea de oferte de cumpărare, pentru ca, din aprilie, întreaga achiziție de energie destinată acoperirii pierderilor să se desfășoare exclusiv prin mecanisme concurențiale, de piață (PZU și PCCB), la prețuri mult mai mici.

În anul 2012, furnizorii implicați au achiziționat de pe piața angro o cantitate de energie electrică de 72259 TJ (20072 GWh) pentru acoperirea necesarului de energie al consumatorilor alimentați în regim reglementat; din care cca 91% a fost achiziționată de pe piața reglementată, iar restul de pe piața concurențială. Prețul mediu de achiziție a energiei electrice a fost de 161,54 lei/MWh.

Pentru operatorii de distribuție, achizițiile de pe piața reglementată au reprezentat în anul 2012 cca 91% din total, restul energiei electrice necesare pentru acoperirea consumului propriu al rețelelor de distribuție fiind achiziționată de pe piața concurențială. În total, operatorii de distribuție au achiziționat de pe piața angro o cantitate de energie electrică de 23810 TJ (6614 GWh). Prețul mediu de achiziție a fost de 162,18 lei/MWh.

### ***Piața concurențială***

În piața concurențială sunt cuprinse toate tranzacțiile realizate în urma contractelor negociate bilateral între diverși participanți (inclusiv revânzările succesive), precum și tranzacțiile încheiate pe piețele centralizate (PCCB, PCCB-NC, PZU, PI, PE) care funcționează în baza unor mecanisme tip licitație.

Volumul tranzacțiilor derulate pe piața concurențială a scăzut față de anul 2011, însă cu un procent de doar 1,6%, în principal din cauza situației energetice dificile care a caracterizat anul. Față de anul anterior, au avut loc modificări în structura contractelor; astfel, au crescut cantitățile tranzacționate pe piețele centralizate organizate la nivelul SC Opcom SA (cu mai mult de 38%), a scăzut exportul cu cca. 60%, determinat atât de reducerea livrărilor producătorului Hidroelectrica, cât și de reducerile de cantități aplicate de furnizorii concurențiali care au vândut energie. De asemenea, în urma unui proces de consultare a participanților la piață, s-a identificat necesitatea colectării datelor privind energia electrică livrată separat pentru contracte încheiate pe alte platforme de brokeraj, dintre care cele mai importante sunt ICAP, TFS, GFI Brokers și Tullett Prebon. S-a constatat în acest fel că o treime din contractele bilaterale directe, însumând o cantitate de 52,6 TWh pe an au reprezentat-o cele încheiate de furnizorii concurențiali pe aceste platforme, cca. 16 TWh, care au însemnat 30,6% din consumul intern al anului 2012.

Pe lângă acestea, s-au desfășurat în continuare contractele negociate încheiate direct de participanții la piață, care au însumat o cantitate de cca. 36,5 TWh, tranzacționată la un preț mediu anual de 204,15 lei/MWh, un preț mai mic față de cel de pe piețele centralizate de la Opcom și de cele de pe platformele de brokeraj.

Privită din punctul de vedere al producătorilor, piața concurențială (fără luarea în considerare a volumelor de pe PE) a avut în componență vânzări în structura celor prezentate în tabelul următor:

---

Vânzări totale ale producătorilor pe piața concurențială			100% (27958 GWh)
<b>A.</b>	<b>Tranzacții realizate în urma contractelor negociate bilateral</b>		<b>48,6%</b>
	1.	Cu furnizori	33,0%
	2.	Cu parteneri externi (export)	1,3%
	3.	Cu alți producători	0,9%
	4.	Cu distribuitori	0,0%
	5.	Cu consumatori	13,4%
<b>B.</b>	<b>Tranzacții realizate prin mecanismele de tip licitație ale piețelor centralizate</b>		<b>29,6%</b>
	1.	Cu furnizori	28,0%
	2.	Cu distribuitori	0,0%
	3.	Cu alți producători	0,0%
	4.	Cu operatorul de transport	1,6%
	5.	Cu consumatori	0,0%
<b>C.</b>	<b>Tranzacții pe PZU</b>		<b>21,9%</b>

Facem precizarea că producătorii nu au încheiat contracte pe platformele de brokeraj, încheierea acestor tipuri de contracte caracterizând în exclusivitate activitatea furnizorilor concurențiali.

Producătorii au vândut pe PCCB pe contracte încheiate cu furnizorii concurențiali și operatorul de transport și sistem, iar pe contracte negociate direct atât la alți producători (contracte încheiate înainte de intrarea în vigoare a Legii nr. 123/2012 și sistate imediat după aplicarea prevederilor sale), cât și către furnizorii concurențiali și la export (Hidroelectrică, dar cu cantități mult reduse după intrarea în situația de insolvență).

Prețurile medii de tranzacționare a energiei de către producători pe piața concurențială (care au fost aduse în valori comparabile prin includerea doar a componentei TG a tarifului de transport) au fost de 174 lei/MWh pentru vânzarea negociată la furnizorii concurențiali, 146 lei/MWh la export, un preț mediu anual de 78 lei/MWh la alți producători (din cauza prețului mic practicat de OMV Petrom la vânzarea către Hidroelectrică, pentru energia electrică produsă în grupul aflat în perioada de probe).

Pentru livrările pe contractele încheiate pe piețele centralizate de contracte de către producători au rezultat prețuri medii de cca. 215 lei/MWh pentru vânzarea la furnizorii concurențiali și un preț mediu de 230 lei/MWh pentru vânzarea către Transelectrica; prețul mediu de vânzare al producătorilor pe PZU a fost de cca 229 lei/MWh, apropiat de cel din anul 2011, în timp ce pe contractele de export a fost de 146 lei/MWh, cu 8% mai mare decât cel la livrările la export din anul precedent.

Privită din punctul de vedere al furnizorilor, piața concurențială a avut în componență vânzări în structura celor prezentate în tabelul următor:

Vânzări totale ale furnizorilor pe piața concurențială			100% (69612 GWh)
<b>A.</b>	<b>Tranzacții realizate în urma contractelor negociate bilateral</b>		<b>70,7%</b>
	1.	Cu alți furnizori	36,6%
	2.	Cu parteneri externi (export)	1,1%
	3.	Cu producători	2,3%
	4.	Cu operatori distribuție	0,0%
	5.	Cu consumatori	30,7%
<b>B.</b>	<b>Tranzacții realizate pe alte platforme de brokeraj</b>		<b>23,0%</b>
<b>C.</b>	<b>Tranzacții realizate prin mecanismele de tip licitație ale piețelor centralizate</b>		<b>0,4%</b>
	1.	Cu alți furnizori	0,2%
	2.	Cu producători	0,0%
	3.	Cu operatorul de transport	0,2%
<b>D.</b>	<b>Tranzacții pe PZU</b>		<b>5,9%</b>

Se remarcă faptul că 23% din cantitatea de energie electrică vândută de furnizori pe piața de energie electrică o reprezintă tranzacțiile derulate pe platformele de brokeraj internaționale, cu prețul mediu de 212,98 lei/MWh.

Prețurile medii de vânzare realizate de furnizori pe piața concurențială în 2012 (inclusiv componenta TG a tarifului de transport) au fost de 214,97 lei/MWh pentru vânzările negociate către alți furnizori, 228,17 lei/MWh la export, 227,54 lei/MWh pe contracte negociate către producători și de 225,74 lei/MWh către consumatorii finali, cu precizarea că acest ultim preț nu include costurile de rețea (transport, distribuție, servicii de sistem).

Pentru tranzacțiile pe PZU, prețul mediu realizat de către furnizori a fost de 218,17 lei/MWh, iar pentru livrările pe contracte încheiate pe piețele centralizate, acesta a fost de 192,38 lei/MWh cu producătorii, de 231,14 lei/MWh cu furnizorii, respectiv de 214,46 lei/MWh cu operatorul de transport.

#### ***Piața centralizată a contractelor bilaterale, cu cele două modalități de tranzacționare (PCCB și PCCB-NC)***

Anul 2012 s-a caracterizat printr-o creștere a numărului de oferte inițiatore și de finalizare a multora dintre ele prin încheierea de tranzacții, cu preponderență prin modalitatea de tranzacționare prin licitație publică (PCCB), în special după intrarea în vigoare a Legii energiei electrice și gazelor naturale nr. 123/2012.

Volumul tranzacțiilor livrate ca urmare a tranzacțiilor de pe piața centralizată a contractelor bilaterale de energie electrică a crescut cu 70% față de cel înregistrat în 2011, reprezentând 16,3% din consumul intern, valori fără precedent pe piața centralizată de contracte de energie electrică. Acest fapt a fost determinat de restricțiile introduse prin Legea nr. 123/2012 la tranzacționarea pe contracte bilaterale directe, participanții fiind obligați să încheie noi tranzacții doar în mod transparent, public, centralizat

și nediscriminatoriu. Volumele livrate considerate sunt cele raportate lunar către ANRE de participanții la piața angro.

Deși un an greu din punct de vedere al asigurării cu energie electrică din cauza situației hidrologice dificile, interesul participanților față de acest tip de tranzacții a crescut foarte mult în a doua jumătate a anului, ca urmare a modificărilor legislative recente. Astfel, la sfârșitul anului 2012, numărul participanților înregistrați la piața centralizată de contracte era de 130 titulari de licență, cu 37 mai mulți decât în aceeași perioadă din 2011. Pe lângă producătorii mari și furnizorii concurențiali, care au fost activi pe PCCB și PCCB-NC și în anul precedent, în cursul anului 2012 s-au înscris o serie de producători nedispecerizabili, producători pe bază de resurse regenerabile și operatorul de transport și sistem, activitatea acestora fiind mai intensă spre sfârșitul anului.

Pe PCCB au fost tranzacționate produse energetice diverse, care au variat în funcție de perioada de livrare, de profilul zilnic al livrării și de alte caracteristici, cum ar fi introducerea de clauze asiguratorii (în cazul producătorului nuclear). Ofertele inițiatore introduse, de vânzare sau cumpărare, au depășit numărul de 600, record pentru funcționarea acestei piețe de la înființarea sa până în prezent, din acestea cca jumătate fiind tranzacționate spre sfârșitul anului, pentru cantități cu livrare în cursul anului 2013. Prețurile de deschidere au variat în intervalul 155-298 lei/MWh. Printre cei mai activi producători din punct de vedere al ofertelor inițiatore și a cantităților introduse spre vânzare s-a remarcat Hidroelectrica, începând cu luna iulie 2012. Spre deosebire de anul anterior, în 2012, consumatorul industrial SC ArcelorMittal Galați SA a introdus 2 oferte inițiatore de cumpărare, în care prețul lunar de livrare era calculat pe bază de formulă, oferte care însă au fost anulate din lipsă de răspuns. Un participant care a debutat pe PCCB în 2012 a fost Transelectrica, așa cum am precizat și anterior.

În ceea ce privește ofertele de vânzare cu preț minim introduse și câștigate, cu perioade de livrare 2012/2013, cei mai activi participanți pe tot parcursul anului au fost cele 3 complexe energetice, până în luna iunie 2012, când au fuzionat și ulterior SC CE Oltenia SA, SN Nuclearelectrica SA și SC Hidroelectrica SA.

Deși interesul participanților nu a fost la fel de mare ca cel pentru PCCB, și tranzacțiile cu livrare pe termen scurt și mediu (prin modalitatea de tranzacționare cu negociere continuă PCCB-NC) s-au intensificat în anul 2012, tranzacționându-se contracte standard cu termene de livrare de o săptămână, o lună și un trimestru care au însumat un volum de cca. 240 GWh.

Volumul total al cantităților livrate în anul 2012 (din contracte tranzacționate în perioada 2011/2012 pe PCCB și PCCB-NC) a fost de 8551 GWh, cu 70% mai mult decât în 2011, reprezentând 16,3% din consumul intern al țării, față de procentul de 9,4% pe care îl deținea în 2011.

Prețul mediu ponderat al livrărilor din 2012 pe contractele de pe piața centralizată a contractelor bilaterale (PCCB și PCCB-NC) a fost de cca. 215,25 lei/MWh, în creștere cu cca 25% față de media similară din 2011, apropiat de prețul mediu anual pe PZU din 2012 (217,47 lei/MWh).

Prețul de tranzacționare a crescut spre sfârșitul anului, când s-au pus în vânzare cantitățile de energie pentru anul 2013, producătorii cerând prin ofertele inițiatore de vânzare, prețuri din ce în ce mai mari, bazându-se pe prognozele meteo nefavorabile ale anului 2013 de la acea dată. Astfel, în luna

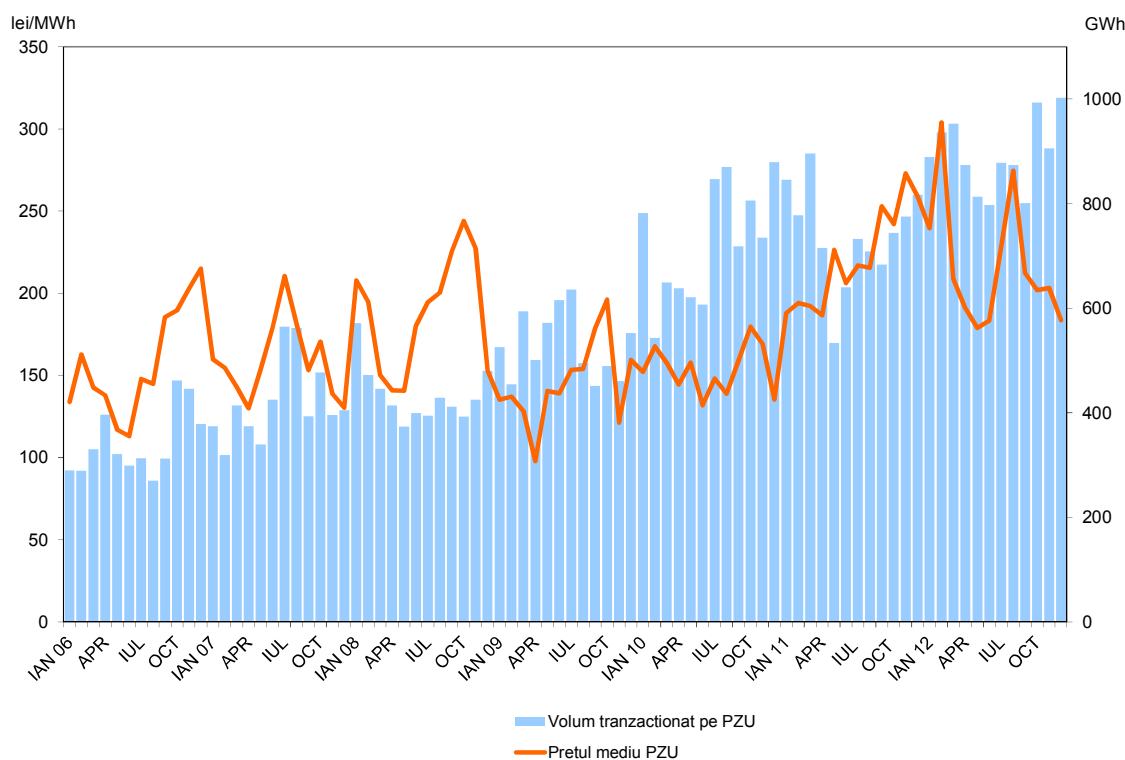
decembrie 2012, prețurile ofertate pentru livrare în bandă au atins 242 lei/MWh, iar cele pentru livrare la vârf, 280 lei/MWh, unele dintre ele fiind chiar tranzacționate.

### Piața pentru ziua următoare – PZU

Volumul de energie electrică tranzacționat pe PZU în 2012 a crescut cu cca. 21% față de volumul tranzacționat în anul 2011. Cota de 20,5% din consumul intern, înregistrată de PZU, în 2012, a crescut față de valoarea medie înregistrată în anul 2011, când a reprezentat 16,5%.

Prețul mediu de închidere a PZU (calculat ca medie aritmetică a prețurilor lunare de închidere a pieței) a scăzut cu cca. 1,17% față de media anului 2011. În graficul următor este prezentată evoluția lunară a prețului mediu și a volumului tranzacționat pe PZU în perioada 2006–2012.

Evoluția lunară a prețului mediu și a volumului tranzacționat pe PZU



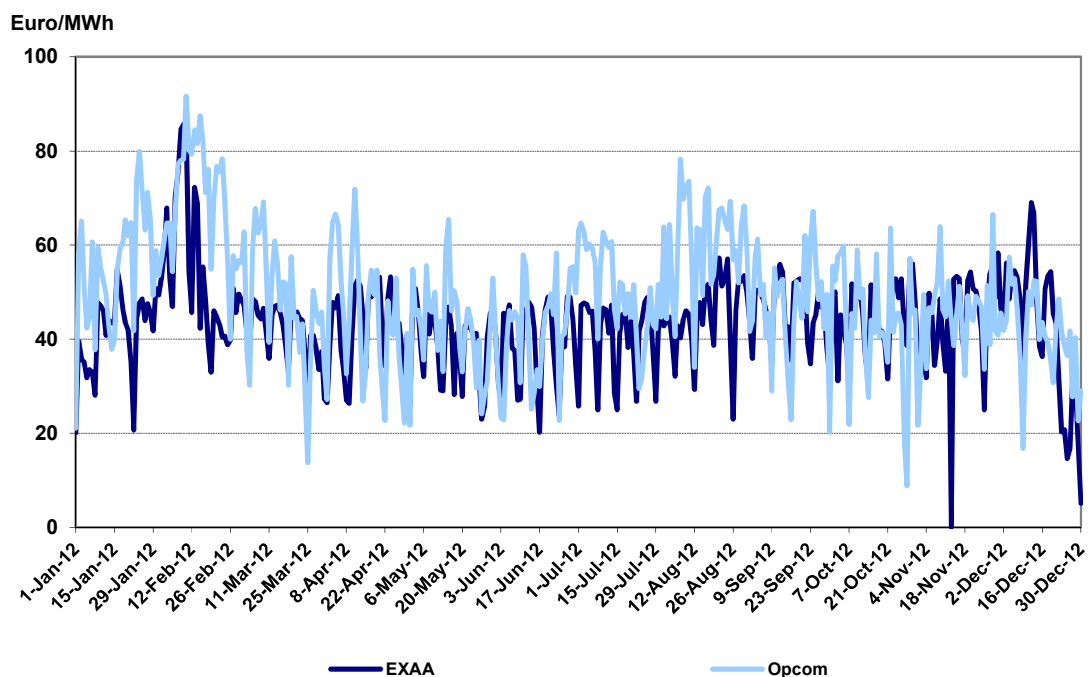
Variații de la o lună la alta ale prețului mediu lunar stabilit pe PZU au existat în ambele sensuri, având însă un trend crescător și valori mai mari față de valorile lunare din 2011. Minimul perioadei a fost atins în luna mai 2012 (cca. 178,86 lei/MWh), în timp ce maximum - în luna februarie 2012 (cca. 303,97 lei/MWh). Prețul mediu anual calculat ca medie aritmetică a prețurilor medii lunare înregistrate a fost în 2012 de 217,47 lei/MWh.

Ca și în anii precedenți se apreciază că prețul stabilit pe PZU în anul 2012 încorporează încorporează cu suficientă acuratețe informațiile disponibile privind nivelul resurselor și al necesarului de energie electrică, prezentând, totodată, volatilitatea ridicată specifică.

Indicatorul de concentrare HHI pe PZU a avut valori care, în general, indică lipsa de concentrare la cumpărare (valori lunare în domeniul 486-944), cu excepția a 4 luni, în care indicatorul a atins valori lunare cuprinse în intervalul 1102-1111; pe partea de vânzare, se constată o piață cu concentrare mai mică în primele 5 luni și ultimele 2 luni ale anului 2012, cu valori lunare ale HHI în domeniul 514-993, iar după înregistrarea participantului CE Oltenia SA, din luna iunie 2012, se înregistrează o piață moderat concentrată, cu excepția lunii iulie, când s-a înregistrat o valoare a HHI de 2158.

Din comparația prețului de închidere a PZU - OPCOM, cu prețurile spot stabilite de alte burse de energie europene în 2012, se remarcă faptul că valorile prețurilor înregistrate de Opcom au fost, în prima jumătate a anului, mai mici decât cele de pe EXAA, iar în partea a doua a anului semnificativ mai mari.

### PRETURI SPOT MEDII ZILNICE 2012



### Piața intrazilnică – PI

Componentă a pieței angro pe care se realizează tranzacții orare ferme cu energie electrică activă, ulterioare PZU, dar cu livrare în ziua următoare celei de tranzacționare, piața intrazilnică, deși, spre deosebire de anul precedent, a funcționat pe tot parcursul anului 2012, a înregistrat volume lunare tranzacționate mici, cu un maxim în luna februarie (2358 MWh) și un minim în luna iunie (30 MWh). Activitate mai intensificată s-a înregistrat în perioada februarie-aprilie 2012, când au fost tranzacționați peste 1100 MWh lunar, în restul anului volumele nedepășind 800 MWh. Comparația cu anul anterior nu este relevantă, piața intrazilnică intrând în funcțiune în luna septembrie 2011.

Din cei 53 de participanți înscriși la sfârșitul lunii decembrie 2012 la piața intrazilnică, cei mai mulți participanți activi au fost în număr de 12 în luna februarie, iar valoarea totală a tranzacțiilor încheiate în 2012 pe această piață a fost de cca. 2,3 mil. lei.

### Piața de echilibrare – PE

În luna decembrie 2012 pe această piață operau 22 producători, care dețineau un număr total de 139 unități dispecerizabile și erau înregistrate 108 PRE.

În tabelul următor sunt prezentate valorile comparative pentru anii 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011 și 2012 ale indicatorilor de concentrare determinate pe baza energiei efectiv livrate de producători pe PE, pentru fiecare tip de reglaj și sens.

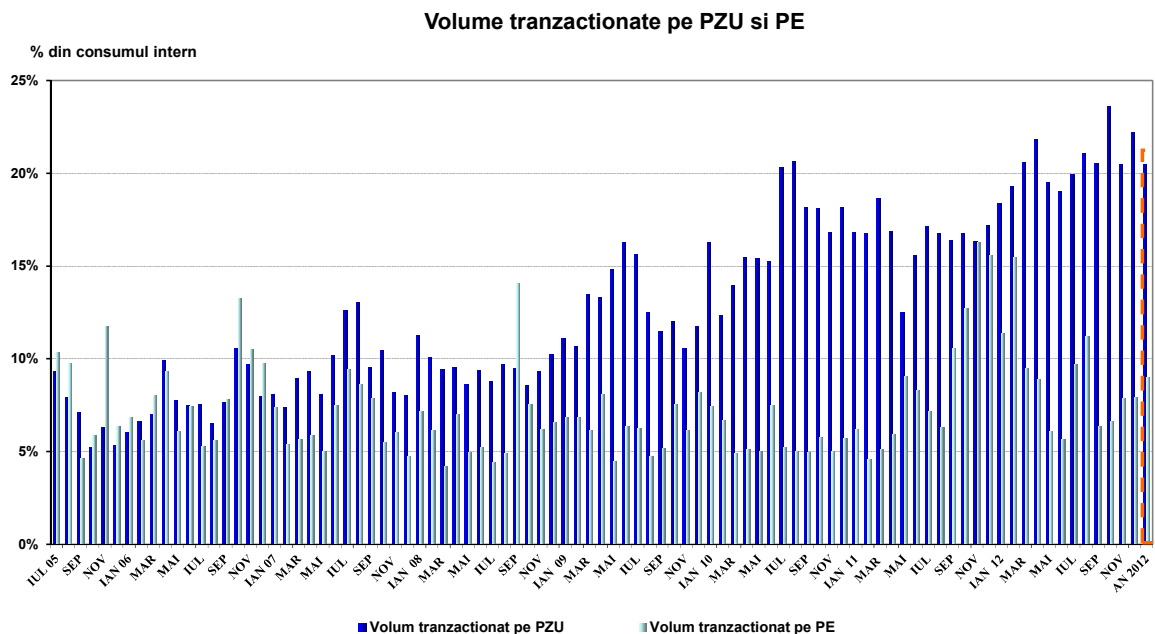
#### Valorile indicatorilor de concentrare a pieței de echilibrare

Anul	Tip reglaj	Sens reglaj	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
C1	Reglaj secundar	Crestere	80%	60%	71%	64%	68%	59%	60%
		Scădere	80%	56%	71%	64%	67%	56%	57%
	Reglaj terțiar rapid	Crestere	69%	51%	70%	55%	53%	75%	78%
		Scădere	53%	30%	38%	47%	62%	46%	53%
	Reglaj terțiar lent	Crestere	29%	29%	27%	39%	45%	30%	46%
		Scădere	31%	19%	27%	32%	34%	42%	95%
HHI	Reglaj secundar	Crestere	6510	3915	5438	4526	5067	3986	4815
		Scădere	6612	3538	5367	4501	4943	3703	4665
	Reglaj terțiar rapid	Crestere	5061	2979	5065	3543	3320	5729	6250
		Scădere	3452	1590	2319	2843	4204	2868	3926
	Reglaj terțiar lent	Crestere	2203	1769	2021	2478	2749	1679	2375
		Scădere	2582	1276	1838	2017	2089	2563	3446

Valorile indicatorilor de concentrare pentru anul 2012 arată existența unui participant dominant și o concentrare excesivă a pieței de echilibrare pentru toate categoriile de reglaj. Având în vedere nivelul mare de concentrare înregistrat în mod constant pe piața de echilibrare, ANRE a menținut și în anul 2012 limitarea superioară a prețurilor de ofertare pe această piață, iar valoarea maximă a fost revizuită începând cu data de 15 septembrie 2012 și a crescut de la 400 lei/MWh la 450 lei/MWh. Se menționează faptul că indicatorii de concentrare ai pieței de echilibrare au fost calculați prin includerea energiei efectiv livrate de CE Craiova, CE Rovinari și CE Turceni în primele 5 luni ale anului în energia efectiv livrată de CE Oltenia, respectiv de valorile înregistrate în primele 10 luni de Electrocentrale Deva și Electrocentrale Paroșeni în energia efectiv livrată de CE Hunedoara.

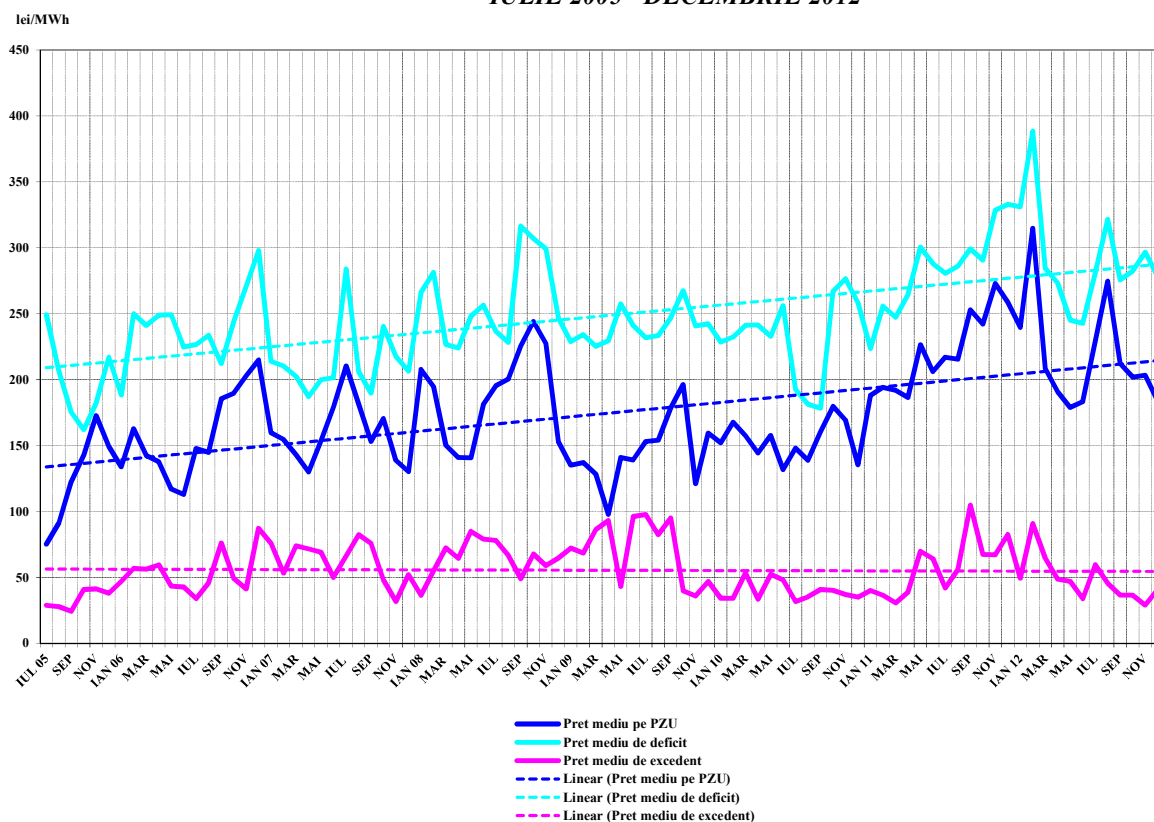
Volumul total tranzacționat pe PE în anul 2012 a scăzut cu 21% față de anul 2011, dar este cu 25% mai mare decât volumul total tranzacționat în anul 2010. Valoarea lunară s-a situat constant sub cea tranzacționată pe PZU, așa cum rezultă din graficul următor; relaționarea celor două piețe (PZU și PE) în anul 2012 este, în general, corectă, în condițiile în care Hidroelectrică a prelungit până la sfârșitul lunii aprilie 2012 „forța majoră” declarată în octombrie 2011, respectiv a reactivat-o pentru perioada august-noiembrie 2012.

Dintre motivele creșterii volumelor tranzacționate pe PE, prezentate de OTS în rapoartele de monitorizare întocmite, menționăm: deficitul accentuat de energie electrică înregistrat în SEN, transmiterea de Notificări în dezechilibru de către unii operatori economici/PRE-uri importanți/importante, creșterea diferenței dintre consum și producție în orele de vârf, funcționarea la capacitate maximă pentru perioada ianuarie - februarie 2012, etc.



Graficul următor prezintă evoluțiile prețurilor medii lunare de decontare a dezechilibrelor înregistrate de PRE-uri (prețul de excedent și prețul de deficit) pentru perioada iulie 2005 - decembrie 2012. Valorile medii ale prețurilor de decontare pentru anul 2012 au fost de 291,68 lei/MWh prețul de deficit (cu cca 3% mai mare decât cel înregistrat în anul 2011) și 48,55 lei/MWh prețul de excedent (cu cca 17% mai mic comparativ cu 2011). Se menționează faptul că valorile precizate sunt calculate ca medie aritmetică a prețurilor orare înregistrate.

Preturi medii lunare înregistrate pe PZU și PE  
IULIE 2005 - DECEMBRIE 2012



Începând cu luna ianuarie 2012, PPN-urile suportă cheltuielile înregistrate cu dezechilibrele pe piața de echilibrare.

O caracteristică a anului 2012 o reprezintă faptul că valoarea suplimentară lunară rezultată din piața de echilibrare și decontarea dezechilibrelor PRE a reprezentat un cost, cu excepția lunilor aprilie, mai, iunie, octombrie și noiembrie, valoarea cumulată pe întreaga perioadă fiind de 18,45 mil lei. Din rapoartele de monitorizare transmise de OTS rezultă că la acest rezultat a contribuit creșterea volumelor tranzacționate pe PE, care a făcut necesară participarea la echilibrarea SEN a producătorilor în cogenerare, cu costuri de pornire/operare mari.

**Piața serviciilor tehnologice de sistem**

Piața de servicii tehnologice de sistem funcționează pe tipuri de rezerve: secundară, terțiară rapidă și terțiară lentă. Întrucât pe piața de servicii de sistem există în mod constant o concentrare ridicată (producătorul hidro fiind capabil să realizeze cea mai mare parte a acestora, la o calitate superioară), asigurarea rezervelor s-a realizat și în anul 2012, de regulă, prin contracte reglementate, încheiate între producătorii calificați pentru acest tip de serviciu și OTS pentru o parte din cantitatea necesară, restul fiind asigurat prin contracte încheiate în sistem concurențial, în urma licitațiilor desfășurate de OTS.

În următorul tabel sunt prezentați indicatorii de concentrare pentru piața serviciilor tehnologice de sistem la nivelul anului 2012, indiferent de tipul de contractare a rezervelor de sistem, care au fost obținuți în cursul activității de monitorizare din cadrul ANRE, pe baza machetelor de culegere a datelor aferente atât de la producătorii calificați pentru acest tip de serviciu cât și de la Transelectrica.

Anul 2012		Rezerva secundară	Rezervă terțiară rapidă	Rezervă terțiară lentă
Componenta reglementată	Cantitate contractată (h* <b>MW</b> )	3 156 750	6 324 480	3 022 800
	C1 (%)	53,0	82,5	46,5
	C3 (%)	98,9	93,2	89,3
Componenta concurențială	Cantitate contractată (h* <b>MW</b> )	147 365	694 707	1 823 517
	C1 (%)	93,9	98,4	51,6
	C3 (%)	100	100	88,0
	HHI	8858	9679	3500

Serviciile tehnologice de sistem au fost asigurate în principal prin contracte reglementate, atât pentru rezerva secundară, cât și pentru rezerva terțiară. Cu toate acestea, au fost organizate de către Transelectrica licitații lunare în vederea achiziției de cantități suplimentare pentru a acoperi cât mai mult din necesarul declarat de UNO-DEN. Astfel, în perioada ianuarie-iulie 2012 s-au organizat licitații lunare pentru toate cele 3 tipuri de rezerve, în timp ce, în lunile august-noiembrie 2012 aceste licitații s-au mai organizat doar pentru achiziția suplimentară de rezervă terțiară lentă. În luna decembrie 2012 nu au fost organizate licitații, achiziția fiind doar reglementată.

La licitațiile pentru rezerva secundară și terțiară rapidă se remarcă participarea producătorului Hidroelectrică, care a câștigat cea mai mare cantitate în fiecare din lunile în care s-au organizat licitații. La licitațiile pentru rezerva terțiară lentă, printre participanți se remarcă Termoelectrică, Electrocentrale Galați, Dalkia și Electrocentrale Deva (în lunile în care a funcționat).

Dacă la licitațiile pentru rezerva secundară și cea terțiară rapidă, proporția cantităților achiziționate prin licitație a fost mică, nu același lucru s-a întâmplat la licitațiile pentru terțiară lentă, unde, cel puțin în prima jumătate a anului 2012, cantitățile achiziționate concurențial au fost apropiate de cele achiziționate reglementat.

Tarifele reglementate de achiziție a serviciilor tehnologice de sistem pentru 2012 au rămas la nivelul celor din 2011, fiind unice pentru toți furnizorii de STS, în timp ce prețurile rezultate în urma desfășurării licitațiilor au avut valori mari, variind de la lună la lună în intervalul 60-80 lei/h\**MW* pentru rezerva secundară, 30-50 lei/h\**MW* pentru rezerva terțiară rapidă și 1-23 lei/h\**MW* pentru rezerva terțiară lentă.

Pe parcursul anului 2012 au avut loc unele cedări de obligații contractuale pentru rezervele de reglaj terțiar rapid și lent între furnizorii de STS, în vederea îndeplinirii cantităților lor contractate.

### ***Alocarea capacităților de interconexiune***

Alocarea capacităților de interconexiune pe liniile de interconexiune ale Sistemului Electroenergetic Național cu sistemele vecine, în vederea realizării tranzacțiilor de import/export și tranzit de energie electrică a continuat să se realizeze coordonat, prin licitații explicite, pe termen lung (anuale și lunare) și pe termen scurt (zilnice și intra-zilnice), pe granițele cu Ungaria și Bulgaria.

În conformitate cu Memorandumurile pe care Transelectrica le-a încheiat cu țările vecine pentru anul 2012, pe granițele cu Ungaria și Bulgaria se organizează alocare bilateral coordonată pentru 100% din capacitatea de alocare pe liniile de interconexiune. Astfel, în acest an, licitațiile pe termen lung au fost organizate de OTS-urile din cele două țări vecine, iar cele pentru alocare zilnică și intra-zilnică, de Transelectrica. Moneda de tranzacționare este euro, iar la alocarea zilnică și intra-zilnică se aplică principiul netuirii. Rezultatele licitațiilor pe termen lung pe granițele cu Ungaria și Bulgaria sunt furnizate de MAVIR și respectiv ESO-EAD.

Pe granița cu Serbia, Transelectrica a organizat licitații pe termen lung pentru 50% din capacitate, restul fiind alocați de OTS din țara vecină.

Utilizarea capacității obținute prin licitație pe granițele cu Ucraina și Moldova este condiționată de acordul scris al OTS din Ucraina, respectiv al operatorului de distribuție din zona în care se realizează insula de consum pentru Moldova. Stabilirea valorii ATC disponibile pentru licitațiile zilnice și intra-zilnice utilizează principiul netuirii, iar participanții sunt obligați să respecte principiul parteneriatului exclusiv (1:1). Capacitatea câștigată în urma desfășurării acestui tip de licitații nu poate fi transferată către un alt participant.

În urma licitației anuale, valori ale C1 care denotă existența participanților dominanți, au fost înregistrate pe granița cu Bulgaria la export (C1=58% și C3=90%), pe granița cu Serbia la export (C1=49% și C3=93%) și pe granița cu Serbia la import (C1=45% și C3=78%). La licitațiile lunare, valori superioare nivelului de 40% al cotei de piață s-au înregistrat în unele luni pe granița cu Bulgaria (ambele direcții) și la import din Ucraina și Serbia, iar în urma licitațiilor zilnice, cota de piață a depășit limita respectivă pe granițele cu Bulgaria și Ungaria, în ambele direcții.

În urma organizării licitației anuale pe fiecare graniță și direcție pentru 2012 s-au înregistrat prețuri mari pe granița cu Bulgaria, pe direcția import, cu valori cuprinse în intervalul 13,81-31,58 euro/*MW/h* (licitația anuală a fost organizată pentru 3 perioade diferite, deoarece ATC a fost diferit pentru aprilie-septembrie față de restul anului). Pe celelalte granițe prețurile au fost sub 5 euro/*MW/h* și mai mici față de același tip de prețuri obținute din licitația anuală pentru 2011. În cazul direcției export, prețul cel

mai mare a fost înregistrat pe granița cu Serbia, în perioada septembrie-decembrie 2012, când a atins 14 euro/MW/h.

La licitațiile lunare, prețurile cele mai mari s-au înregistrat tot pe direcția import, pe granița cu Bulgaria, maximul fiind atins în luna ianuarie 2012, când s-a înregistrat prețul de 61,82 euro/MW/h. Prețurile lunare pe granița și direcția menționată, în lunile ianuarie și mai 2012, au fost chiar mai mari decât cele de la licitația anuală. Evoluția prețurilor la licitațiile pe termen lung demonstrează faptul că participanții au sesizat oportunitatea aducerii de energie electrică în țară, în condițiile unui deficit generat de situația energetică din regiune.

În urma desfășurării licitațiilor zilnice, în majoritatea intervalelor orare, pe granițele cu Bulgaria și Ungaria au existat prețuri diferite de zero; pe granița cu Ungaria la import s-au înregistrat valori maxime de preț de 35 euro/MW/h și respectiv 25 euro/MW/h, în timp ce pe granița cu Bulgaria maximele nu au depășit 15 euro/MW/h la import, la export aceste valori fiind ne semnificative.

Cel mai ridicat grad mediu anual de utilizare a capacității totale alocate în urma licitațiilor a fost cel de pe granița cu Serbia pe direcția export și Bulgaria pe direcția import. Interesul pentru utilizarea capacității alocate pe granița cu Ungaria a scăzut față de anul 2011, atât la import, cât și la export. În fiecare lună au existat participanți care și-au transferat capacitatea câștigată la licitațiile anuale și lunare către alți participanți.

Peste 90% din veniturile obținute de CN Transelectrica SA în urma procesului de alocare a capacității de interconexiune au provenit din licitațiile pe termen lung (anual și lunar), în special din alocarea capacității pe granița cu Bulgaria direcția import, granița cu Serbia direcția export și cea cu Ungaria direcția export. Veniturile din licitațiile zilnice au provenit în special din alocările pe granița cu Ungaria direcția import și export. Deși pe unele intervale orare au existat solicitări de capacitate la licitațiile intra-zilnice, nu au existat venituri din respectivele capacități alocate, interesul participanților fiind în continuare scăzut pentru acest tip de licitații.

Numeroși participanți au rezervat simultan capacitate de schimb în ambele sensuri ale unei granițe, în scopul creării oportunităților de a transfera energie în oricare din sensuri, funcție de nivelul prețurilor pe piețele corespunzătoare.

Ca urmare a nerespectării obligațiilor contractuale, au existat doi furnizori concurențiali care și-au pierdut drepturile asupra capacității alocate, câștigate în urma licitației anuale, capacități care au devenit astfel disponibile în cadrul licitațiilor lunare.

Luând în considerare toate tipurile de licitații, cel mai mare număr de câștigători din fiecare lună a fost de cca 30 participanți pe granița cu Ungaria, variind doar direcția în funcție de lună.

Luna februarie 2012 s-a caracterizat printr-o situație energetică dificilă, ajungându-se la situația de lipsă de rezervă de energie la vârfurile de sarcină, din cauza lipsei de combustibil în centralele pe hidrocarburi, a opririi centralelor eoline și lipsei apei de alimentare din cauza înghețului în unele centrale. Astfel, în data de 13.02.2012, Transelectrica a fost nevoită să aplice reducerea graficelor de export conform procedurii operaționale privind „Definirea situațiilor de urgență pentru care Transelectrica poate restricționa dreptul participanților de a utiliza capacitatea de interconexiune

câștigată în cazul licitațiilor și modificarea operativă a graficelor de schimb”, având Avizul ANRE nr. 7/09.02.2012. În plus, conform HG 83/2012 privind adoptarea unor măsuri de siguranță pe piața de energie electrică, în perioada 16.02-15.03.2012, Transelectrica a avut dreptul de a adopta în regim de urgență măsuri de siguranță într-o anumită ordine: limitare/sistare livrare la export (excepție face exportul pentru tranzite), apoi aplicarea Normativului de limitare a consumului de energie în situații critice în SEN. Astfel, în perioada 14-23.02.2013 Transelectrica a redus în unele intervale orare capacitatea alocată la licitațiile zilnice pe direcțiile export către Ungaria și Bulgaria, în vederea realizării unei funcționări în condiții de siguranță a SEN. Din data de 24.02.2012, Transelectrica a sistat reducerile de capacitate alocată pe direcția export, o dată cu îmbunătățirea condițiilor meteorologice și creșterea rezervelor de combustibil în centralele termo și a debitelor afluate pe Dunăre și pe principalele râuri interioare.

Situația meteorologică dificilă din zonă și lipsa de combustibil au determinat atât ESO-EAD (OTS-ul din Bulgaria), cât și EMS (OTS-ul din Serbia) să informeze Transelectrica asupra declanșării stării de forță majoră în Bulgaria (din 08 februarie 2012), respectiv Serbia (11 februarie 2012), având drept consecință suspendarea tuturor importurilor dinspre Bulgaria și suspendarea pieței de alocare a capacităților de interconexiune pe direcția către Serbia.

### **Piața cu amănuntul de energie electrică**

În anul 2012 pe piața cu amănuntul au activat 62 de furnizori, dintre care 12 dețin și licență de producere, iar 5 sunt furnizori implicați.

Pe piața reglementată au acționat 5 furnizori implicați – 1 proprietate de stat și 4 cu acționariat majoritar privat. Numărul total de consumatori alimentați în regim reglementat la 31 decembrie 2012 a fost de 8991838, din care consumatori casnici 8437104 și consumatori non casnici 554734. Energia furnizată acestora a fost de aproximativ 20880 GWh, înregistrând o creștere de 3% față de anul 2011, în condițiile menținerii consumului final total aproximativ la nivelul anului 2011.

În ceea ce privește analiza evoluției structurii consumului de energie electrică la consumatorii finali, pe baza datelor prelucrate de ANRE pentru anul 2012, din datele prezentate în tabelul următor se constată următoarele:

	2008		2009		2010		2011		2012		Evoluție 2012 fata de 2008	Evoluție 2012 fata de 2009	Evoluție 2012 fata de 2010	Evoluție 2012 fata de 2011	Evoluție 2011 fata de 2008	Evoluție 2011 fata 2009	Evoluție 2011 fata 2010	Evoluție 2010 față de 2008	Evoluție 2010 față de 2009
	GWh	%	GWh	%	GWh	%	GWh	%	GWh	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
<b>Consumatori alimentați în regim reglementat</b>	23416	51%	23046	55%	21365	49%	20289	44%	20880	46%	89%	91%	98%	103%	87%	88%	95%	91%	93%
Casnici	10376	23%	10990	26%	11246	26%	11590	25%	12029	26%	116%	109%	107%	104%	112%	105%	103%	108%	102%
Necasnici	13040	28%	12057	29%	10119	23%	8699	19%	8852	19%	68%	73%	87%	102%	67%	72%	86%	78%	84%
<b>Consumatori alimentați în regim concurențial</b>	22414	49%	18536	45%	22075	51%	25525	56%	25105	55%	112%	135%	114%	98%	114%	138%	116%	98%	119%
Casnici		0%		0%		0%		0%		0%									
Necasnici	22414	49%	18536	45%	22075	51%	25525	56%	25105	55%	112%	135%	114%	98%	114%	138%	116%	98%	119%
<b>Consum final total</b>	45830	100%	41583	100%	43440	100%	45814	100%	45985	100%	100%	111%	106%	100%	100%	110%	105%	95%	104%

- consumul final de energie electrică înregistrat în anul 2012 s-a menținut la același nivel cu cel înregistrat în anul 2011, a crescut cu cca. 6% față de cel înregistrat în anul 2010, respectiv cu 11% față de anul 2009 și a depășit ușor valoarea înregistrată în anul 2008;
- creșterea cantității și a ponderii consumului casnic în consumul final cu cca. 4% în anul 2012,

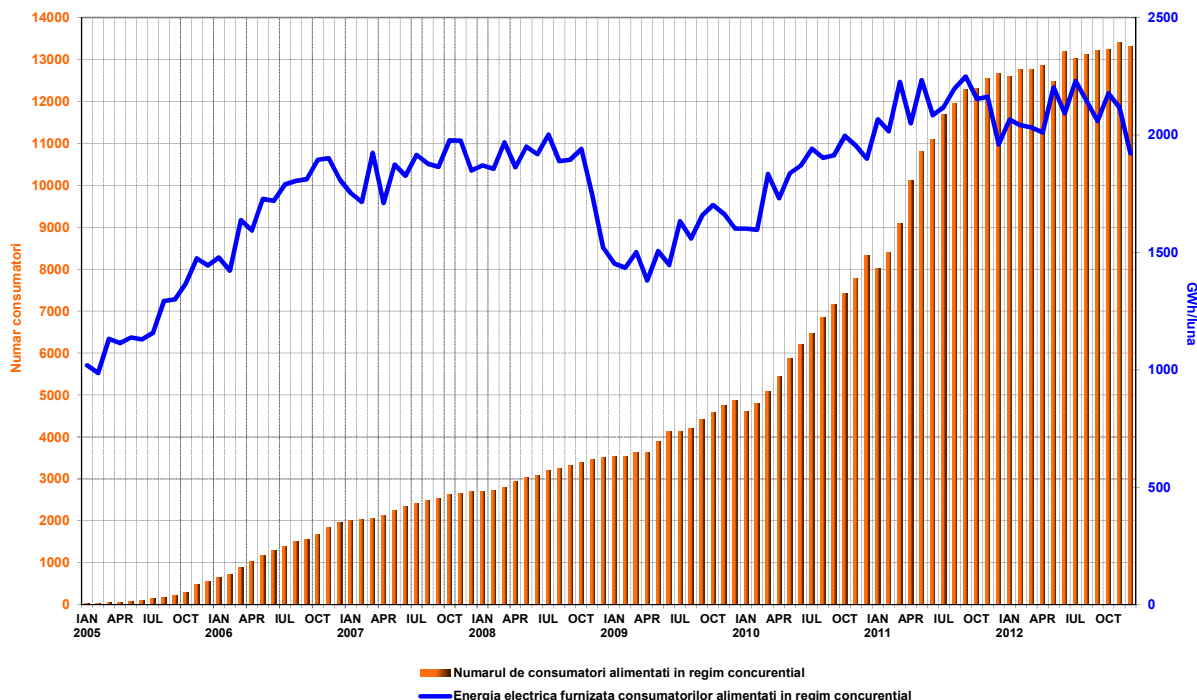
față de anul 2011, cu 7% față de anul 2010, cu 9% față de anul 2009, respectiv cu 16% față de anul 2008;

- scăderea consumului consumatorilor necasnici care și-au schimbat furnizorul și a ponderii acestuia în consumul final cu cca 2% în anul 2012 față de anul 2011, creșterea cu 14% față de anul 2010, creșterea cu 35% față de anul 2009, respectiv creșterea cu 12% față de anul 2008;
- creșterea consumului consumatorilor necasnici alimentați în regim reglementat cu cca. 2% în anul 2012 față de anul 2011, precum și menținerea ponderii acestuia în consumul final.

În decembrie 2012, pe piața concurențială erau prezenți 13303 consumatori eligibili, energia electrică furnizată acestei categorii de consumatori în anul 2012 fiind de 25105 GWh, cu o scădere față de perioada similară a anului anterior de cca 2%.

Numărul consumatorilor cărora li se furnizează energie în regim concurențial este prezentat grafic ca valoare cumulată de la începutul procesului de deschidere a pieței. După cum se constată, numărul de consumatori care și-au exercitat dreptul de alegere a furnizorului de energie electrică a înregistrat o creștere ușoară în anul 2012. Energia electrică furnizată acestora a scăzut în primele 4 luni, respectiv în ultimele două luni ale anului și a crescut în lunile mai, iulie și octombrie, înregistrând în luna decembrie valori mai mici decât în luna ianuarie 2012. Începând cu datele lunii ianuarie 2011, energia electrică furnizată include și cantitatea de energie electrică autofurnizată la alte locuri de consum de producătorii dispecerizabili ale căror cantități autofurnizate au depășit 200 GWh în anul anterior.

Evolutia numarului consumatorilor alimentati in regim concurential si a energiei electrice furnizate acestora



Valorile indicatorilor de concentrare a pieței concurențiale cu amănuntul în perioada 2004-2012, prezentați în tabelul următor evidențiază evoluția pozitivă a acesteia (în sensul scăderii concentrării). Anul 2012 se caracterizează printr-o piață neconcentrată, determinată de numărul mare de furnizori care au concurat pe această piață și de divizarea acestora ca putere de piață.

**Valorile indicatorilor de concentrare a pieței concurențiale cu amănuntul**

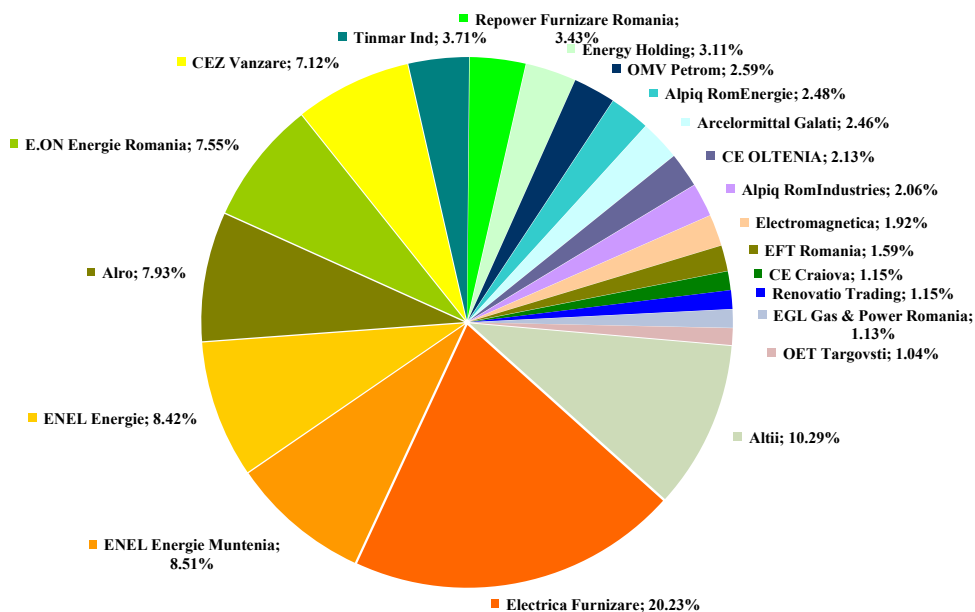
Anul	C1	HHI
2004	62%	4323
2005	39%	1930
2006	20%	885
2007	19%	904
2008	17%	659
2009	16%	669
2010	14%	562
2011	13%	467
2012	12%	530

Deși pe ansamblul PAM indicatorii arată o piață neconcentrată, la nivelul segmentelor pieței concurențiale cu amănuntul pe categorii de consum se constată o piață neconcentrată numai pentru categoriile ID și IE; categoriile IB, IC, IF și alții au un nivel moderat de concentrare, iar categoria IA un grad ridicat de concentrare.

Indicatori - an 2012	Categorie consumator							Total PAM conc
	IA	IB	IC	ID	IE	IF	Alții	
C1 - % -	50	27	26	15	13	20	28	12
C3 - % -	77	54	45	35	33	41	44	30
HHI	2972	1314	1091	702	740	1204	1161	530
Consum - GWh -	56.3	1307	2081	5797	2859	2459	10547	25105
<b>NR. FURNIZORI</b>	27	48	50	49	25	13	22	62
nr. furnizori implciti	5	5	5	5	4	3	2	5
nr. furnizori concurentiali	15	35	35	36	17	9	11	45
nr. producatori	7	8	10	8	4	1	9	12

În graficele următoare sunt prezentate cotele de piață ale furnizorilor pe total piață cu amănuntul de energie electrică (primul grafic) și respectiv pe piața concurențială cu amănuntul (cel de-al doilea grafic), corespunzătoare anului 2012.

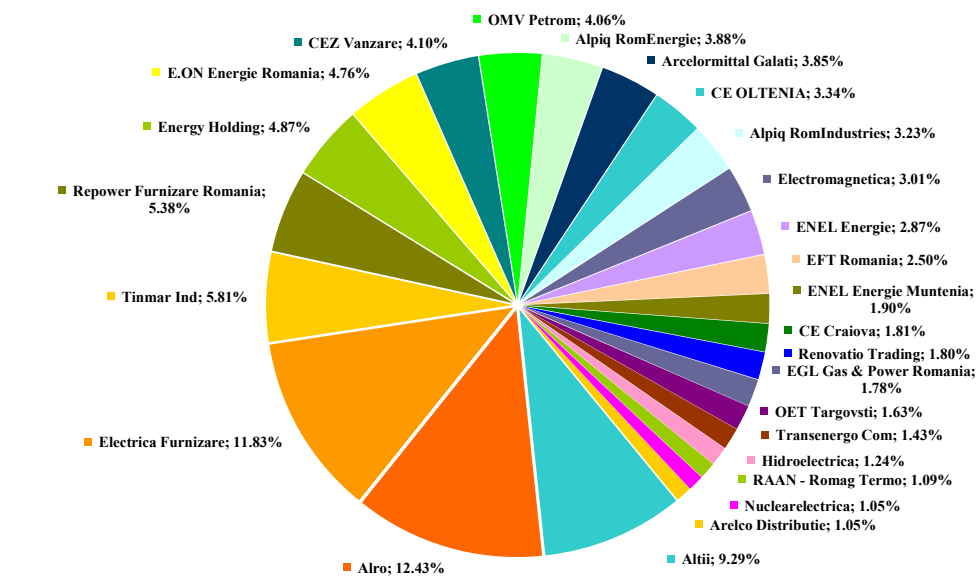
Cote de piata ale furnizorilor de energie electrică pentru consumatorii finali  
- IANUARIE - DECEMBRIE 2012 -



Consum final: 45985 GWh

Categoria "Alti" include 42 de furnizori ale caror cote de piata individuale sunt sub 1%

Cote de piata ale furnizorilor pe piata concurentiala  
- IANUARIE - DECEMBRIE 2012 -



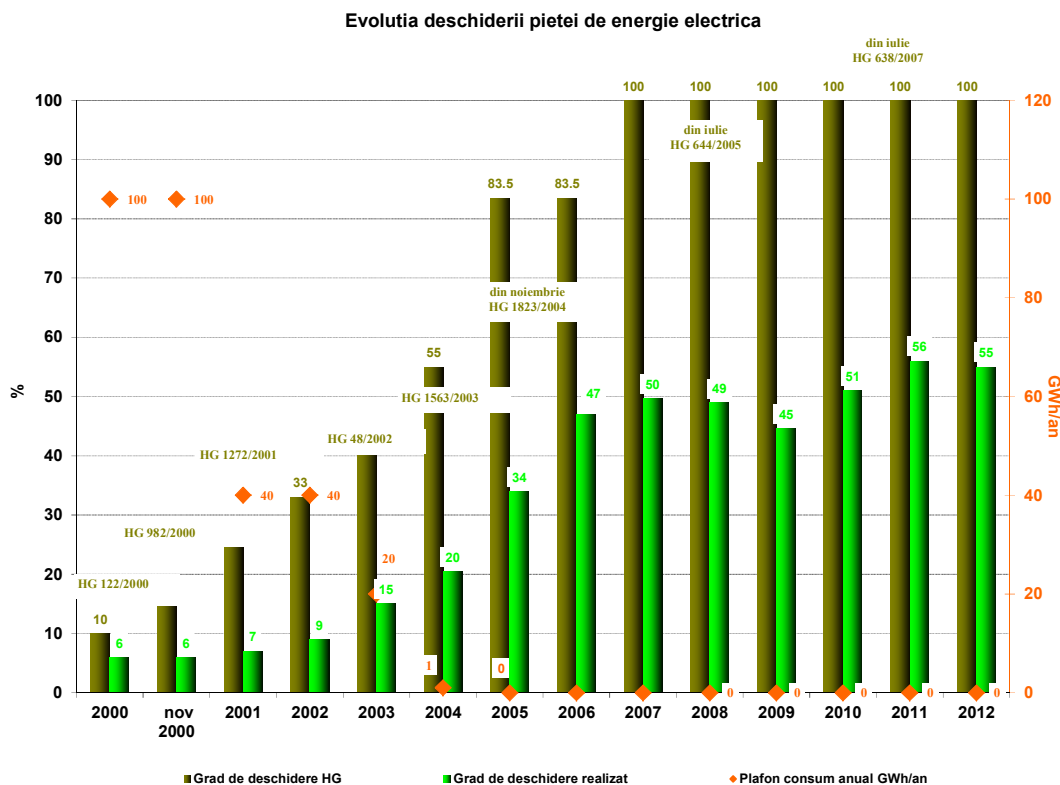
Consum consumatori alimentati in regim concurential: 25105 GWh

Indicatori concentrare piata:  
HHI - 530 C3 - 30%; C1 - 12%

Categoria "Alti" include 37 de furnizori ale caror cote de piata individuale sunt sub 1%

În anul 2012 se remarcă o scădere cu un punct procentual a gradului real de deschidere a pieței de energie electrică comparativ cu anul 2011, reprezentând cca 55% din consumul final total.

Evoluția anuală a gradului de deschidere a pieței cu amănuntul este reprezentată în graficul următor:



Tabelul următor prezintă prețurile medii de vânzare realizate pentru fiecare categorie de consumatori necasnici alimentați în regim concurențial. Se constată că prețul mediu a crescut față de anul 2011, când avea valoarea de 257,11 lei/MWh, înregistrându-se variații pozitive pe fiecare categorie.

Categorie consumatori	Consum (MWh)	Pret mediu (lei/MWh)
IA	56,332	414.28
IB	1,306,519	395.34
IC	2,080,601	357.91
ID	5,796,732	325.96
IE	2,858,889	310.34
IF	2,459,036	289.81
Altii	10,546,913	244.38
Total	25,105,022	292.82

Prețul mediu de vânzare a rezultat din împărțirea valorii totale a veniturilor furnizorului din vânzările către o anumită categorie de consumatori (inclusiv contravaloarea serviciilor asigurate: transport TG, transport TL, servicii de sistem, distribuție, decontare piață, dezechilibre, taxe agregare PRE,

măsurare), la cantitatea totală de energie electrică vândută respectivei categorii. Prețurile nu conțin TVA, accize sau alte taxe.

Încadrarea consumatorilor în categorii s-a realizat pe baza prognozei anuale de consum a acestora, în conformitate cu prevederile Directivei 2008/92/EC. Tabelul următor detaliază intervalele de consum corespunzătoare fiecărei categorii în parte.

Categorii consumatori necasnici	Consum anual cuprins in intervalul (MWh):	
Banda - IA		<20
Banda - IB	20	<500
Banda - IC	500	<2000
Banda - ID	2000	<20000
Banda - IE	20000	<70000
Banda - IF	70000	<=150000
Altii	>150000	

## B. PREȚURILE ȘI TARIFELE REGLEMENTATE ÎN ANUL 2012, PENTRU CONSUMATORII FINALI CARE NU ȘI-AU EXERCITAT DREPTUL DE ELIGIBILITATE

La stabilirea costurilor reglementate pentru anul 2012, care intră în calculul tarifelor reglementate, s-au avut în vedere:

- variația tarifului mediu de distribuție la nivel de țară, la 1 ianuarie 2011 față de 1 ianuarie 2010 cu 1,39 % și respectiv cu 5,47 %, începând cu data de 1 iulie 2012;
- modificarea prognozei vânzării de energie electrică la consumatorii care au optat pentru tarifele reglementate, pentru anul 2012 față de prognoza anului 2011;
- cantitățile prognozate a fi vândute în anul 2012 de furnizorii implicați au fost similare cu cele prognozate pentru anul 2011 (reducere cu 1,28%);
- rezultatele activității de furnizare desfășurate pe parcursul anului 2011 de către furnizorii de ultimă instanță au arătat realizarea unor extraprofituri pentru 4 furnizori implicați și a unor pierderi pentru 2 furnizori implicați;
- costurile Certificatelor Verzi obligatorii a fi achiziționate de către furnizorii de energie electrică, pentru anul 2012, au fost calculate pe baza vânzării de energie electrică aferentă anului 2011 și a prețului de comercializare a Certificatului Verde;
- compensarea parțială a efectelor cauzate de forța majoră invocată de S.C. Hidroelectrică S.A. în perioada 4 octombrie 2011-30 aprilie 2012. În medie costurile de achiziție ale furnizorilor de ultimă instanță au crescut cu aproximativ 10-11% față de perioadele anterioare. Efectul estimat al creșterii anuale a costurilor de achiziție a energiei electrice destinate consumatorilor finali care nu au uzat de dreptul de eligibilitate asupra tarifelor reglementate destinate consumatorilor respectivi, cauzat de efectele forței majore, este de cca 3,2 %.

Ca urmare a analizelor efectuate conform celor menționate mai sus a rezultat necesitatea de creștere a tarifelor reglementate la nivel național, pentru energia electrică livrată de furnizorii de ultimă instanță și/sau furnizorii de ultimă opțiune consumatorilor finali care nu au uzat de dreptul de eligibilitate, cu

5% față de valorile aprobate prin Ordinele ANRE nr. 102/2009 și 103/2009, începând cu data de 1 iulie 2012.

Astfel, au fost emise următoarele ordine:

- Ordinul ANRE nr. 25/2012 pentru aprobarea tarifelor reglementate la energia electrică livrată de furnizorii implicați și furnizorii de ultimă opțiune consumatorilor casnici și asimilați consumatorilor casnici; și
- Ordinul ANRE nr. 26/2012 pentru aprobarea tarifelor reglementate la energia electrică livrată de furnizorii implicați și furnizorii de ultimă opțiune consumatorilor captivi, alții decât cei casnici și cei asimilați consumatorilor casnici, precum și a prețurilor pentru energia reactivă.
- Pentru stabilirea tarifelor la energia electrică livrată de furnizorii de ultimă instanță, consumatorilor finali casnici și noncasnici care nu au uzat de eligibilitate, a fost elaborată Metodologia de stabilire a prețurilor și tarifelor la consumatorii finali care nu uzează de dreptul de eligibilitate, aprobată prin Ordinul ANRE nr. 30/2012, care stabilește principiile:
  - de determinare a coșului de achiziție a cantităților reglementate de energie electrică pentru furnizorii de ultimă instanță;
  - de determinare a grilelor tarifare reglementate pentru clienții finali care nu au uzat de eligibilitate;
  - de determinare a prețului mediu reglementat de achiziție a energiei electrice la clienții finali care nu au uzat de eligibilitate;
  - de determinare a tarifului **componenta de piață concurențială (CPC)** de energie electrică pentru furnizorii de ultimă instanță.

Cerința privind eliminarea prețurilor reglementate pentru consumatorii noncasnici și casnici în sectorul energiei electrice se regăsește și în cadrul Memorandumului de Înțelegere semnat cu Comisia Europeană și în Scrisorile de Intenție semnate cu Fondul Monetar Internațional, parte integrantă a Acordului de Înțelegere de tip Preventiv semnat cu FMI și Comisia Europeană.

În baza studiilor efectuate referitoare la evaluarea impactului acestei măsuri asupra consumatorilor finali care nu și-au exercitat dreptul de eligibilitate, autoritățile române au propus o abordare graduală a procesului, acesta urmând să se desfășoare în perioada 2012/2013- 2017/2018.

Procesul de eliminare treptată a tarifelor/prețurilor reglementate a fost preluat și de prevederile Legii energiei electrice și gazelor naturale nr. 123/2012. Calendarul de eliminare a tarifelor reglementate pentru furnizarea energiei electrice la consumatorii finali a fost aprobat prin Memorandum al Guvernului în luna martie 2012.

Procesul de eliminare treptată a tarifelor reglementate a început la data de 1 septembrie 2012 pentru clienții noncasnici, respectiv va începe la data de 1 iulie 2013 pentru clienții casnici și se finalizează la 31 decembrie 2013 pentru clienții noncasnici și respectiv 31 decembrie 2017 pentru clienții casnici.

Calendarul propus de eliminare a tarifelor reglementate este prezentat în tabelul de mai jos:

Data de implementare	Procentul de achiziție din piața concurențială (consumatori noncasnici) (%)	Procentul de achiziție din piața concurențială (consumatori casnici) (%)
01.09.2012	15	-
01.01.2013	30	0
01.04.2013	45	0
01.07.2013	65	10
01.09.2013	85	10
01.01.2014	100	20
01.07.2014	100	30
01.01.2015	100	40
01.07.2015	100	50
01.01.2016	100	60
01.07.2016	100	70
01.01.2017	100	80
01.07.2017		90
31.12.2017		100

Modalitatea de eliminare treptată a tarifelor reglementate stabilită prin Ordinul nr. 30/2012 a avut ca scop:

1. să reflecte performanța furnizorului de energie electrică pe piața concurențială;
2. să informeze consumatorul despre existența și evoluția pieței concurențiale și cu privire la performanța furnizorului care îl deservește;
3. să reducă riscul financiar al furnizorului, având în vedere posibilitatea de actualizare trimestrială a componentei tarifare, care ar trebui să reflecte costul achiziției energiei electrice în sistem concurențial;
4. să permită implementarea graduală a prețurilor concurențiale pentru fiecare tip de consumator, evitând creșteri bruște și semnificative ale prețurilor la consumatorii finali de energie electrică;
5. să atenueze șocurile determinate de creșterea prețurilor pe piața angro de energie electrică.

Primele două etape ale calendarului de eliminare a tarifelor reglementate pentru furnizarea energiei electrice la consumatorii finali au fost deja parcurse. Astfel, în perioada 1 septembrie -31 decembrie 2012 cantitatea de energie electrică din contractele reglementate ale consumatorilor noncasnici a fost redusă cu 15%, furnizorii de ultimă instanță trebuind să-și completeze necesarul de energie electrică cu achiziții de pe piața liberă de energie. În acest context, la nivelul operatorului de piață s-au desfășurat acțiuni de îmbunătățire a mediului de tranzacționare existent, prin dezvoltarea de platforme de tranzacționare dedicate marilor consumatori industriali și încheierii de contracte bilaterale pe termen lung.

De asemenea, în cazul operatorilor economici care nu au uzat de dreptul de eligibilitate, tarifele practicate pentru CPC au fost evidențiate distinct în factură, aceste tarife fiind în prealabil avizate de ANRE. Tarifele CPC valabile pentru perioada 1 septembrie – 31 decembrie 2012 au fost publicate pe pagina de internet a ANRE.

Tariful CPC reprezintă costurile cu achiziția de energie electrică din piața concurențială, la care se adaugă costurile pentru serviciul de transport, serviciul de sistem, servicii prestate de operatorul pieței centralizate, costurile pentru serviciul de distribuție, costurile pentru serviciul de furnizare, fără a include costul cu achiziționarea certificatelor verzi.

În vederea diminuării impactului negativ al procesului de eliminare a tarifelor/prețurilor reglementate asupra consumatorilor, în cadrul memorandumurilor aprobate de Guvern, au fost propuse o serie de măsuri, printre care: identificarea consumatorilor vulnerabili, asigurarea unor subvenții directe acestora, intensificarea activității furnizorilor de informare a consumatorilor cu privire la procesul de liberalizare a pieței, revederea prevederilor privind schimbarea furnizorului.

Legea energiei electrice și gazelor naturale nr.123/2012 definește „*clientul vulnerabil*” ca fiind clientul final aparținând unei categorii de clienți casnici care, din motive de vârstă, sănătate sau venituri reduse, se află în risc de marginalizare socială, și care, pentru prevenirea acestui risc, beneficiază de măsuri de protecție socială, inclusiv de natură financiară. Măsurile de protecție socială, precum și criteriile de eligibilitate pentru aceștia se stabilesc prin acte normative. Clienții vulnerabili vor fi principalii beneficiari ai ajutoarelor sociale avute în vedere în procesul de renunțare treptată la prețurile/tarifele reglementate.

Stabilirea categoriilor de clienți vulnerabili și a modalităților de protejare a acestora la nivel național, cât și promovarea legislației privind implementarea măsurilor de protecție de natură financiară a clienților vulnerabili se află în lucru, constituind unul din subiectele negocierilor cu FMI, CE și Banca Mondială.

Conform metodologiei, Autoritatea competentă a avizat tarifele CPC propuse de fiecare din furnizorii de ultimă instanță pe niveluri de tensiune, pentru perioada 01.09.2012-31.12.2012, fiind emise următoarele avize:

- pentru perioada 01.09.2012 – 31.10.2012: Aviz nr. 46/31.08.2012 pentru S.C. CEZ Vânzare S.A., Aviz nr. 47/31.08.2012 pentru S.C. Enel Energie S.A., Aviz nr. 48/31.08.2012 pentru S.C. E.ON Energie România S.A., Aviz nr. 49/31.08.2012 pentru S.C. Electrica Furnizare S.A. și Avizul nr. 50/31.08.2012 pentru S.C. Enel Energie Muntenia S.A.;
- pentru perioada 01.11.2012 – 31.12.2012: Aviz nr. 55/30.10.2012 pentru S.C. Enel Energie S.A, Avizul nr. 56/30.10.2012 pentru S.C. Enel Energie Muntenia S.A., Aviz nr. 57/30.10.2012 pentru S.C. E.ON Energie România S.A., Aviz nr. 58/30.10.2012 pentru S.C. Electrica Furnizare S.A. și Aviz nr. 59/30.10.2012 pentru S.C. CEZ Vânzare S.A.

Având în vedere cele precizate, putem afirma că au fost îndeplinite angajamentele asumate de Guvernul României față de FMI, BM și CE, fiind respectat calendarul de eliminare a tarifelor reglementate de energie electrică prevăzut pentru anul 2012. Prin aplicarea tarifului CPC în perioada 01.09.2012-31.12.2012, corelat cu creșterea tarifelor reglementate la energia electrică livrată de FUI consumatorilor necasnici care nu și-au exercitat dreptul de eligibilitate, a rezultat o majorare a prețului mediu al energiei electrice facturate acestei categorii de consumatori.

Odată cu intrarea în vigoare, la data de 26 iulie 2012, a Legii nr. 134/2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 505/23.07.2012, care a modificat și completat legislația pentru

---

stabilirea sistemului de promovare a producerii energiei din surse regenerabile, valoarea certificatelor verzi se facturează separat de tarifele/prețurile pentru energia electrică, și se evidențiază separat pe factura de energie electrică.

Valoarea certificatelor verzi regăsită în factură reprezintă produsul dintre:

- valoarea cotei anuale obligatorii de achiziție de certificate (CV/MWh), cotă ce este estimată de către ANRE;
- cantitatea de energie electrică facturată (MWh);
- prețul mediu ponderat al certificatelor verzi tranzacționate pe piața centralizată.

### ***Prețuri și cantități reglementate pentru producerea energiei electrice în anul 2012***

ANRE stabilește cota parte din producția de energie electrică a grupurilor energetice dispecerizabile ce va fi preluată pe contracte reglementate:

- pe baza cantităților de energie electrică ce ar urma să fie produse de fiecare producător, rezultate în urma rulării softului de optimizare PowrSym (în conformitate cu prevederile Ordinului ANRE nr. 57/2009 cu modificările și completările ulterioare);
- pe baza prevederilor legislației specifice privind preluarea pe piața reglementată a energiei electrice produse în cogenerare de înaltă eficiență livrată de producătorii beneficiari ai schemei de sprijin tip bonus;
- pe baza necesarului consumatorilor alimentați la prețuri reglementate estimat de furnizori;
- pe baza estimării consumului propriu tehnologic în rețelele electrice transmise de operatorii de rețea;
- pe baza estimării volumului importului și a exportului de energie electrică calculat utilizând datele transmise de furnizori și datele statistice privind evoluția balanței import-export;
- pe baza estimării producției de energie electrică din surse regenerabile și unităților mici nedispecerizabile.

Pentru stabilirea prețurilor și cantităților reglementate pentru anul 2012, în cursul lunilor noiembrie-decembrie 2011, ANRE a realizat o analiză în care a luat în calcul atât elemente similare cu cele din 2011 (enumerare mai sus), cât și elemente suplimentare, cauzate de evenimente extreme, după cum urmează:

- stabilirea cantităților din contractele reglementate pentru anul 2012, în special în primul trimestru al anului, când fenomenul de secetă care se manifesta de la începutul lunii septembrie 2011, a generat reducerea imprevizibilă a cantităților produse de SC Hidroelectrică SA;
- ieșirea din funcțiune, în perioada de probe, a centralei de la Brazi aparținând SC OMV Petrom SA, ca urmare a unei avarii la sistemul de alimentare cu gaze aparținând acestuia, pe o perioadă estimată la cel puțin 2 luni calendaristice, ceea ce a făcut indisponibilă o putere de cca. 850 MW, avută în vedere la rularea PowrSym și care trebuia înlocuită cu alte centrale mai scumpe și mai ineficiente.

Menționăm că aceste evenimente au generat creșterea accentuată a prețurilor pe piața spot, dezechilibrarea comercială atât a furnizorilor care livrau energie electrică pe piața reglementată cât și a celor care activau pe piața concurențială și creșterea generală a costurilor cu energia electrică la nivelul consumatorului.

Lipsa informațiilor care să ofere un grad de încredere tehnic acceptabil asupra prognozei producției SC Hidroelectrică SA și nefuncționarea centralei SC OMV Petrom SA, aproape pe întreaga durată a trimestrului IV 2011 cât și pe durata trimestrului I 2012, au indus dificultăți semnificative în gestionarea sistemului energetic în ansamblu, precum și în gestionarea a contractelor reglementate pentru ceilalți producători. Această situație a făcut necesară funcționarea unor centrale care nu au fost considerate în rularea PowrSym, mult mai scumpe, după cum urmează:

- funcționarea la aproape întreaga capacitate a centralei de la Iernut, aparținând SC Electrocentrale București SA;
- funcționarea la aproape întreaga capacitate a centralei de la Brăila, aparținând SC Termoelectrică SA;
- funcționarea centralelor pe cărbune aproape de capacitatea maximă ceea ce a generat și reducerea stocurilor de cărbune în unele centrale (Deva și Paroșeni) și atingerea unor niveluri ale acestora sub limitele admise pentru funcționarea sigură a centralelor.

În aceste condiții în cursul lunii decembrie 2011 s-a hotărât amânarea aprobării ordinelor ANRE care impuneau modificări de preț la consumatorii finali care nu au uzat de dreptul de eligibilitate, inclusiv a cererilor de majorare de preț ale celorlalți operatori din sistem (producători sau furnizori de servicii).

Astfel, s-a impus:

- reanalizarea funcționării sistemului în noile condiții și a cererilor de majorare de preț ale operatorilor vis a vis de profiturile obținute de unii producători de energie electrică pe seama lipsei cronice de resurse de producere cauzate de evenimentele neprevăzute descrise mai sus;
- necesitatea asigurării cu contracte reglementate a unor centrale care trebuiau să asigure funcționarea sigură a SEN, având în vedere că aceste centrale nu aveau posibilitatea să-și asigure contractarea energiei electrice produse în piața liberă, unde energia electrică se tranzacționa la prețuri cuprinse între 200 și 210 lei/MWh pentru cantități mari și pe termen de 1 an, respectiv 230-250 lei/MWh pentru cantități mici (5-15 MW) și pe o perioadă de maximum 3 luni;
- stabilirea contractelor reglementate pe perioade de timp reduse (1 lună), până la definitivarea analizei pentru întreg anul 2012;
- necesitatea de a modifica operativ aceste cantități reglementate în timpul lunii ianuarie 2012, în funcție de evoluția condițiilor de funcționare din sistemul energetic deoarece în cursul lunii decembrie 2011 prognozele meteorologice indicau perioada de iarnă 2011-2012 cu temperaturi scăzute .

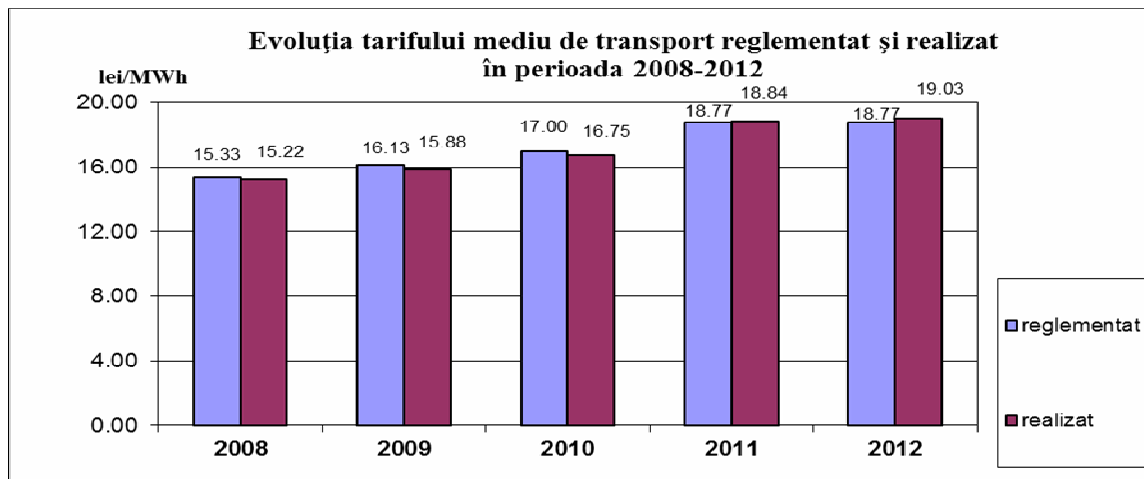
În cursul anului 2012 au fost modificate doar cantitățile reglementate livrate de producători care beneficiază de scheme suport (cogenerare de înaltă eficiență).

Prețul reglementat pentru energia electrică livrată din centrale de cogenerare de înaltă eficiență a fost stabilit în concordanță cu prevederile metodologiei aprobate prin Ordinul ANRE nr. 3/2010, cu modificările ulterioare, la valoarea de 172 lei/MWh. Valoarea bonusului acordat fiecărui producător a fost stabilită conform prevederilor Ordinul ANRE nr. 18/2011.

**Evoluții ale tarifelor reglementate (distribuție, transport, furnizare)**

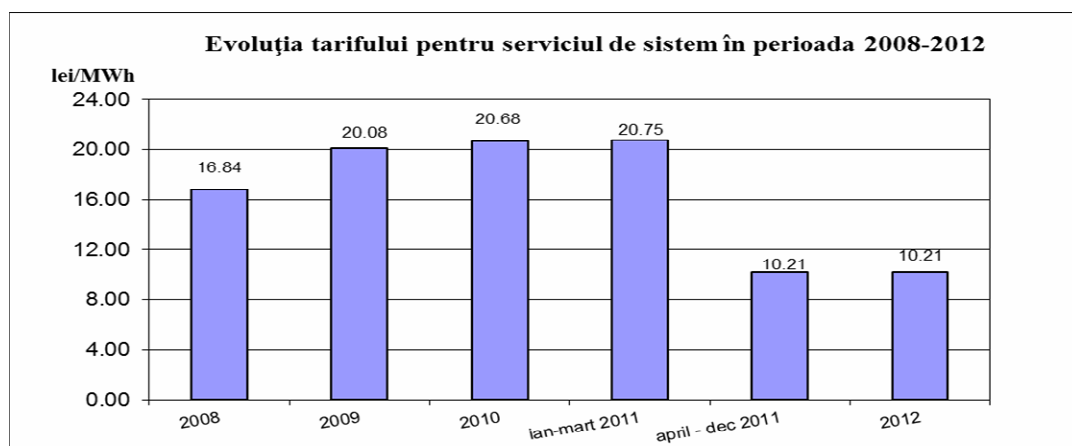
Tariful mediu de transport nu a fost modificat pentru anul 2012. Astfel, acest tarif a fost menținut în anul 2012 la nivelul de 18,77 lei/MWh, așa cum a fost aprobat prin Ordinul ANRE nr. 45/2010.

Evoluția tarifului mediu de transport în cea de-a doua perioadă de reglementare (2008-2012) este prezentată în graficul de mai jos:



În conformitate cu prevederile Ordinului ANRE nr. 45/2010, și în cursul anului 2012, tariful mediu de injecție ( $T_G$ ) a fost de 8,6 lei/MWh, iar valoarea tarifului mediu de extragere ( $T_L$ ) a fost de 10,18 lei/MWh.

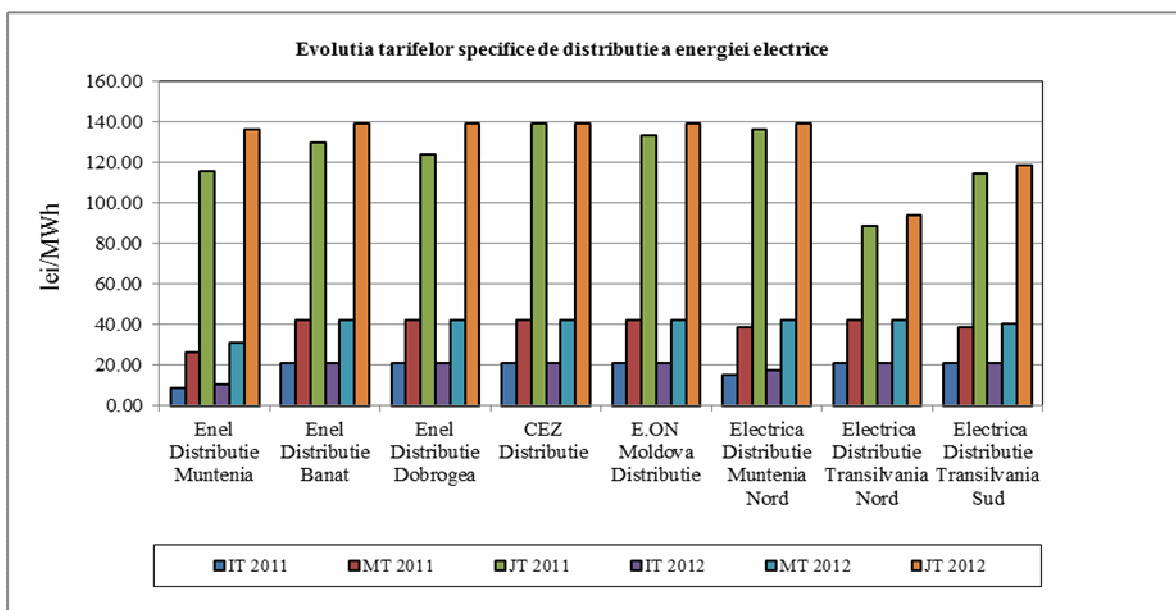
Tariful pentru serviciul de sistem a fost în cursul anului 2012 de 10,21 lei /MWh, din care 9,14 lei/MWh reprezintă tariful pentru serviciile tehnologice de sistem și 1,07 lei/MWh reprezintă tariful pentru serviciile funcționale de sistem. Evoluția tarifului de sistem în cea de-a doua perioadă de reglementare (2008-2012) este prezentată în graficul de mai jos:



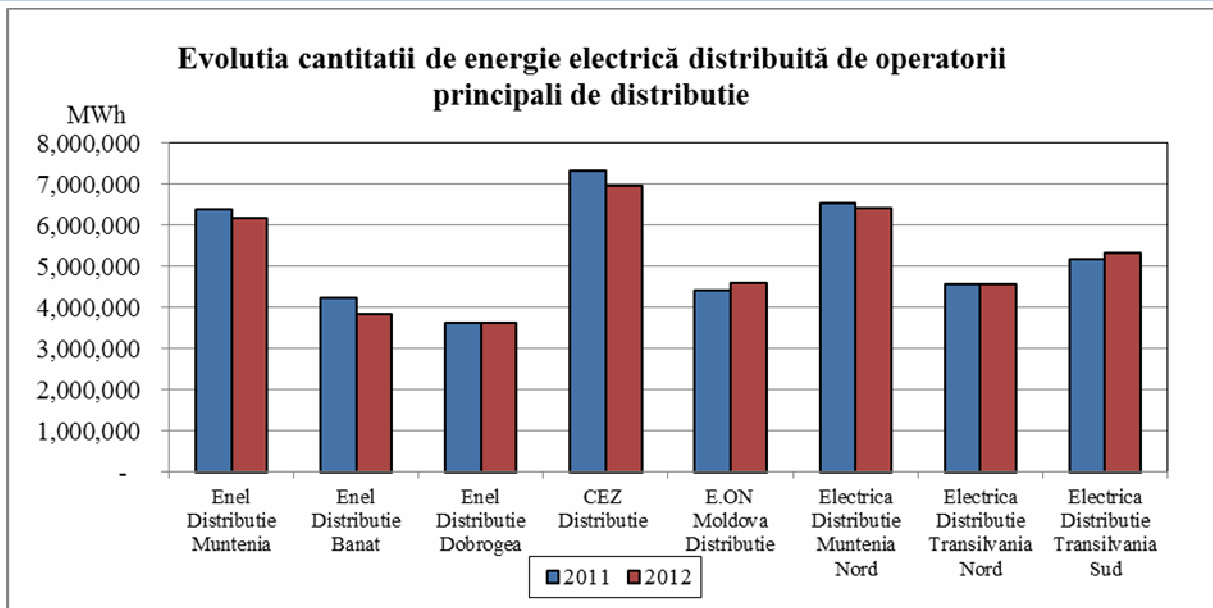
**Tarifele de distribuție** sunt de tip monom (lei/MWh), diferențiate pe trei niveluri de tensiune: înaltă tensiune (110 kV), medie tensiune, joasă tensiune, și pe operatori de distribuție. Tarifele pentru serviciul de distribuție a energiei electrice se calculează conform unei metode de tip „coș de tarife plafon”.

La calculul tarifelor de distribuție a energiei electrice se ia în considerare o prognoză anuală a investițiilor urmând ca, la sfârșitul perioadei de reglementare să se realizeze corecția acestora în funcție de investițiile efectiv realizate. Începând cu a doua perioadă de reglementare, operatorii principali de distribuție a energiei și-au asumat un program de reducere a consumului propriu tehnologic (pierderile în rețelele electrice), defalcat pe niveluri de tensiune, astfel încât, în anul 2012, pierderile în rețelele electrice să fie de maximum 9,5% (procent calculat la energia electrică intrată în conturul rețelei). Prin tarifele de distribuție se acoperă numai costul cu achiziția energiei electrice necesară pentru acoperirea CPT, în limita programului de reducere asumat de fiecare operator de distribuție.

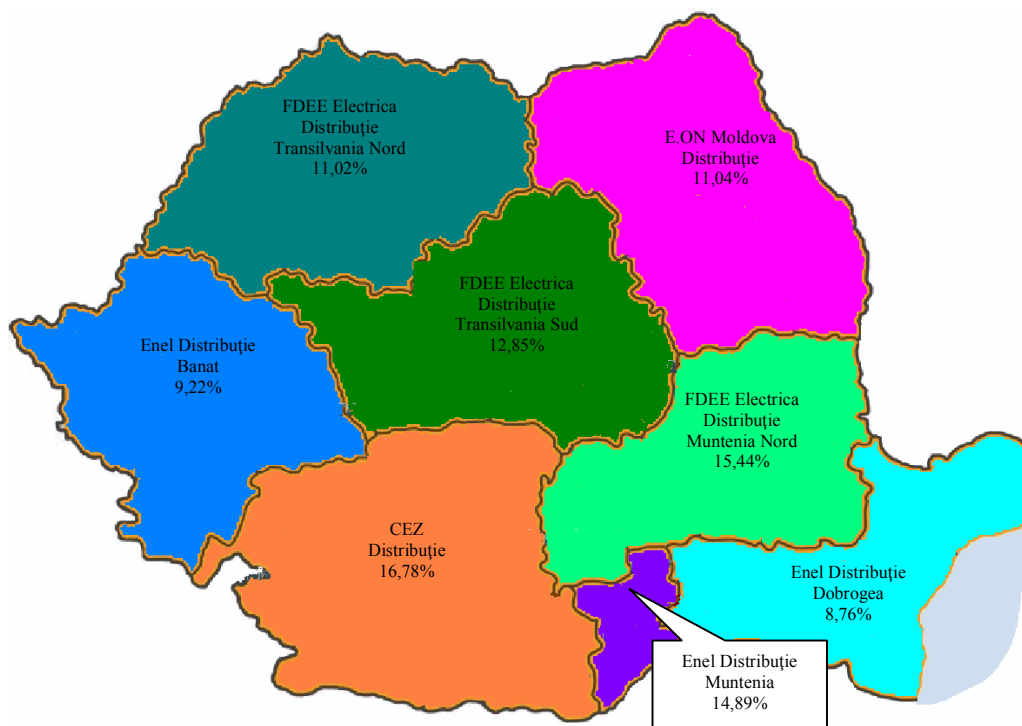
În perioada 1 ianuarie 2012 – 1 iulie 2012 tarifele specifice de distribuție au fost menținute la nivelul celor aprobate prin Ordinul ANRE nr. 44/2010, iar prin Ordinul ANRE nr. 24/2012, acestea au crescut începând cu 1 iulie 2012 în medie cu 2,93 % față de cele din anul 2011.



La nivelul anului 2012 a fost distribuită o cantitate de 41584 GWh energie electrică, în scădere cu circa 1,7 % față de anul 2011, an în care s-a distribuit o cantitate de 42318 GWh.



Ponderea energiei electrice distribuite în anul 2012 de operatorii de distribuție concesionari este prezentată mai jos:



Activitatea desfășurată de operatorii principali de distribuție a energiei electrice este monitorizată lunar, conform Deciziei ANRE nr. 1136/2010 pentru aprobarea machetelor de monitorizare a activității operatorilor principali de distribuție a energiei electrice și a ghidului de completare al machetelor.

Pentru operatorii de distribuție a energiei electrice cu mai puțin de 100000 clienți, calculul tarifelor pentru serviciul de distribuție prestat se realizează în baza *Metodologiei de stabilire a tarifului pentru distribuția energiei electrice de către persoane juridice, altele decât operatorii principali de distribuție a energiei electrice, precum și a condițiilor pentru retransmiterea energiei*, aprobată prin Ordinul ANRE nr. 3/2007. Metoda de reglementare adoptată este de tip „cost plus”; la total costuri considerate justificate se consideră o rată a profitului de maxim 5%.

În anul 2012 ANRE a aprobat tarife pentru serviciul de distribuție unui număr de 27 de prestatori.

## **B. PIAȚA DE GAZE NATURALE, PREȚURI ȘI TARIFE**

### **Dezvoltarea cadrului de reglementare aferent pieței de gaze naturale**

În cursul anului 2012 a continuat procesul de elaborare, completare și dezvoltare a cadrului de reglementare necesar funcționării și dezvoltării pieței de gaze naturale, fiind supuse procesului de consultare publică și aprobate de ANRE următoarele reglementări:

- **Ordinul nr. 2/2012 privind aprobarea nivelului stocului minim de gaze naturale aferent titularilor licențelor de furnizare și nivelul stocului de gaze naturale aferent SNTGN Transgaz S.A., pentru ciclul de înmagazinare 2012-2013, modificat de Ordinul nr. 3/2012;**

Promovarea acestui ordin a fost necesară pentru asigurarea continuității și siguranței aprovizionării cu gaze naturale a clienților finali și, respectiv, echilibrul fizic al Sistemului național de transport al gazelor naturale. Având în vedere prevederile Metodologiei privind determinarea anuală a nivelului stocului minim de gaze naturale pentru titularii licențelor de furnizare și a nivelului stocului de gaze naturale pentru operatorul Sistemului național de transport al gazelor naturale, aprobată prin Ordinul președintelui ANRE nr. 91/2009, nivelul minim al stocului de gaze naturale aferent titularilor licenței de furnizare a gazelor naturale s-a stabilit astfel încât să fie echivalent cu cel puțin 25% din consumul total de gaze naturale înregistrat în ciclul de extracție anterior (perioada 1 octombrie – 31 martie). Stocul minim de gaze naturale astfel determinat este defalcat pe segmentul reglementat și pe segmentul concurențial în funcție de ponderea creșterii consumului de gaze naturale înregistrată pe fiecare segment în ciclul de extracție, din ciclul de înmagazinare precedent, față de ciclul de injecție, din ciclul de înmagazinare curent, în creșterea totală a consumului de gaze naturale înregistrată în aceeași perioadă. Nivelul stocului de gaze naturale aferent SNTGN Transgaz S.A. Mediaș, în calitate de operator al Sistemului național de transport al gazelor naturale, s-a stabilit având în vedere cantitățile de gaze naturale necesare pentru asigurarea permanentă a echilibrului fizic al Sistemului național de transport, în anul următor, și cantitatea de gaze naturale necesară a fi menținută în conducte în vederea funcționării Sistemului național de transport al gazelor naturale în condiții de siguranță.

- **Ordinul nr. 9/2012** pentru modificarea Ordinului ministrului economiei, comerțului și mediului de afaceri, al președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei și al președintelui Agenției Naționale pentru Resurse Minerale nr. 1.284/27/160/2011 privind valorificarea cantităților de gaze naturale pe piața internă și unele măsuri pentru întărirea disciplinei în sectorul gazelor naturale;

Potrivit prevederilor Ordinului comun MECMA/ANRE/ANRM nr. 1284/27/160/2011, în concordanță cu dispozițiile art. 1 din Ordonanța de Urgență nr. 53/2011 pentru instituirea unor măsuri în domeniul gazelor naturale, în perioada iulie 2011 – martie 2012, pentru clienții casnici și producătorii de energie termică, numai pentru cantitatea de gaze naturale utilizată la producerea de energie termică în centralele de cogenerare și în centralele termice destinată consumului populației, structura amestecului se stabilește de ANRE, astfel încât să asigure menținerea nemodificată a prețurilor finale reglementate pentru aceste categorii de clienți până la data de 31 martie 2012, față de prețurile finale reglementate de la data de 30 iunie 2011.

Potrivit art. 2 din OUG nr. 53/2011, ulterior perioadei de 9 luni, pentru clienții casnici și producătorii de energie termică, numai pentru cantitatea de gaze naturale utilizată la producerea de energie termică în centralele de cogenerare și în centralele termice destinată consumului populației, furnizarea gazelor naturale se va realiza în condițiile stabilirii de către ANRE a unei structuri amestec import-intern gaze naturale, aferentă acestor categorii, în sensul aprobării prețurilor finale reglementate prin ordin al președintelui ANRE.

În vederea respectării și aplicării prevederilor art. 2 din acest act normativ, după expirarea perioadei de 9 luni menționată anterior, a fost necesară modificarea prevederilor art. 1 alin. (3), lit. a) din Ordinul comun MECMA/ANRE/ANRM nr. 1284/27/160/2011 privind valorificarea cantităților de gaze naturale pe piața internă și măsuri pentru întărirea disciplinei în sectorul gazelor naturale, în sensul menținerii la un nivel rezonabil a prețurilor finale reglementate pentru clienții casnici și producătorii de energie termică, numai pentru cantitatea de gaze naturale utilizată la producerea de energie termică în centralele de cogenerare și în centralele termice destinată consumului populației. Astfel a fost aprobat Ordinul comun MECMA/ANRE/ANRM nr. 1370/9/122/2012 care vizează stabilirea de către ANRE a structurii amestecului de gaze naturale import – intern pentru aceste categorii de clienți, astfel încât, începând cu luna aprilie 2012, să se asigure, până la data de 31 martie 2013, menținerea nemodificată a valorii sumei fixe unitare pentru acoperirea costurilor de achiziție a gazelor naturale furnizate în regim reglementat acestor categorii de clienți, avută în vedere la aprobarea prețurilor finale reglementate în vigoare.

- **Ordinul nr. 10/2012** pentru prorogarea termenului de intrare în vigoare a Ordinului președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 31/2010 privind aprobarea tarifelor prevăzute în anexa nr. 10 la Codul rețelei pentru Sistemul național de transport al gazelor naturale, aprobat prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 54/2007, și a prețului de achiziție a gazelor naturale livrate în excedent în Sistemul național de transport;

- **Ordinul nr. 11/2012** privind modificarea și completarea Codului rețelei pentru Sistemul național de transport al gazelor naturale, aprobat prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 54/2007;

Prin Ordinul președintelui ANRE nr. 54/2007, cu modificările și completările ulterioare, a fost aprobat Codul Rețelei pentru Sistemul Național de Transport al gazelor naturale din România.

În urma analizării modului în care au decurs procedurile și operațiunile prevăzute în corpul reglementării anterior menționate, s-a procedat la modificarea prevederilor actului normativ, proiectul de modificare a Codului Rețelei fiind publicat pe pagina de internet a ANRE în vederea dezbaterii publice.

După finalizarea procesului de consultare publică și după discuțiile purtate cu operatorii economici care au transmis observații în perioada de dezbateri, principalele modificări care au fost aduse actului normativ au constat în:

- stabilirea proceselor/operațiunilor comerciale care vor fi derulate pe punctele fizice și respectiv pe punctele virtuale de intrare/ieșire în/din SNT;
- regândirea modului de transmitere a datelor referitoare la nominalizări (program de transport, nominalizare, renominalizare);
- revizuirea procedurii de efectuare a nominalizărilor (program de transport, nominalizare, renominalizare).

Astfel, a fost aprobat Ordinul nr. 11/2012 pentru modificarea Codului Rețelei pentru Sistemul Național de Transport al gazelor naturale aprobat prin Ordinul Președintelui ANRE nr. 54/2007, cu modificările și completările ulterioare.

- **Ordinul nr. 17/2012** pentru prelungirea duratei de valabilitate a Ordinului președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 81/2009 privind stabilirea tarifelor reglementate pentru prestarea serviciului de înmagazinare subterană a gazelor naturale realizat de Societatea Comercială "Depomureș" - S.A. Târgu Mureș;
- **Ordinul nr. 18/2012** pentru prelungirea duratei de valabilitate a Ordinului președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 63/2009 privind stabilirea tarifelor reglementate pentru prestarea serviciului de înmagazinare subterană a gazelor naturale realizat de Societatea Națională de Gaze Naturale "Romgaz" - S.A. Mediaș;
- **Ordinul nr. 20/2012** pentru completarea cap. VII din anexa nr. 1 la Decizia președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Gazelor Naturale nr. 311/2005 pentru aprobarea documentelor suplimentare privind aplicarea Criteriilor și metodelor pentru aprobarea prețurilor și stabilirea tarifelor reglementate în sectorul gazelor naturale, aprobate prin Decizia președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Gazelor Naturale nr. 1.078/2003;
- **Ordinul nr. 21/2012** privind stabilirea ratei reglementate a rentabilității capitalului în a treia perioadă de reglementare;

Ordinul a fost emis ținând cont de principiile din metodologia de tarifare a gazelor naturale care asigură recuperarea capitalurilor investite, inclusiv a costurilor de capital asociate, dacă acestea sunt realizate într-o manieră prudentă și într-o structură optimizată de finanțare prin intermediul Ratei Reglementate a Rentabilității (RoR). Evaluarea costului de capital și determinarea ratei reglementate a rentabilității - RoR, recunoscută de ANRE pentru fiecare activitate reglementată, utilizează metodologia costului mediu ponderat al capitalului (WACC).

- **Ordinul nr. 22/2012** de aprobare a Metodologiei pentru aprobarea prețurilor și stabilirea tarifelor reglementate în sectorul gazelor naturale (abrogă Decizia președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Gazelor Naturale nr. 1.078/2003);

Emiterea noului ordin a vizat în principal includerea prevederilor documentelor suplimentare pentru aplicarea, modificarea sau completarea Deciziei președintelui ANRGN nr. 1078/2003, precum și eliminarea/modificarea acelor prevederi a căror aplicabilitate s-a considerat că nu se mai justifică având în vedere modificările legislative ulterioare.

Principalele modificări aduse metodologiei au vizat următoarele aspecte:

- pentru primul an al celei de a treia perioade de reglementare, pentru activitatea de înmagazinare subterană a gazelor naturale, stabilirea și aprobarea venitului de bază urma să se realizeze la data de 1 octombrie 2012, iar pentru activitățile de distribuție și de furnizare a gazelor naturale la data de 1 iulie 2013.
  - valoarea cumulată a sporurilor de eficiență obținute din desfășurarea activităților reglementate pentru fiecare an al celei de-a doua perioade de reglementare va fi compensată cu valoarea veniturilor amânate recunoscute de ANRE pentru cea de a doua perioadă de reglementare. Modalitatea și perioada de recuperare a eventualelor diferențe rezultate din procesul de compensare vor fi stabilite cu titularii de licență înainte de începerea celei de-a treia perioade de reglementare.
  - s-a introdus noțiunea de venit amânat pentru a doua perioadă de reglementare, ca fiind diferența dintre valoarea venitului pe care un titular de licență este îndreptățit să îl realizeze anual pentru desfășurarea unei activități reglementate, într-o manieră prudentă, conform prevederilor prezentei metodologii și valoarea venitului realizat prin aplicarea tarifelor și prețurilor aprobate pe parcursul perioadei de reglementare. Tot venit amânat se consideră și valoarea rezultată ca diferență dintre costurile de achiziție determinate pe baza sumei fixe unitare estimate de ANRE pentru acoperirea costurilor legate de achiziția gazelor naturale, inclusiv serviciile aferente, destinate revânzării în cadrul activității de furnizare reglementată și costurile cu achiziția gazelor efectiv realizate și recunoscute, conform prezentei Metodologii, operatorului care realizează furnizarea reglementată pentru anul respectiv.
- **Ordinul nr. 23/2012** privind stabilirea unui stimulent peste rata reglementată a rentabilității capitalului, pentru categoriile de imobilizări corporale și necorporale, în a treia perioadă de reglementare, aferente activităților de transport și înmagazinare subterană a gazelor naturale;

Acest ordin a fost emis având în vedere prevederile art. 111 alin. (2) din Ordinul președintelui ANRE nr. 22/2012 privind aprobarea Metodologiei pentru aprobarea prețurilor și stabilirea tarifelor reglementate în sectorul gazelor naturale în care se precizează că ANRE poate lua în considerare determinarea unor valori ale WACC și ROR diferite pentru anumite categorii de imobilizări corporale

și necorporale care se vor realiza în mod prudent începând cu cea de-a treia perioadă de reglementare, în scopul stimulării investițiilor și accentuării importanței lor strategice pentru companiile din domeniul gazelor naturale, al creșterii eficienței și siguranței în exploatarea sistemelor de transport și înmagazinare subterană, distribuție a gazelor naturale, al atragerii unor companii noi în sector.

- **Ordinul nr. 29/2012 pentru aprobarea Metodologiei de alocare a capacității pe conducta de tranzit Isaccea I-Negru Vodă I.**

Ca urmare a declanșării de către Comisia Europeană a procedurii de infringement împotriva României în legătură cu nerespectarea unor prevederi din Regulamentul (CE) nr. 1775/2005 privind condițiile de acces la rețele pentru transportul gazelor naturale, s-a impus emiterea Ordinului pentru aprobarea Metodologiei de alocare a capacității pentru conducta Isaccea I – Negru Vodă I.

Astfel, prin Avizul motivat nr. SG-Greffe(2010)/D/fn din data de 24.06.2010, Comisia Europeană a stabilit că România nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul art. 4(1), art. 5(1), art. 5(2), art. 6(3), art. 7(3), art. 10 din Regulamentul 1775/2005 și în temeiul punctelor 1(1), 3.3(3) și 3.3(4) din Liniile directoare, invitând România să ia măsurile necesare pentru a se conforma Avizului motivat.

Întrucât prevederile art. 4(1), art. 5(1) și art. 5(2) din Regulamentul 1775/2005 impun obligația de a pune la dispoziție capacitatea maximă de transport, obligație nerespectată de România prin restricționarea accesului terților în punctul de interconectare cu sistemul de transport din Bulgaria în baza Convențiilor interguvernamentale semnate de România cu Bulgaria și Federația Rusă, în vederea soluționării aspectelor neconforme identificate de Comisia Europeană în Avizul motivat transmis României, s-a emis Ordinul pentru aprobarea Metodologiei de alocare a capacității pentru conducta Isaccea I – Negru Vodă I.

Metodologia de alocare a capacității cuprinde prevederi referitoare la:

- perioada de rezervare a capacității;
- parametri tehnici și capacitatea disponibilă în punctele Isaccea I și Negru Vodă I;
- conținutul minimal al ofertelor;
- cerințe obligatorii pentru depunerea ofertelor;
- mecanismul de alocare a capacității și algoritmul desfășurării licitației de capacitate;
- mecanismele pentru stimularea determinării tarifului de închidere a licitației de capacitate.

Această metodologie reprezintă o parte importantă a cadrului de reglementare necesar acordării accesului terților la conducta Isaccea I – Negru Vodă I în conformitate cu prevederile Regulamentului (CE) nr. 715/2009 privind condițiile de acces la rețelele pentru transportul gazelor naturale și, implicit, ale Regulamentului (CE) nr. 1775/2005.

- **Ordinul nr. 31/2012 pentru modificarea ordinelor președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei privind stabilirea tarifelor reglementate pentru prestarea serviciului de distribuție și aprobarea prețurilor pentru furnizarea reglementată a gazelor naturale.**

În perioada aferentă trimestrului IV 2008 – iunie 2012, datorită neajustării tarifelor și prețurilor reglementate, furnizorii licențiați din sector au înregistrat diferențe majore negative între costurile cu achiziția gazelor naturale realizate și aceleași categorii de costuri recuperate prin prețurile finale reglementate de la clienții finali. Pentru a se asigura viabilitatea economică a operatorilor economici care desfășoară activități cu caracter de serviciu public a fost necesară determinarea cu exactitate a cuantumului pierderilor, precum și stabilirea unui mecanism de recuperare eşalonată a acestora într-o perioadă agreată de comun acord, începând cu septembrie 2012 până cel mai târziu decembrie 2017 pentru clienții casnici și decembrie 2014 pentru clienții noncasnici.

Urmare a celor mai sus enunțate s-a procedat la recuperarea treptată a pierderilor înregistrate de către aceștia, prin majorarea prețurilor finale de furnizare în regim reglementat.

Pe baza solicitărilor transmise de către furnizori au fost calculate procentele de creștere a prețurilor finale reglementate datorate diferențelor de cost achiziție gaze naturale, corespunzătoare fiecărui furnizor licențiat, astfel :

- 5% pentru clienții casnici și producătorii de energie termică, numai pentru cantitatea de gaze naturale utilizată la producerea de energie termică în centralele de cogenerare și în centralele termice destinată consumului populației;
- 10% pentru clienții noncasnici, cu excepția producătorilor de energie termică, pentru cantitatea de gaze naturale utilizată la producerea de energie termică în centralele de cogenerare și în centralele termice care este destinată consumului populației.

Aceste procente reprezintă procente medii de creștere, care au dus la adiționarea unei valori de 5 lei/MWh și, respectiv 12 lei/MWh, la prețurile finale reglementate.

În acest context a fost publicat Ordinul președintelui ANRE nr. 31/2012 pentru modificarea ordinelor ANRE privind stabilirea tarifelor reglementate pentru prestarea serviciului de distribuție și aprobarea prețurilor pentru furnizarea reglementată a gazelor naturale, valabil începând cu data de 15 septembrie 2012.

- **Ordinul nr. 34/2012** pentru prorogarea termenului de intrare în vigoare a Ordinului președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 31/2010 privind aprobarea tarifelor prevăzute în anexa nr. 10 la Codul rețelei pentru Sistemul național de transport al gazelor naturale, aprobat prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 54/2007, și a prețului de achiziție a gazelor naturale livrate în excedent în Sistemul național de transport;

- **Ordinul nr. 35/2012** pentru prelungirea duratei de valabilitate a Ordinului președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 81/2009 privind stabilirea tarifelor reglementate pentru prestarea serviciului de înmagazinare subterană a gazelor naturale realizat de Societatea Comercială "Depomureș" - S.A. Târgu Mureș;

- **Ordinul nr. 36/2012** pentru prelungirea duratei de valabilitate a Ordinului președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 63/2009 privind stabilirea tarifelor reglementate

pentru prestarea serviciului de înmagazinare subterană a gazelor naturale realizat de Societatea Națională de Gaze Naturale "Romgaz" - S.A. Mediaș;

- **Ordinul nr. 42/2012** pentru aprobarea Regulamentului privind furnizarea gazelor naturale la clienții finali (abrogă Ordinul președintelui ANRE nr. 74/2009);

În ceea ce privește furnizarea gazelor naturale, Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 485 din data de 16 iulie 2012, a introdus atât termeni și definiții noi, precum noțiunea de client final, client casnic, client noncasnic, client industrial, cât și modificări în ceea ce privește relațiile dintre furnizorul și clientul final de gaze naturale.

Totodată, potrivit prevederilor art. 200 alin. (3) din Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, „În termen de 9 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, ANRE va adapta, după caz, cadrul de reglementare în concordanță cu prezentul titlu”.

Având în vedere noul cadrul de reglementare creat, s-a impus ca fiind necesară înlocuirea regulamentului privind stabilirea unor raporturi juridice între furnizori și consumatorii de gaze naturale, aprobat prin Ordinul președintelui ANRE nr. 74/2009, cu un nou regulament privind furnizarea gazelor naturale la clienții finali, care să stabilească un set minim de reguli referitoare la activitatea de furnizare, atât pentru clienții finali, cât și pentru furnizorii de gaze naturale, în concordanță cu prevederile Legii nr. 123/2012, astfel fiind aprobat Ordinul președintelui ANRE nr. 42/2012.

Principalele modificări introduse prin acest act normativ sunt următoarele:

- a) clienții finali au dreptul să solicite și să primească de la furnizor toate datele relevante privind propriul consum pe ultimii 5 ani, fără să li se perceapă costuri suplimentare pentru acest serviciu;
- b) clienții finali au dreptul să fie notificați în mod corespunzător cu privire la orice intenție de modificare a contractului și să fie informați, în momentul notificării, cu privire la dreptul de a denunța contractul, în cazul în care nu acceptă noile condiții;
- c) clienții finali au dreptul să li se pună la dispoziție cel puțin două modalități de plată, care să le permită să își îndeplinească obligațiile de plată a facturii prevăzute în contract;
- d) clienții finali au dreptul să își schimbe furnizorul în mod gratuit, cu respectarea condițiilor contractuale, în termen de 3 săptămâni de la data solicitării, conform unei proceduri aprobate de ANRE;
- e) furnizorii au obligația să înființeze puncte unice de contact pentru informarea clienților finali cu privire la drepturile acestora, la legislația în vigoare și la căile de soluționare a litigiilor, în cazul unui diferend;
- f) în cazul constatării, conform prevederilor legale în vigoare, a unor acțiuni menite să denatureze în orice fel indicațiile echipamentelor de măsurare sau să sustragă gaze naturale prin ocolirea echipamentelor de măsurare, clientul final este obligat să constituie o garanție financiară pentru un consum maxim echivalent pentru un an;
- g) clienții finali nu mai au dreptul să revină la furnizarea reglementată dacă și-au exercitat dreptul de eligibilitate;

- h) participanții la piața de gaze naturale sunt obligați să își asume responsabilitatea financiară pentru plata dezechilibrelor pe care le generează pe piața de gaze naturale, în conformitate cu reglementările aprobate de ANRE.

Totodată, la elaborarea noului regulament privind furnizarea gazelor naturale la clienții finali s-a avut în vedere reconsiderarea și modificarea unor aspecte ce au fost semnalate ANRE, precum necesitatea unei clasificări a clienților casnici astfel încât toate imobilele cu destinația de locuință să beneficieze de prețul reglementat aferent clienților casnici, indiferent de forma de proprietate sau de administrare a acestora, reglementarea raporturilor conexe dintre furnizor și operatorii de sistem referitoare la derularea contractului de furnizare a gazelor naturale, posibilitatea efectuării reîncadrării clientului final, în corelare cu procedurile proprii de citire a echipamentelor de măsurare (citirea pe firul apei), transmiterea în timp util a facturilor la clienții finali de gaze naturale.

- **Ordinul nr. 47/2012** pentru modificarea Ordinului președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 30/2009 privind stabilirea tarifelor reglementate pentru prestarea serviciului de distribuție și aprobarea prețurilor pentru furnizarea reglementată a gazelor naturale realizate de S.C. INTERGAZ - S.R.L.;

Conform cererii formulate de S.C. INTERGAZ - S.R.L., prin care aceasta a solicitat modificarea autorizațiilor și licențelor deținute, ca urmare a modificării denumirii titularului din S.C. INTERGAZ - S.R.L. în S.C. INTERGAZ - EST S.R.L. și a schimbării sediului social, a fost publicat Ordinul președintelui ANRE nr. 47/2012, pentru modificarea ordinului președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 30/2009 privind stabilirea tarifelor reglementate pentru prestarea serviciului de distribuție și aprobarea prețurilor pentru furnizarea reglementată a gazelor naturale, realizate de S.C. INTERGAZ - S.R.L., cu modificările și completările ulterioare.

- **Ordinul nr. 48/2012** pentru prelungirea duratei de valabilitate a Ordinului președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 81/2009 privind stabilirea tarifelor reglementate pentru prestarea serviciului de înmagazinare subterană a gazelor naturale realizat de Societatea Comercială "Depomureș" - S.A. Târgu Mureș;

- **Ordinul nr. 49/2012** pentru prelungirea duratei de valabilitate a Ordinului președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 63/2009 privind stabilirea tarifelor reglementate pentru prestarea serviciului de înmagazinare subterană a gazelor naturale realizat de Societatea Națională de Gaze Naturale "Romgaz" - S.A. Mediaș;

De asemenea, la începutul anului 2012 departamentul de specialitate a evaluat suma fixă unitară costurilor cu gazele naturale (CUG) pentru 1MWh aferentă perioadei ianuarie - iunie 2012, separat pentru clienții casnici și noncasnici de pe piața reglementată a gazelor naturale, evaluare menținută și pentru semestrul II al anului.

Tot în cursul anului 2012, în conformitate cu Memorandumul aprobat de Guvernul României, a fost aprobată Foaița de parcurs pentru liberalizarea pieței de gaze naturale, respectiv Calendarul de eliminare treptată a prețurilor reglementate pentru clienții finali și Programul de măsuri pentru eliminarea prețurilor reglementate la gaze naturale.

În vederea finalizării procesului de Ofertă Publică Secundară de Vânzare de Acțiuni emise de Societatea Națională de Transport Gaze Naturale Transgaz S.A. Mediaș, pe piața reglementată administrată de Bursa de Valori București, proces derulat de către Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri prin Oficiul Participațiilor Statului și Privatizării în Industrie, au fost emise:

- **Decizia președintelui ANRE nr. 1281/01.06.2012** privind stabilirea venitului total aferent activității de transport al gazelor naturale ce urmează a fi desfașurată de Societatea Națională de Transport Gaze Naturale TRANSGAZ S.A. Mediaș în primul an al celei de a treia perioade de reglementare 2012-2017;

- **Decizia președintelui ANRE nr. 1732/09.07.2012** privind stabilirea tarifului pentru prestarea de către Societatea Națională de Transport Gaze Naturale TRANSGAZ S.A. Mediaș a serviciului de tranzit al gazelor naturale prin conducta Dn1000 mm Isaccea I - Negru Vodă I.

Acestea au fost comunicate Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri - Oficiul Participațiilor Statului și Privatizării în Industrie și Societății Naționale de Transport Gaze Naturale TRANSGAZ S.A. Mediaș și publicate pe pagina oficială de website a ANRE.

### **Evoluția pieței de gaze naturale**

Consumul de gaze naturale s-a menținut relativ constat în ultimii ani, la nivelul de 13-14 miliarde mc, cu o scădere de aproximativ 4% în anul 2012 față de anul 2011, pe fondul unei ușoare scăderi a consumului clienților finali. Distribuirea consumului pe cele două mari categorii, casnic și noncasnic, precum și pe subcategoriile de clienți noncasnici s-a menținut, de asemenea, constantă în ultimii ani.

În anul 2012, consumul total de gaze naturale a fost de 144.650.532,208 MWh, din care 114.780.176,953 MWh a reprezentat consumul noncasnic (79,35%) și 29.870.355,255 MWh a reprezentat consumul casnic (20,65%).

În anul 2012, numărul total de clienți finali de gaze naturale a fost de 3.200.887, din care 180.819 clienți noncasnici (5,65%) și 3.020.068 clienți casnici (94,35%).

Consumul este acoperit din producție internă și din import. Producția internă a fost de 109.468.071,300 MWh, iar importul de 35.182.460,908 MWh.

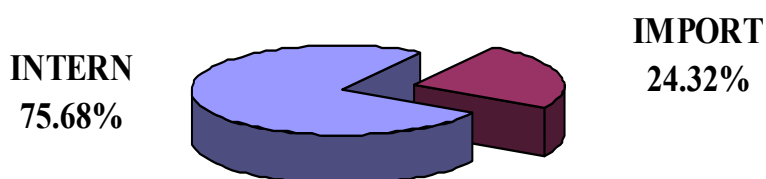
Numărul de participanți pe piața gazelor naturale din România a crescut constant pe măsură ce piața a fost liberalizată, mai ales în sectorul distribuției și furnizării de gaze naturale, cuprinzând, în anul 2012:

- un operator al Sistemului Național de Transport – SNTGN Transgaz S.A. Mediaș;
- 6 producători: Romgaz, OMV Petrom, Amromco Energy, Raffles Energy, Lotus Petrol, Foraj Sonde;
- 2 operatori de înmagazinare: Romgaz, Depomureș;
- 41 de operatori de distribuție – cei mai mari fiind Distrigaz Sud Rețele SRL și E.ON Gaz Distribuție SA;
- 41 de furnizori care activează pe piața reglementată de gaze naturale;

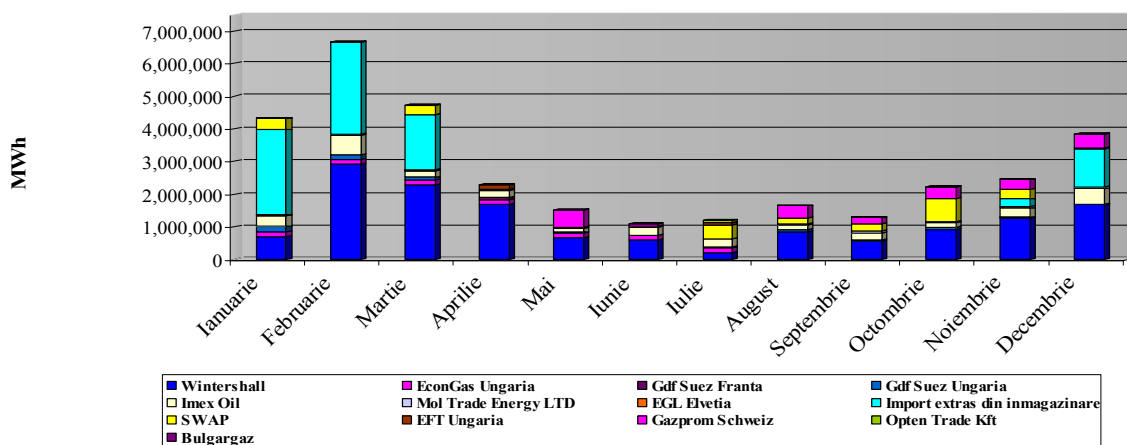
- 45 de furnizori care activează pe piața concurențială de gaze naturale.

Producția internă de gaze naturale în anul 2012, ce a intrat în consum a reprezentat 75,68% din totalul surselor. Primii doi producători (Romgaz și OMV Petrom) au acoperit 97,46% din această sursă.

Importul ce a intrat în consum în 2012, import curent și extras din înmagazinare, a reprezentat diferența, respectiv 24,32%. Primii trei importatori - furnizori interni - au realizat împreună 44,71%.



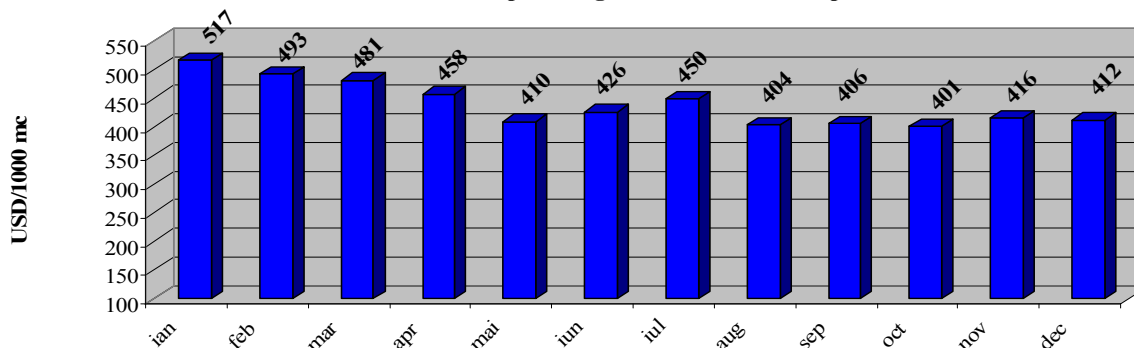
Structura lunara a consumului de gaze naturale din import in anul 2012



**Preț import și cantitatea destinată consumului**

Luna	Cantitate (MWh)	Pret (USD)/1000mc
<b>Ianuarie</b>	1.711.808,472	516,96
<b>Februarie</b>	4.179.444,061	493,32
<b>Martie</b>	3.112.108,536	481,35
<b>Aprilie</b>	3.161.290,843	458,03
<b>Mai</b>	3.772.799,206	409,80
<b>Iunie</b>	3.616.736,667	425,91
<b>Iulie</b>	1.065.389,008	449,97
<b>August</b>	1.770.218,187	403,56
<b>Septembrie</b>	1.376.267,278	405,91
<b>Octombrie</b>	1.836.871,491	400,65
<b>Noiembrie</b>	2.180.761,746	415,98
<b>Decembrie</b>	2.931.519,911	411,58
<b>2012</b>	<b>30.715.215,406</b>	<b>442,21</b>

Evoluția lunară a prețului gazelor naturale din import în anul 2012



**Monitorizarea funcționării pieței de gaze naturale**

**Piața internă a gazelor naturale este formată din:**

a) **piața concurențială** care cuprinde totalitatea tranzacțiilor comerciale, **angro** (între furnizori) sau cu **amănuntul** (între furnizori și clienți eligibili). În piața concurențială, prețurile se formează pe baza cererii și a ofertei, ca rezultat al mecanismelor concurențiale;

b) **piața reglementată** care cuprinde activitățile cu caracter de monopol natural, activitățile conexe acestora și furnizarea la preț reglementat și în baza contractelor – cadru. În piața reglementată, sistemele de prețuri și tarife se stabilesc de ANRE.

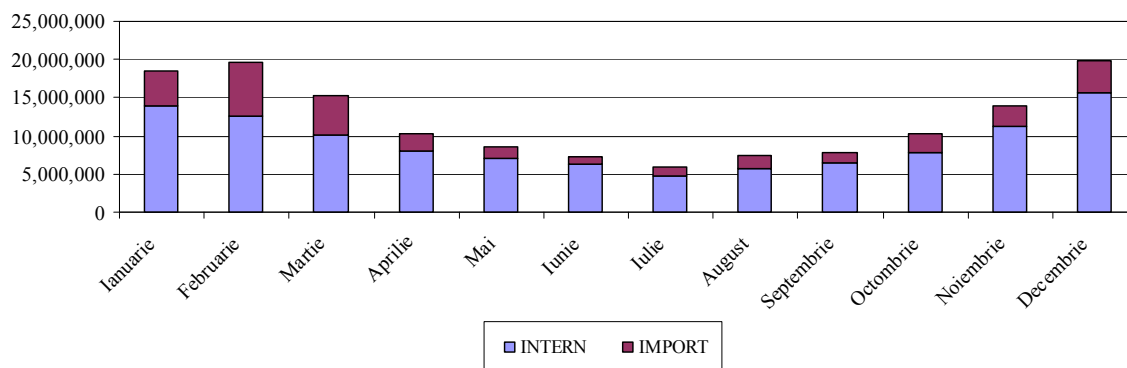
În conformitate cu prevederile metodologiei de **monitorizare a pieței interne de gaze naturale** operatorii licențiați de ANRE au obligația raportării lunare a activității lor. **Activitatea de monitorizare realizată de ANRE** în perioada raportată a constat în următoarele:

- supravegherea modului de funcționare a pieței interne de gaze naturale și respectarea prețurilor și tarifelor reglementate;
- verificarea cantităților de gaze naturale raportate în baza de date a ANRE, proces necesar operatorilor licențiați pentru verificarea veniturilor reglementate realizate;
- întocmirea de rapoartări anuale privind cantitățile de gaze naturale realizate de fiecare titular de licență (furnizare/ distribuție/ inmagazinare/ transport/ tranzit/ dispecerizare);
- întocmirea de rapoartări statistice anuale privind piața de gaze naturale;
- publicarea pe pagina de Internet a ANRE a rapoartelor lunare cu privire la funcționarea pieței de gaze naturale. Rapoartele conțin informații cu privire la regulile de funcționare a pieței, date agregate privind funcționarea pieței, care fac posibile evaluări ale nivelului concurenței și analize specifice ale părților interesate;

Prin Ordinul MECMA/ANRE/ANRM nr. 1254/27/160/2011, cu modificările ulterioare, ANRE avizează două structuri de amestec gaze naturale import/intern, una pentru clienții casnici și pentru producătorii de energie termică, numai pentru cantitatea de gaze naturale utilizată la producerea de energie termică în centralele de cogenerare și în centralele termice destinate consumului populației, și una pentru clienții noncasnici, cu excepția producătorilor de energie termică, pentru cantitatea de gaze naturale utilizată la producerea de energie termică în centralele de cogenerare și în centralele termice destinată consumului populației.

În acest sens, orice furnizor care asigură cantitățile de gaze naturale ale unui client final are obligația să respecte cele două structuri lunare de intern/import a livrărilor, determinate de SNTGN TRANSGAZ și avizate de ANRE.

**Consumul intern lunar și acoperirea cu gaze naturale (intern, import)**

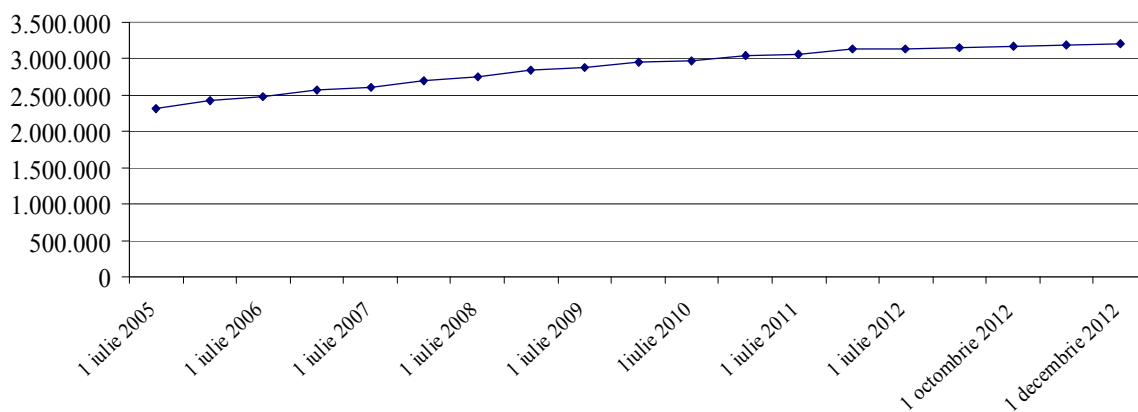


**Evoluția numărului de clienți finali**

Luna	Nr. clienți finali	Consum total (MWh)
Ianuarie	3.128.203	18.540.832,157
Februarie	3.124.535	19.606.294,406
Martie	3.126.541	15.268.697,309
Aprilie	3.129.275	10.256.844,552
Mai	3.136.531	8.575.556,698
Iunie	3.139.384	7.311.908,036
Iulie	3.144.223	5.850.937,821
August	3.149.979	7.454.200,528
Septembrie	3.160.611	7.853.616,291
Octombrie	3.177.738	10.221.389,099
Noiembrie	3.190.947	13.935.394,491
Decembrie	3.200.887	19.774.860,820
<b>Total 2012</b>	-	<b>144.650.532,208</b>

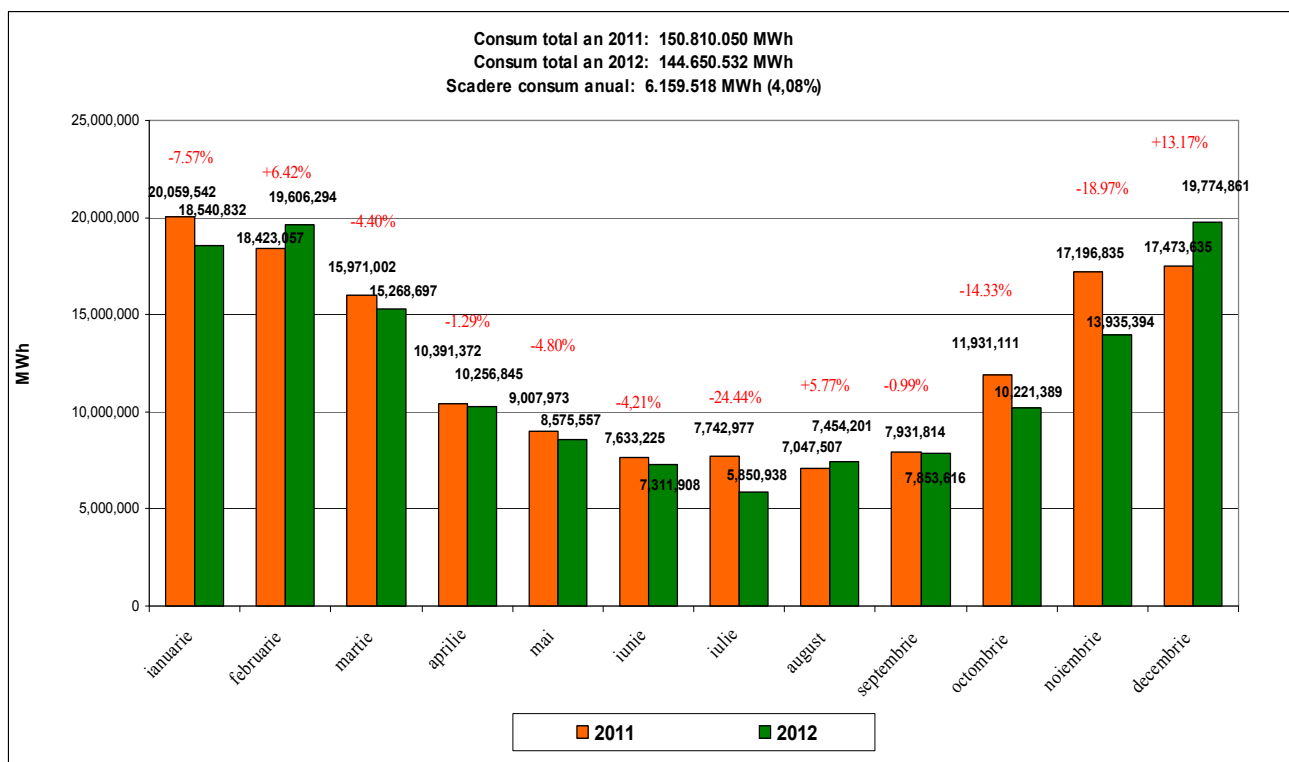
Din iulie 2005 până în prezent numărul clienților racordați la conductele de gaze naturale (sistemul național de transport și sistemele de distribuție) a crescut cu aproximativ 27,41%.

**Numărul clienților racordați la rețeaua de gaze naturale**



**Bilanț fizic al gazelor naturale (comparativ cu anul precedent)**

Consum	2011	2012	Diferenta MWh	Diferenta %	Diferenta cumulat (%)
ianuarie	20.059.542,466	18.540.832,157	-1.518.710,309	-7,57%	-7,57%
februarie	18.423.056,734	19.606.294,406	1.183.237,672	6,42%	-0,87%
martie	15.971.001,995	15.268.697,309	-702.304,686	-4,40%	-1,91%
aprilie	10.391.372,014	10.256.844,552	-134.527,462	-1,29%	-1,81%
mai	9.007.973,078	8.575.556,698	-432.416,380	-4,80%	-2,17%
iunie	7.633.225,215	7.311.908,036	-321.317,179	-4,21%	-2,36%
iulie	7.742.977,422	5.850.937,821	-1.892.039,601	-24,44%	-4,28%
august	7.047.507,494	7.454.200,528	406.693,034	5,77%	-3,54%
septembrie	7.931.813,606	7.853.616,291	-78.197,315	-0,99%	-3,35%
octombrie	11.931.111,052	10.221.389,099	-1.709.721,953	-14,33%	-4,48%
noiembrie	17.196.834,873	13.935.394,491	-3.261.440,382	-18,97%	-6,35%
decembrie	17.473.634,662	19.774.860,820	2.301.226,158	13,17%	-4,08%
<b>Total</b>	<b>150.810.050,611</b>	<b>144.650.532,208</b>	<b>-6.159.518,403</b>	<b>-4,08%</b>	



Număr de clienți finali și structura consumului

Clienți finali		Tip conectare consum	Nr. clienți	Consum - MWh	Pondere in total consum	
Casnici		Clienți conectați la SNT	4	384,467	0,00%	
		Clienți conectați în sistemul de distribuție	3.020.064	29,869,970789	22,71%	
		<b>Total Clienți casnici</b>	<b>3.020.068</b>	<b>29,870,355,256</b>	<b>22,71%</b>	
Non-Casnici	Alti non-casnici	Clienți conectați la SNT	24	24,932,610	0,02%	
		Clienți conectați în sistemul de distribuție	40.235	5,661,320,603	4,30%	
		<b>Total Alti clienți non-casnici</b>	<b>40.259</b>	<b>5,686,253,213</b>	<b>4,32%</b>	
	Comerciali	Clienți conectați la SNT	66	393,432,773	0,30%	
		Clienți conectați în sistemul de distribuție	115.471	8,332,821,316	6,33%	
		<b>Total Clienți comerciali</b>	<b>115.537</b>	<b>8,726,254,089</b>	<b>6,63%</b>	
	Industriali	Alti industriali	Clienți conectați la SNT	121	11,469,364,130	8,72%
			Clienți conectați în sistemul de distribuție	24.165	11,831,052,028	8,99%
			<b>Total Alti Clienți industriali</b>	<b>24.286</b>	<b>23,300,416,158</b>	<b>17,71%</b>
		Sectorul industriei chimice	Clienți conectați la SNT	14	26,049,782,898	19,80%
			Clienți conectați în sistemul de distribuție	15	2,423,357,320	1,84%
			<b>Total Clienți din sectorul industriei chimice</b>	<b>29</b>	<b>28,473,140,218</b>	<b>21,65%</b>
		Producatori EET	Clienți conectați la SNT	15	24,336,001,367	18,50%
			Clienți conectați în sistemul de distribuție	693	11,152,406,839	8,48%
			<b>Total Producatori EET</b>	<b>708</b>	<b>35,488,408,206</b>	<b>26,98%</b>
<b>TOTAL</b>			<b>3,200,887</b>	<b>131.544.827,140*</b>	<b>100,00%</b>	

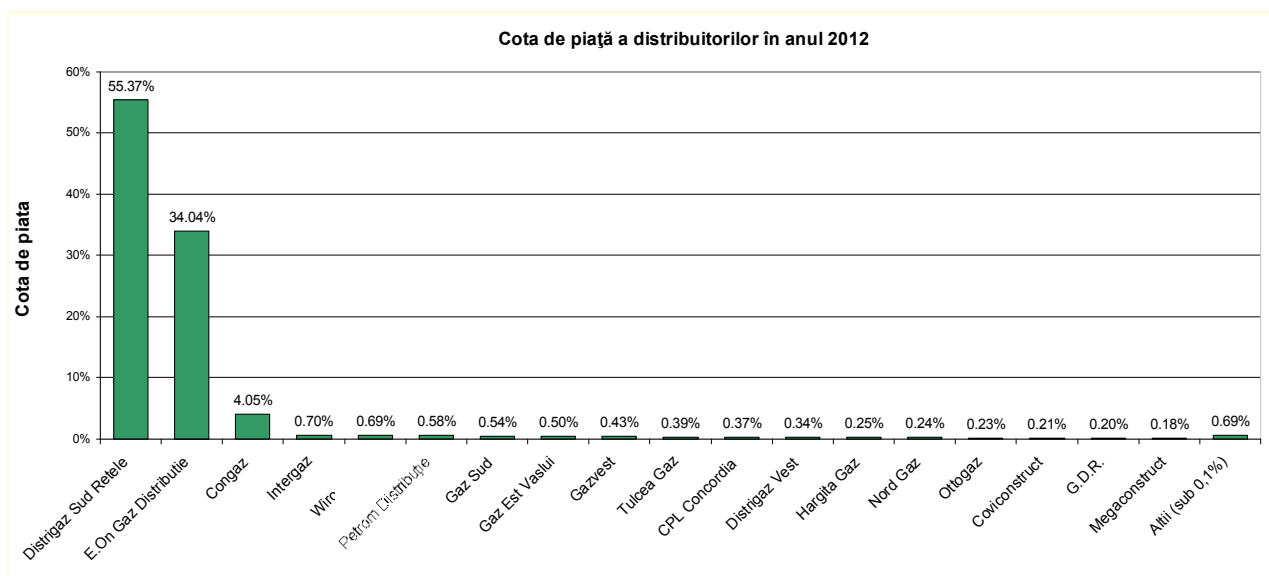
\*Consum total livrat către clienții finali (nu include consum tehnologic, consum energetic și abateri datorate instrumentelor de măsură)

În anul 2012, ponderea cantităților consumate de clienții casnici din totalul consumului este de **22,71%**, iar numărul acestor clienți reprezintă **94,35%** din totalul clienților racordați la rețelele de gaze naturale.

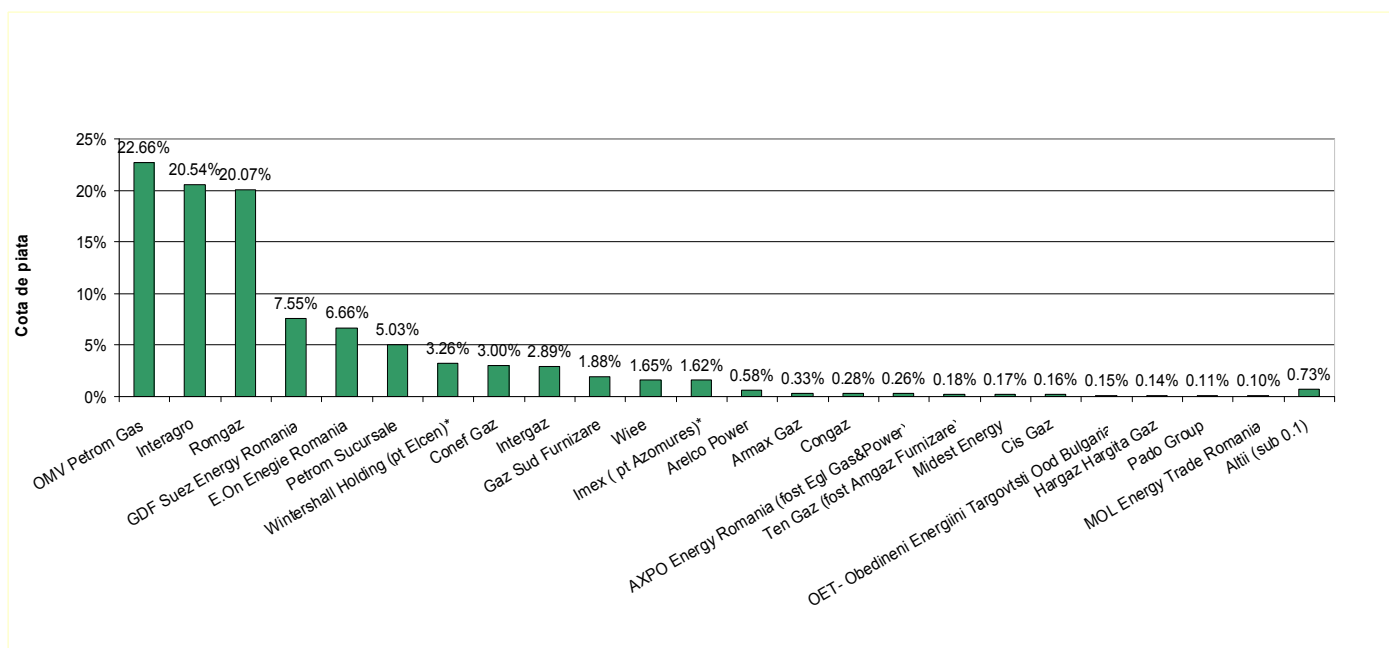
Astfel, **5,65%** din totalul clienților racordați la rețelele de gaze naturale (SNT+Sistemele de distribuție) reușesc să consume **77,29%** din consumul total, aferent anului 2012.

## Distribuție și furnizare

### Cota de piață a distribuitorilor în anul 2012

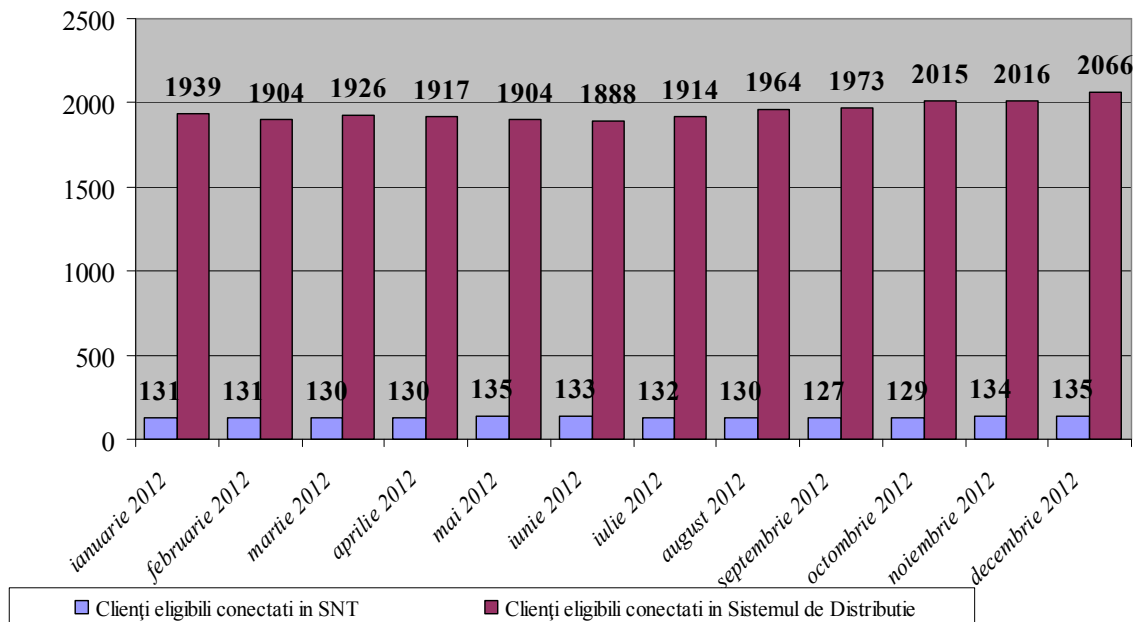


### Cota de piață a furnizorilor interni de gaze naturale pe piața concurențială în anul 2012

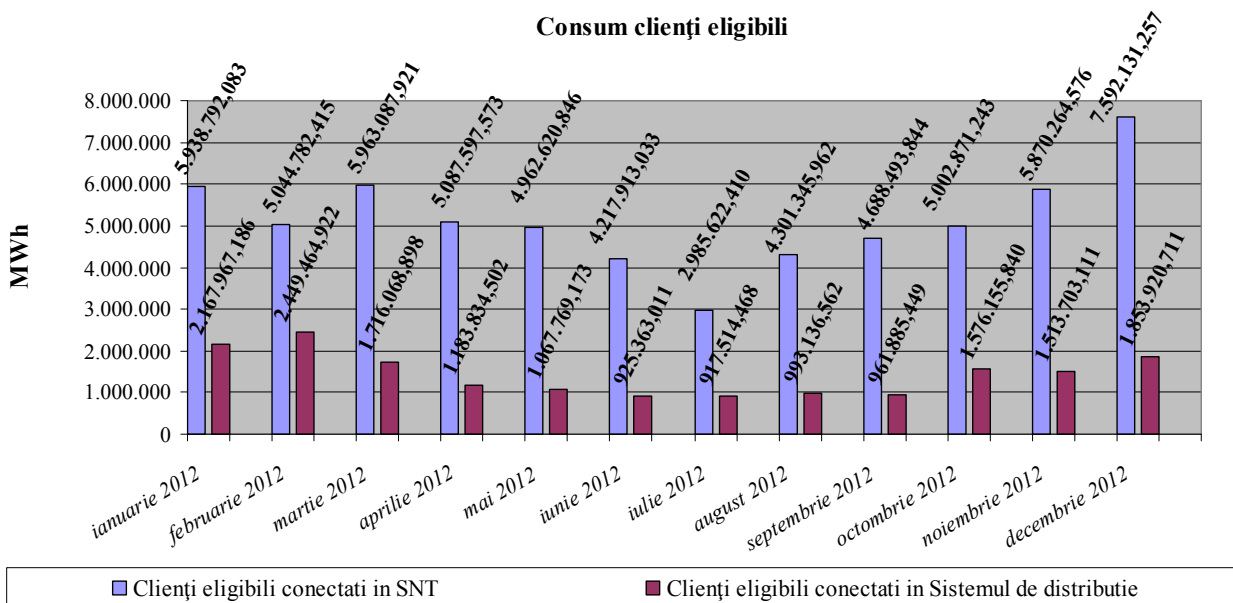




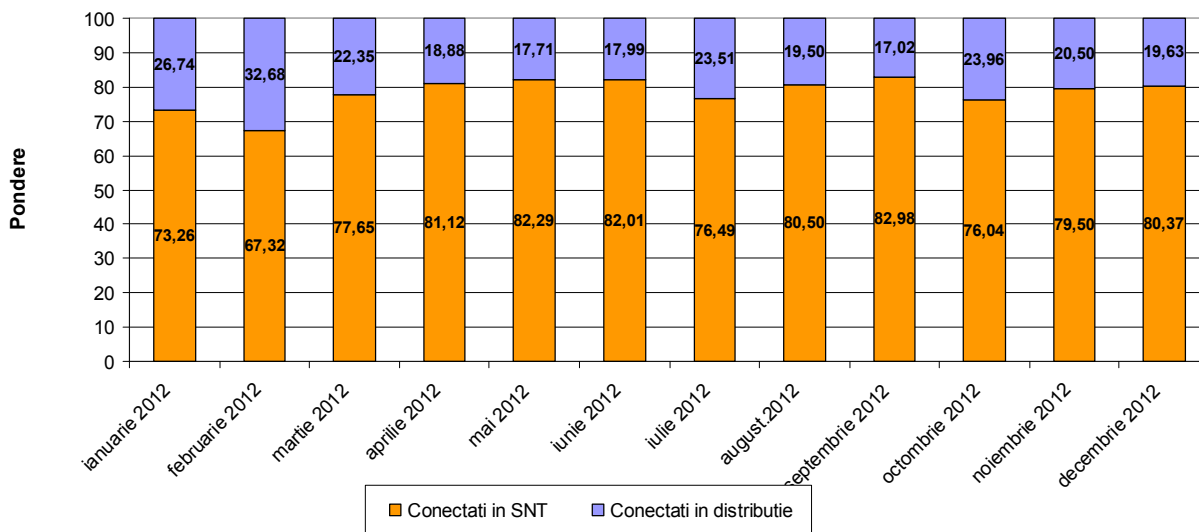
Număr clienți eligibili



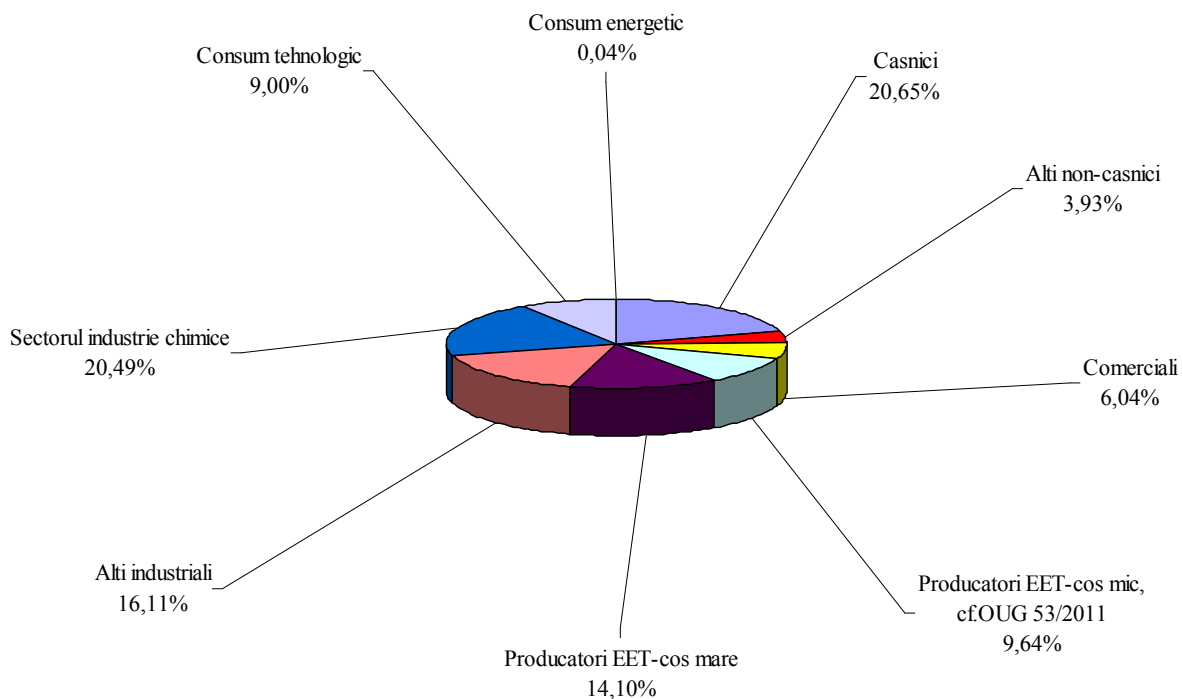
Consum clienți eligibili



Pondere consumului clienților eligibili în funcție de sistemul de conectare

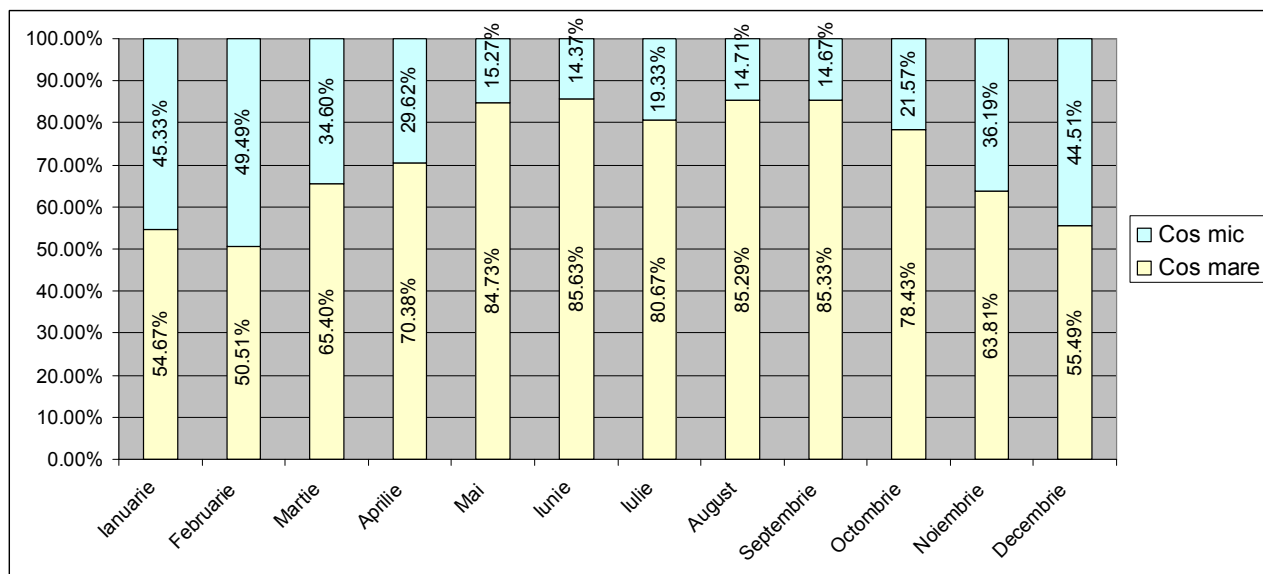


Structura cantităților de gaze naturale furnizate clienților finali în anul 2012



2012 Luna	Consum total al clienților finali MWh		Total
	Coș mic	Coș mare	
Ianuarie	7,879,220.474	9,503,950.507	17,383,170.981
Februarie	9,076,974.267	9,263,640.705	18,340,614.972
Martie	4,897,314.909	9,257,516.741	14,154,831.650
Aprilie	2,771,539.834	6,587,020.556	9,358,560.390
Mai	1,195,188.998	6,632,549.088	7,827,738.086
Iunie	917,664.744	5,469,026.896	6,386,691.640
Iulie	922,855.071	3,850,879.151	4,773,734.222
August	909,890.363	5,274,272.562	6,184,162.925
Septembrie	931,421.111	5,419,231.730	6,350,652.841
Octombrie	1,872,416.369	6,808,647.492	8,681,063.861
Noiembrie	4,546,230.715	8,015,164.684	12,561,395.399
Decembrie	8,132,157.574	10,136,688.989	18,268,846.563
<b>TOTAL</b>	<b>44,052,874.429</b>	<b>86,218,589.101</b>	<b>130,271,463.530</b>

\* Diferența dintre consumul total la nivelul țării și suma dintre consumul aferent coșului mic și cel al coșului mare (reprezintă consumurile exceptate de la respectarea structurilor amestecurilor de gaze naturale stabilite/avizate de ANRE conform HG 870/2012 și consumurile tehnologice specifice operațiunilor petroliere desfășurate de titularii de acorduri petroliere.



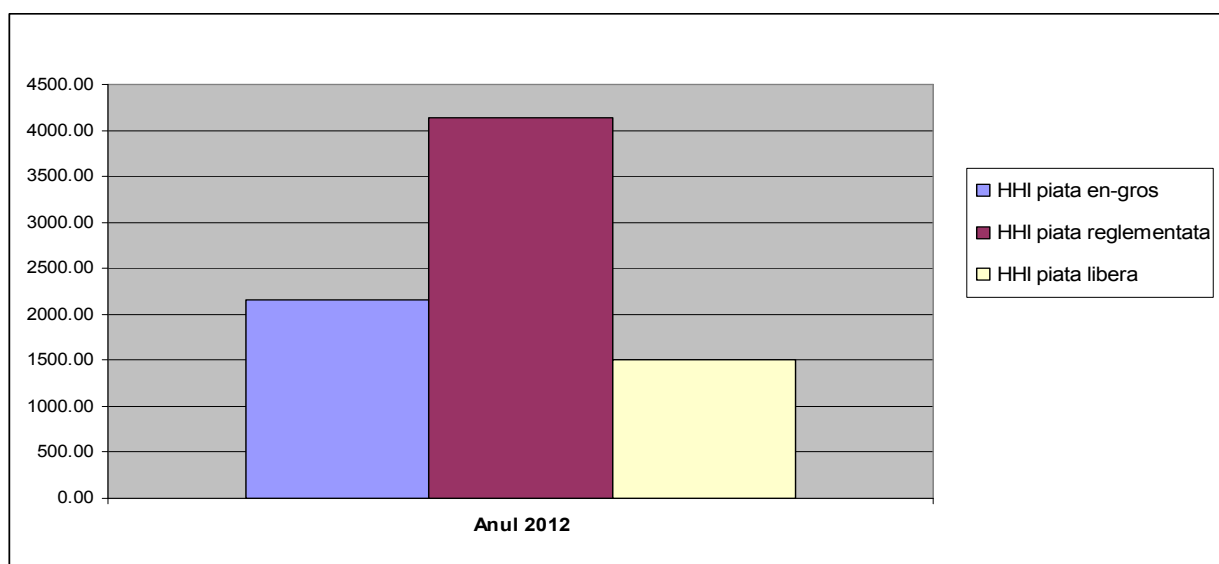
### Indicii de concentrare ai pieței

Structura pieței oferă o bază inițială privind analiza gradului de concurență a participanților pe fiecare din piețele analizate.

Indicatori de concentrare a pieței:

- **HHI, Indexul Herfindahl-Hirschman** = suma pătratelor cotelor de piață  
Semnificația valorilor indicatorului este:  
HHI<1000                      piață neconcentrată;  
1000<HHI<1800              concentrare moderată a puterii de piață;  
HHI>1800                      concentrare ridicată a puterii de piață.
- **C3**= suma cotelor de piață ale celor mai mari trei participanți  
Semnificația valorilor indicatorului este:  
40%<C3>70%                      concentrare moderată a puterii de piață;  
C3>70%                              concentrare ridicată a puterii de piață.

### Indicii de concentrare ai pieței HHI, Indexul Herfindahl Hirschman



---

### III. PROMOVAREA ENERGIEI ELECTRICE PRODUSE DIN SURSE REGENERABILE DE ENERGIE ȘI ÎN COGENERARE DE ÎNALTĂ EFICIENȚĂ

#### A. Promovarea energiei electrice produse din surse regenerabile de energie

Principalele direcții ale activității de reglementare în domeniul promovării energiei electrice produse din surse regenerabile de energie (E-SRE) pentru anul 2012 au fost următoarele:

- demararea procesului de notificare la Comisia Europeană a modificărilor aduse schemei de sprijin prin certificate verzi de *Legea nr. 134/2012 pentru aprobarea OUG nr. 88/2011 privind modificarea și completarea Legii nr. 220/2008 pentru stabilirea sistemului de promovare a producerii energiei din surse regenerabile de energie*;
- adaptarea cadrului de reglementare din domeniul promovării energiei electrice din surse regenerabile (E-SRE), în acord cu prevederile *Legii nr. 134/2012*;
- urmărirea modului de funcționare a cadrului legislativ și de reglementare actual aferent promovării E-SRE și a comportamentului operatorilor economici implicați, în scopul:
  - evidențierii eventualelor disfuncționalități și îmbunătățirii cadrului de reglementare existent,
  - atingerii obiectivului asumat de România de 35%, respectiv de 38% ponderea E-SRE în consumul național de energie electrică în anul 2015, respectiv anul 2020.

În acest sens, pot fi identificate următoarele activități:

- elaborarea documentației de prenotificare a modificărilor aduse schemei de sprijin prin certificate verzi de *Legea nr. 134/2012*;
- modificarea reglementărilor ANRE din domeniul promovării energiei electrice din surse regenerabile având în vedere modificările legislative aduse schemei de sprijin prin certificate verzi de *Legea nr. 134/2012*;
- acreditarea capacităților de producere a E-SRE pentru aplicarea sistemului de promovare prin certificate verzi;
- monitorizarea funcționării pieței de certificate verzi;
- elaborarea reglementărilor aferente sistemului de monitorizare a energiei electrice produse din surse regenerabile;
- monitorizarea sistemului de promovare a producerii energiei electrice produse din surse regenerabile.

➤ **Referitor la elaborarea documentației de prenotificare a modificărilor aduse schemei de sprijin prin certificate verzi de *Legea nr. 134/2012***

A fost elaborată documentația de prenotificare a modificărilor aduse schemei de sprijin prin certificate verzi de *Legea 134/2012*, acestea fiind următoarele:

- a) introducerea obligației îndeplinirii trimestriale a cotei anuale estimate de achiziție de CV de către furnizorii de energie electrică, respectiv monitorizarea îndeplinirii acesteia;
- b) înființarea fondului de garantare a funcționării pieței de certificate verzi, constituit și administrat de către operatorul comercial al pieței de energie electrică;
- c) instituirea obligației pentru furnizorii de energie electrică de a factura distinct la consumatorii finali contravaloarea certificatelor verzi, aferente cotei obligatorii;

- d) acreditarea temporară a beneficiarilor proiectelor de E-SRE cu putere electrică instalată mai mare de 125 MW și a producătorilor licențiați care dețin centrale electrice cu putere electrică instalată mai mare de 125 MW pentru a beneficia de CV pentru o perioadă de 24 de luni de la data acreditării, dacă la data intrării în vigoare a OUG nr. 88/2011 de modificare și completare a Legii nr. 220/2008 sunt beneficiarii unui contract de racordare cu operatorul de rețea relevant;
- e) schimbarea modului de calcul al reducerii numărului de CV pentru cazul cumulului dintre sistemul de promovare prin CV și alte ajutoare de stat investiționale,
- f) exceptarea producătorilor care beneficiază de alte ajutoare și care au pus în funcțiune grupuri electrice până la data de 01.01.2013 de la regula reducerii numărului de CV pentru cumulul cu alte ajutoare investiționale;
- g) stabilirea unei date privind posibilitatea ajustării numărului de CV în cazul apariției supracompensării pentru una sau mai multe tehnologii, respectiv 01 ianuarie 2015, iar în cazul energiei fotovoltaice 01 ianuarie 2014;
- h) majorarea numărului de CV acordate pentru deșeurile lemnoase, de la 2 CV la 3 CV pentru fiecare 1 MWh.

Documentația de prenotificare a fost transmisă Consiliului Concurenței în vederea transmiterii sale ulterioare la Comisia Europeană (CE), etapa de prenotificare fiind prima din cadrul procesului de autorizare de către CE a acestor modificări.

➤ **Referitor la modificarea reglementărilor aferente sistemului de promovare a energiei electrice produse din surse regenerabile:**

A fost elaborat Ordinul ANRE nr. 37/2012 pentru modificarea și completarea Regulamentului de acreditare a producătorilor de energie electrică din surse regenerabile de energie pentru aplicarea sistemului de promovare prin certificate verzi, aprobat prin Ordinul ANRE nr. 42/2011, care a fost publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 710/17.10.2012.

La elaborarea acestui ordin s-a avut în vedere atât necesitatea de a adapta cadrul de reglementare în vederea aplicării prevederilor Legii nr. 134/2012, cât și necesitatea de a completa/clarifica/actualiza regulamentul de acreditare existent având în vedere experiența acumulată în urma aplicării sale.

➤ **Cu referire la acreditarea capacităților de producere a E-SRE pentru aplicarea sistemului de promovare prin certificate verzi:**

În cursul anului 2012 au fost emise 147 decizii de acreditare pentru aplicarea sistemului de promovare prin certificate verzi, dintre care 46 decizii de acreditare preliminară și 101 decizii de acreditare finală, pentru o putere totală instalată de 1062 MW, dintre care 964 MW în centrale electrice eoliene, 44,5 MW în centrale hidroelectrice cu puteri instalate de cel mult 10 MW, 3,5 MW în centrale electrice care utilizează biomasa, respectiv 50 MW în centrale electrice fotovoltaice.

**Astfel, la sfârșitul anului 2012, puterea electrică instalată în centrale de producere a energiei electrice din surse regenerabile totaliza 2301 MW, din care 1794 MW în centrale electrice eoliene, 427 MW în centrale hidroelectrice cu puteri instalate de cel mult 10 MW, 26,5 MW în centrale electrice care utilizează biomasa, 2,4 MW în centrale electrice care utilizează gaz de fermentare a deșeurilor, respectiv 51 MW în centrale electrice fotovoltaice.**

➤ **Cu referire la funcționarea pieței de certificate verzi în anul 2012, se menționează următoarele:**

**În anul 2012 au fost emise 5 547 302 certificate verzi** din care 79,8% pentru centrale electrice eoliene, 13,5% pentru centrale hidroelectrice, 5,9% pentru centrale electrice care utilizează biomas și 0,8% pentru centrale electrice fotovoltaice.

În conformitate cu prevederile art. 4, alin. 9 din Legea nr. 220/2008 republicată cu modificările și completările ulterioare, până la data de 1 martie a anului în curs, ANRE stabilește prin ordin cota anuală obligatorie de achiziție de CV aferentă anului precedent, pe baza cantităților realizate de energie electrică din surse regenerabile și a consumului final de energie electrică din anul precedent. În acest sens, cota obligatorie de achiziție CV de către furnizorii de energie electrică, pentru anul 2011, a fost stabilită la 0,03746 CV/MWh, prin Ordinul ANRE nr. 5/2012.

Totodată, prin Decizia ANRE nr. 790/2012, a fost stabilit gradul de îndeplinire a cotelor obligatorii de achiziție de certificate verzi de către operatorii economici cu obligație de achiziție de certificate verzi pentru anul 2011.

În conformitate cu prevederile art. 4, alin. 7 din Legea nr. 220/2008 republicată cu modificările și completările ulterioare, în prima decadă a lunii decembrie 2011 a fost stabilită și publicată pe site-ul ANRE cota estimată de achiziție de certificate verzi pentru anul 2012, la valoarea de 0,11 CV/MWh, această valoare fiind recalculată în lunile iunie 2012 (0,126 CV/MWh) și decembrie 2012 (0,116 CV/MWh).

Totodată, în prima decadă a lunii decembrie 2012, a fost stabilită și publicată cota estimată de achiziție de CV pentru anul 2013, la valoarea de 0,2117 CV/MWh.

Pe de altă parte, în conformitate cu prevederile art. 11, alin. (3) și (4) și ale art. 12, alin. (3) și (4) din Legea nr. 220/2008 pentru stabilirea sistemului de promovare a producerii energiei din surse regenerabile de energie, republicată, cu modificările și completările ulterioare, ANRE a indexat atât valorile limită de tranzacționare a certificatelor verzi, cât și contravaloarea unui certificat verde neachiziționat, funcție de indicele mediu de inflație înregistrat în luna decembrie a anului precedent, calculat la nivelul zonei euro din UE și comunicat oficial de către EUROSTAT, prin Ordinul ANRE nr. 4/2012.

Modul de funcționare a pieței de certificate verzi pentru anul 2011 a fost prezentat în raportul de monitorizare a pieței de certificate verzi făcut public pe pagina de Internet a ANRE, în care sunt prezentate rezultatele obținute din funcționarea pieței de certificate verzi și indicatorii semnificativi necesari cuantificării:

- performanțelor pieței de certificate verzi, eficacității sistemului aplicat pentru promovarea E-SRE, precum și a comportamentului participanților la această piață;
- impactului economic și de mediu datorat schemei de promovarea E-SRE.

➤ **Referitor la elaborarea reglementărilor aferente sistemului de monitorizare a energiei electrice produse din surse regenerabile:**

---

Principalele direcții ale activității de reglementare în domeniul monitorizării energiei electrice produse din surse regenerabile de energie (E-SRE) pentru anul 2012 au fost următoarele:

- ca urmare a definitivării în anul 2011 a legislației primare și secundare necesare implementării sistemului de promovare a producerii energiei din surse regenerabile, a fost elaborata *Metodologia de monitorizare a sistemului de promovare a energiei din surse regenerabile de energie prin certificate verzi*, aprobată prin Ordinul ANRE nr.6/2012.

Principalele obiective propuse de metodologie sunt:

- a) evaluarea funcționării corespunzătoare a sistemului de promovare prin certificate verzi și eficacitatea acestuia în îndeplinirea țintelor naționale stabilite prin lege privind ponderea E-SRE în consumul de energie electrică;
  - b) evaluarea eficienței sistemului de promovare prin certificate verzi raportat la efortul financiar necesar;
  - c) stabilirea dacă, în urma aplicării sistemului de promovare prin certificate verzi, activitatea de producere a E-SRE este supracompensată pentru a se permite reanalizarea schemei în vederea adaptării ei la condițiile reale;
  - d) evaluarea funcționării pieței de certificate verzi în condiții de concurență și nediscriminare, cu respectarea prevederilor legale în vigoare;
  - e) să verifice încadrarea în bugetul schemei prognozat la momentul autorizării acesteia de către Comisia Europeană;
  - f) să analizeze efectul suprapunerii sistemului de promovare prin CV cu alte mecanisme de susținere a producerii energiei electrice din surse regenerabile.
- a fost elaborată și supusă dezbaterii publice pe pagina de Internet a ANRE *Metodologia de stabilire a prețurilor reglementate de vânzare și a regimurilor de comercializare a energiei electrice produse din surse regenerabile de energie în centrale electrice cu puteri instalate de cel mult 1 MW pe centrală sau 2 MW pe centrală în cazul cogenerării de înaltă eficiență din biomasă*.

Principalele obiective propuse de metodologie sunt:

- a) modul de determinare și ajustare a prețurilor reglementate de vânzare a energiei electrice produse din surse regenerabile de energie în centrale electrice cu puteri instalate de cel mult 1 MW pe centrală sau 2 MW pe centrală în cazul cogenerării de înaltă eficiență din biomasă;
- b) regulile de preluare și comercializare a energiei electrice produse din surse regenerabile de energie în centrale electrice cu puteri instalate de cel mult 1 MW pe centrală sau 2 MW pe centrală în cazul cogenerării de înaltă eficiență din biomasă;
- c) regulile de acreditare a producătorilor care dețin centrale electrice cu puteri instalate de cel mult 1 MW pe centrală sau 2 MW pe centrală în cazul cogenerării de înaltă eficiență din biomasă.

➤ **Cu referire la monitorizarea a sistemului de promovare a energiei electrice produse din surse regenerabile:**

În conformitate cu art. 29 din *Metodologia de monitorizare a sistemului de promovare a energiei din surse regenerabile de energie prin certificate verzi*, aprobată prin Ordinul ANRE nr. 6/2012, prima analiză de supracompensare s-a realizat în semestrul I 2012, pentru anul 2011.

În vederea realizării analizei de supracompensare la nivel agregat a activității de producere a E-SRE, prin aplicarea schemei de promovare prin certificate verzi, au fost stocate și analizate informațiile primite de la 89 producători de E-SRE și de la 60 de operatori economici cu autorizații de înființare acordate / solicitate la ANRE pentru activitatea de producere a energiei electrice din surse regenerabile de energie.

Din evaluarea costurilor de investiție, a costurilor fixe de operare și mentenanță, a costurilor de operare variabile, a factorului de utilizare a capacității instalate, au rezultat principalii indicatori specifici pentru fiecare tip de sursă de producere / tehnologie.

Din analiza cost-beneficiu cu actualizare efectuată la nivel agregat pentru fiecare categorie de tehnologie de producere a E-SRE, cu luarea în considerare a indicatorilor rezultați din medierea costurilor și conform capacităților prognozate a fi puse în funcțiune, a rezultat la momentul efectuării analizei de supracompensare că numărul de certificate verzi acordate ar trebui să se modifice:

Surse regenerabile de energie/tehnologie	Rezultate din analiza de supracompensare (nr. CV/MWh)
Centrale hidro noi, $P_i \leq 10$ MW (3 CV/MWh)	2,61
Solar (6 CV/MWh)	5

## B. Promovarea energiei electrice produse în cogenerare de înaltă eficiență

Principalele direcții ale activității de reglementare în domeniul promovării energiei electrice produse în cogenerare de înaltă eficiență pentru anul 2012 au fost următoarele:

- elaborarea de reglementări care să permită aplicarea schemei de promovare **de tip bonus** instituită prin **HG nr. 219/2007** privind promovarea cogenerării bazate pe cererea de energie termică utilă și implementată prin **HG nr. 1215/2009** privind stabilirea criteriilor și a condițiilor necesare implementării schemei de sprijin pentru promovarea cogenerării de înaltă eficiență pe baza cererii de energie termică utilă;
- emiterea de avize pentru acreditarea preliminară/finală a proiectelor noi sau de retehnologizare ale centralelor de cogenerare;
- emiterea deciziilor lunare/anuale de aprobare a cantităților de energie electrică produse în cogenerare de înaltă eficiență care beneficiază de bonus;
- emiterea deciziilor anuale de aprobare a prețurilor reglementate și a bonusului individual pentru energia electrică produsă în cogenerare de înaltă eficiență
- elaborarea raportărilor privind rezultatele funcționării unităților de cogenerare în anul 2011 conform prevederilor din Anexa II din Directiva 2004/8/CE;

- monitorizarea aplicării schemei de sprijin de tip bonus și întocmirea de rapoarte trimestriale și anuale.

➤ Referitor la elaborarea de reglementări care să permită aplicarea schemei de promovare **de tip bonus**, în anul 2012 au fost aprobate următoarele reglementări:

**1. Ordinul ANRE nr. 38 din 31.10.2012 pentru aprobarea valorilor de referință armonizate ale eficienței pt producerea separată de energie electrică, respectiv energie termică și a factorilor de corecție aplicabili la nivel național**

Această reglementare reprezintă transpunerea la nivel național a *Deciziei Comisiei Europene 2011/877/UE de stabilire a valorilor de referință amortizate ale eficienței pentru producerea separată de energie electrică și termică în aplicarea Directivei 2004/8/CE și de abrogare a Deciziei 2007/74/CE*

**2. Completarea Metodologiei de stabilire și ajustare a prețurilor pentru energia electrică și termică produsă și livrată din centrale de cogenerare ce beneficiază de schema de sprijin, respectiv a bonusului pentru cogenerarea de înaltă eficiență aprobată prin Ordinul ANRE nr.3 /2010, aprobată prin Ordinul ANRE nr. 43 din 12.12.2012.**

Completarea face precizări suplimentare privitoare la perioada pentru care se ia în considerare prețul mediu anual de tranzacționare a energiei electrice pe PZU în condițiile de forță majoră cu impact semnificativ asupra acestui prețului de tranzacționare a energiei electrice pe această piață.

**3. Ordinul ANRE nr. 44 din 12.12.2012 - privind aprobarea prețului de referință și a prețurilor reglementate pentru energia electrică, aplicabile în anul 2013 producătorilor de energie electrică și termică în cogenerare care beneficiază de bonus.**

**4. Ordinul ANRE nr. 45 din 12.12.2012 - privind aprobarea valorilor bonusurilor de referință pentru energia electrică produsă în cogenerare de înaltă eficiență și ale prețurilor de referință pentru energia termică produsă în cogenerare**

Ca element de noutate semnalăm implementarea prevederilor *OUG 53/2011 pentru instituirea unor măsuri în domeniul gazelor naturale* și a reglementărilor subsecvente prin stabilirea în cazul combustibilului gazos de prețuri de referință diferențiate pentru energia termică produsă în cogenerare destinată consumului populației, respectiv pentru cea destinată consumatorilor noncasnici .

**5. Modificarea art.1 din Ord.12 /2011 pentru aprobarea contribuției pentru cogenerarea de înaltă eficiență și a unor prevederi privind modul de facturare a acesteia prin Ordinul ANRE nr. 27 din 25.06.2012, respectiv prin Ordinul ANRE nr. 50 din 19.12.2012**

➤ Referitor la emiterea de *Avize pentru acreditarea preliminară / finală* a proiectelor noi sau de re tehnologizare ale centralelor de cogenerare

Pe baza documentației de acreditare transmise conform prevederilor *Procedurii de avizare*, aprobată prin ordinul nr. 26/2010 cu modificările ulterioare, în anul 2012 au fost emise **4 avize** pentru acreditare

finală și **5 decizii** de modificare/completare și respectiv aprobare a „**Listei capacităților de producere a energiei electrice și termice în cogenerare, cu acreditare finală**”.

➤ Referitor la emiterea **deciziilor lunare/anuale de aprobare a cantităților de energie electrică produse în cogenerare de înaltă eficiență care beneficiază de bonus**

În lunile ianuarie – decembrie 2012 au fost emise **12 decizii** de aprobare a cantităților **lunare** de energie electrică produse în cogenerare de înaltă eficiență care beneficiază de bonus.

Deciziile sunt destinate beneficiarului C.N. Transelectrica S.A. în calitate de Administrator al schemei de sprijin de tip bonus și reprezintă temeiul de stabilire, de către acesta, a drepturilor lunare de încasare ale producătorilor de energie electrică și termică în cogenerare conform prevederilor art. 10 alin. (2) și art. 16 din HG nr. 1215/2009 privind stabilirea criteriilor și a condițiilor necesare implementării schemei de sprijin pentru promovarea cogenerării de înaltă eficiență pe baza cererii de energie termică utilă.

Cantitățile lunare de energie electrică produse în cogenerare de înaltă eficiență care beneficiază de bonus sunt determinate conform prevederilor art. 31 - 34 din *Regulamentul de calificare*, aprobat prin ordinul nr. 23/2010.

Pentru cei 36 de producători vizați, cantitatea totală de energie electrică produsă în cogenerare de înaltă eficiență care a beneficiat de bonus pentru perioada ianuarie – decembrie 2012 a fost de 6,0TWh, calificare/regularizare realizată în luna martie 2013.

În luna martie 2012 au fost emise **33 de decizii** privind calificarea cantității de energie electrică produse în cogenerare de înaltă eficiență și livrate din centralele care au beneficiat de schema de sprijin pentru perioada aprilie-decembrie 2011.

Deciziile au stat la baza regularizării plăților corespunzătoare bonusului pe perioada aprilie-decembrie 2011, de către C.N. Transelectrica S.A.

➤ Referitor la emiterea **deciziilor anuale de aprobare a prețurilor reglementate și a bonusului individual pentru energia electrică produsă în cogenerare de înaltă eficiență**

În luna decembrie 2012 au fost emise **36 decizii** de aprobare care stipulează prețurile reglementate și bonusul individual pentru energia electrică produsă în cogenerare de înaltă eficiență și livrată în SEN în anul 2013.

În cursul anului 2012 au fost emise alte **11 decizii** care stipulează prețurile reglementate și bonusul individual pentru energia electrică produsă în cogenerare de înaltă eficiență și livrată în SEN în anul 2012.

➤ Referitor la **activitatea de raportare** din anul 2012 către **Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri**, privind funcționarea unităților de cogenerare în anul 2011

## Raport anual 2012

Pe baza datelor de exploatare aferente anului 2011, transmise de producători în anul 2012, au fost evaluate conform prevederilor HG nr. 219/2007:

- *producțiile de energie electrică și termică în cogenerare ale fiecărui producător de energie deținător de unități de cogenerare, pe baza metodei de calcul prevăzută în Anexa II din Directiva 2004/8/CE*
- *capacitățile (electrice/ termice) de cogenerare*
- *cantitățile de combustibil și*
- *cantitățile de energie electrică produsă în cogenerare de înaltă eficiență și economiile de energie primară obținute prin utilizarea cogenerării, determinate conform Anexei III din Directiva 2004/8/CE*

### Producția națională de energie electrică și termică în cogenerare

Anul	Energie electrica total produsa in unitati de cogenerare TWh	Energie electrica produsa in cogenerare (Anexa II- Dir. 2004/8/EC) TWh	din care:		Cota de energie electrică în cogenerare din total productie nationala %	Energie termica utilă produsa in unități de cogenerare (Anexa II- Dir. 2004/8/EC) PJ	din care:	
			Centrale electrice TWh	Autoproducatori TWh			Centrale electrice PJ	Autoproducatori PJ
2007	14,23	6,62	5,65	0,97	10,7	73,2	61,7	11,6
2008	14,06	6,21	5,24	0,97	9,6	71,5	58,6	12,9
2009	12,33	6,26	5,40	0,86	10,8	66,3	54,7	11,6
2010	11,93	6,54	5,38	1,16	10,8	69,0	53,5	15,5
2011	13,47	7,28	6,01	1,27	11,9	71,9	55,0	16,9

### Capacitățile electrice și termice de cogenerare din România în anul 2011

Tehnologia de cogenerare	Capacitatea maxima	
	Electrică	Termică
	Brut	Net
	MW	MW
Ciclu combinat	186,25	187,83
TG cu recuperarea energiei termice	116,14	186,29
Motoare cu combustie interna	104,42	97,43
TA de contrapresiune	810,98	3468,80
TA de condensatie cu prize de termoficare	3237,00	6471,68
Alte tehnologii de cogenerare	0,13	0,47
<b>Total</b>	<b>4454,92</b>	<b>10412,50</b>

**Cantitățile de combustibil utilizate pentru producerea de energie electrică și termică în cogenerare**

Anul	Combustibil total utilizat de unitatile de cogenerare	Combustibil utilizat pentru cogenerare (Anexa II- Dir. 2004/8/EC)	din care:				
			Combustibil Fosil Solid	Pacura	Gaze Naturale	Regenerabile si deseuri	Alti combustibili
	PJ	PJ	%	%	%	%	%
2007	221,4	122,8	38,2	8,3	52,8	0,0	0,7
2008	216,8	118,1	39,5	6,3	52,8	0,0	1,4
2009	188,6	112,4	39,8	6,9	49,7	0,5	3,1
2010	186,1	117,3	38,6	3,8	50,8	1,9	4,9
2011	200,3	124,3	38,2	3,5	52,4	2,0	3,9

**Producția de energie electrică în cogenerare de înaltă eficiență și economiile de energie primară obținute prin utilizarea cogenerării**

Anul	Energie electrica in cogenerare de inalta eficienta (Anexa III- Dir. 2004/8/EC)	Consum combustibil in cogenerare de inalta eficienta (Anexa III- Dir. 2004/8/EC)	PES in valoare absoluta (Anexa III- Dir. 2004/8/EC)	PES (Anexa III- Dir. 2004/8/EC)
	TWh	PJ	PJ	%
2007	4,4	67,9	10,5	13,4
2008	3,7	62,4	9,2	12,8
2009	3,5	49,6	8,2	14,2
2010	3,3	47,5	8,0	14,5
2011	3,4	43,3	8,3	16,0

PES – economia de energie primară față de producerea separată a energiei (Primary Energy Savings)

Din analiza acestor date s-au putut extrage urmatoarele constatări :

- La sfârșitul anului 2011, capacitatea electrică instalată a unităților de cogenerare din SEN era de cca. 4400 MWe (majoritatea supradimensionate, cu durata de viață depășită și în proporție de peste 80 % utilizate exclusiv pentru termoficare urbană), din care doar cca. 1900 MWe reprezintă capacitate electrică de cogenerare de înaltă eficiență. Mai mult de 70 % dintre capacitățile instalate au peste 25 de ani vechime, iar cca. jumătate au peste 35 de ani vechime.
- Din luna aprilie 2011 a intrat în efectivitate schema de sprijin de tip bonus pentru promovarea cogenerării bazate pe cererea de energie termică utilă. Ca urmare, în timp sînt de așteptat îmbunătățiri substanțiale în ceea ce privește valorificarea potențialului de cogenerare la nivel național, creșterea ponderii cogenerării de înaltă eficiență și adaptarea instalațiilor/tehnologiilor de producere în cogenerare la condițiile actuale ale pieței de energie termică/electrică. Totuși,

pînă la finele anului 2011 nu s-a putut aprecia nivelul de creare a unor condiții favorabile pentru investiții stabile pe termen lung, în instalații/tehnologii performante care să înlocuiască unitățile existente.

- c) Se continuă trendul pozitiv (de creștere) a producției de energie electrică și energie termică utilă a autoproducătorilor (pentru consum industrial). Totuși ponderea acestora rămîne scăzută.
- d) În anul 2011 au fost puse în funcțiune capacități noi de cogenerare de aprox. 60 MWe.

Referitor la **activitatea de monitorizare a schemei de sprijin** de tip bonus pentru anul 2012

În **activitatea de monitorizare a funcționării schemei de sprijin pentru cogenerare**: au fost colectate date de la cca 70 de furnizori, 36 producători și de la administratorul schemei de sprijin; acestea au fost coroborate și interpretate și au fost elaborate rapoartele publice trimestriale pentru anul 2012.

Datele aferente monitorizării pentru anul 2012, fără corecțiile cu datele aferente bonusului neacordat/necăvenit rezultate din calificarea anuală a cantităților de energie electrică produsă în cogenerare de înaltă eficiență beneficiare de bonus, realizată în martie 2013 sunt prezentate mai jos.

#### Rezultatele trimestriale ale aplicării schemei de sprijin pentru anul 2012

Indicatorul	UM	Trim. I	Trim. II	Trim. III	Trim.IV
Valoarea totală a contribuției facturată consumatorilor și furnizorilor exportatori*	mii lei	226171	217561	246533	245337
Cantitatea de energie electrică facturată consumatorilor finali (inclusiv cea consumată de furnizori și producători în regim de autofurnizare/autoconsum) la care s-a aplicat contribuția de cogenerare	GWh	11872	11460	11550	11385
Cantitatea de energie electrică exportată la care s-a aplicat contribuția de cogenerare	GWh	353	300	256	190
Cantitatea de energie electrică produsă în cogenerare de înaltă eficiență care a beneficiat de schema de sprijin (estimări lunare)	GWh	2353	908	591	1857
Valoarea totală a bonusurilor datorate producătorilor în cogenerare beneficiari ai schemei tip bonus	mii lei	382138	147648	96383	302733
Cantitatea de energie electrică importată cu garanții de origine pentru producția de energie electrică în cogenerare de înaltă eficiență, pentru care s-a solicitat returnarea contribuției	GWh	0	0	0	0
Economia de combustibil realizată în procesele de cogenerare de înaltă eficiență beneficiare de bonus, estimată lunar în conformitate cu prevederile <i>Regulamentului de calificare</i>	GWh	1441	513	349	1154

**Notă:**

\* Valoarea unitară a contribuției pentru cogenerarea de înaltă eficiență a fost de **0,0185 lei/kWh**, exclusiv TVA și s-a ajustat la nivelul de **0,0212 lei/kWh**, exclusiv TVA, prin Ordinul ANRE nr. 27 din

25.06.2012, cu aplicabilitate de la 01.07.2012. Această valoare include și costurile pentru administrarea schemei de sprijin.

Bonusurile unitare în anul 2012 (aferele anului al II-lea de acordare) au fost de:

- **150,95 lei/MWh** pentru centrale care utilizează preponderent gaz natural din rețeaua de transport;
- **160,75 lei/MWh** pentru centrale care utilizează preponderent gaz natural din rețeaua de distribuție;
- **169,3 lei/MWh** pentru centrale care utilizează preponderent combustibil solid.

În anul 2012 au accesat schema încă patru producători, cărora li s-au aplicat bonusurile unitare aferente primului an de accesare corespunzătoare unei centrale care utilizează combustibil solid (cocs) – **179,12 lei/MWh** (1 producător), unei centrale care utilizează gaze naturale din rețeaua de transport - **157,53 lei/MWh** (1 producător) și unei centrale care utilizează gaze naturale din rețeaua de distribuție – **166,24 lei/MWh** (2 producători).

## IV. REGLEMENTAREA ACCESULUI LA REȚEA, LICENȚE ȘI AUTORIZAȚII

### A. Sectorul energiei electrice

#### Principalele activități desfășurate în anul 2012 au avut ca obiect:

- a) elaborarea de reglementări tehnice în sectorul energiei electrice și energiei termice produse în cogenerare, cu caracter obligatoriu în domeniul producerii energiei electrice și a energiei termice în cogenerare, transportului și distribuției energiei electrice;
- b) elaborarea de reglementări privind acordarea licențelor, autorizațiilor de înființare, atestatelor și autorizarea persoanelor fizice;
- c) acordarea de licențe, autorizații și atestate operatorilor economici și persoanelor fizice care desfășoară activități reglementate în sectorul energiei electrice.

#### Reglementări tehnice

În cursul anului 2012, Comitetul de reglementare al ANRE a aprobat:

1. Ordinul nr. 13/2012 pentru modificarea Ordinului nr. 48 /2008 privind aprobarea Metodologiei pentru emiterea avizelor de amplasament de către operatorii de rețea, publicat în Monitorul Oficial nr. 267 din 23.04.2012;
2. Ordinul nr. 16/2012 pentru aprobarea Procedurii privind racordarea utilizatorilor la rețelele electrice în vecinătatea limitei zonei de activitate a unor operatori de distribuție, publicat în Monitorul Oficial nr. 339 din 18.05.2012;
3. Ordinul nr. 41/2012 privind aprobarea normei tehnice energetice "Normă tehnică pentru proiectarea sistemelor de circuite secundare ale stațiilor electrice", cod NTE 011/12/00, publicat în Monitorul Oficial nr. 34 din 15.01.2013;
4. Avize emise în conformitate cu prevederile Procedurii privind racordarea utilizatorilor la rețelele electrice în vecinătatea limitei zonei de activitate a unor operatori de distribuție, aprobată prin Ordinul ANRE nr. 16/2012:
  - a. Avizul ANRE nr. 2/2012 pentru racordarea la rețeaua electrică de distribuție deținută de S.C. E.ON Moldova Distribuție S.A., a locului de consum „Sonda 20 Adjud – forare și echipare (organizare de șantier)” amplasat în satul Lespezi, com. Homocea, județul Vrancea;
  - b. Avizul ANRE nr. 34/2012 pentru racordarea la rețeaua electrică de distribuție deținută de S.C. Enel Distribuție Muntenia S.A., a locului de consum „tipografie – S.C. Compania de Producție Intertainment S.A.” amplasat în satul Manastirea, com. Crevedia, județul Dâmbovița.

Lucrări abordate în cursul anului 2012, care se află încă în faza de proiect/document de discuție:

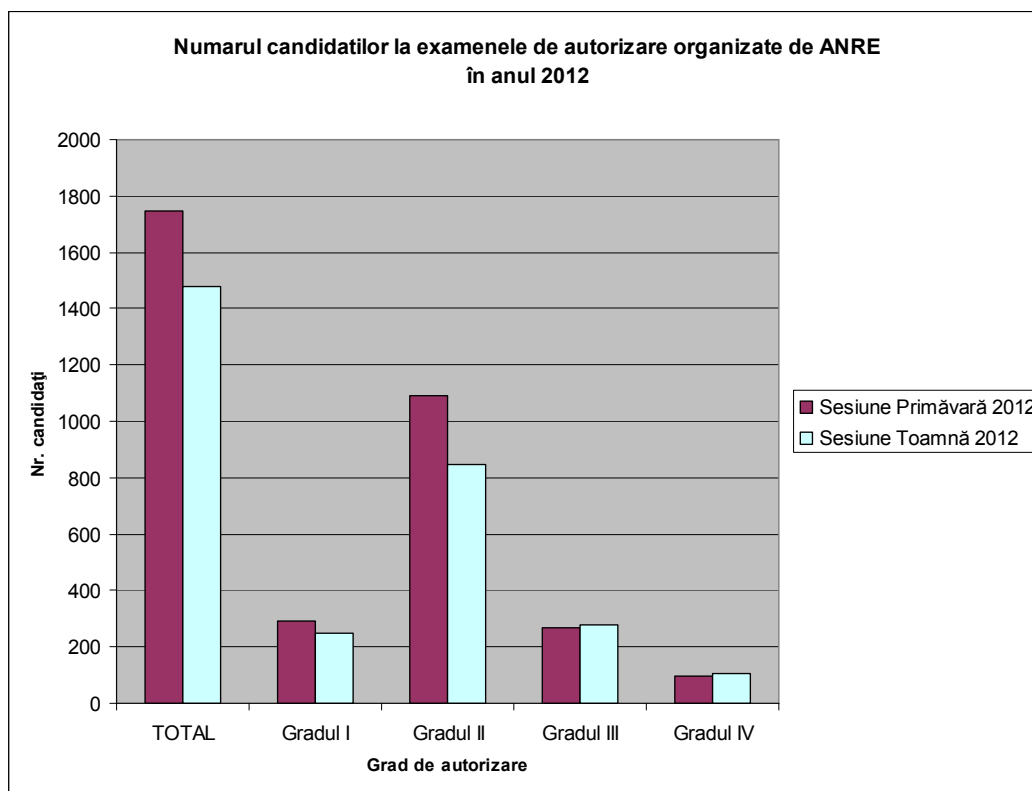
1. Normă tehnică – Condiții tehnice de racordare la rețelele electrice de interes public pentru centralele electrice fotovoltaice; Proiectul a fost elaborat de C.N. TRANSELECTRICA S.A., a fost supus dezbaterii publice prin publicare pe pagina de Internet a ANRE, a fost aprobat în Comitetul de reglementare al ANRE și se află în curs de notificare la Comisia Europeană.

## Autorizarea electricienilor și atestarea operatorilor economici

În cursul anului 2012, ANRE:

- a autorizat persoane fizice, în conformitate cu prevederile Regulamentului pentru autorizarea electricienilor care proiectează, execută, verifică și exploatează instalații electrice din sistemul electroenergetic, aprobat prin Ordinul ANRE nr. 90/2009,
- a emis atestate, la cerere, operatorilor economici, pe baza prevederilor din Regulamentul pentru atestarea operatorilor economici care proiectează, execută, verifică și exploatează instalații electrice din sistemul electroenergetic, aprobat prin Ordinul ANRE 24/2007.

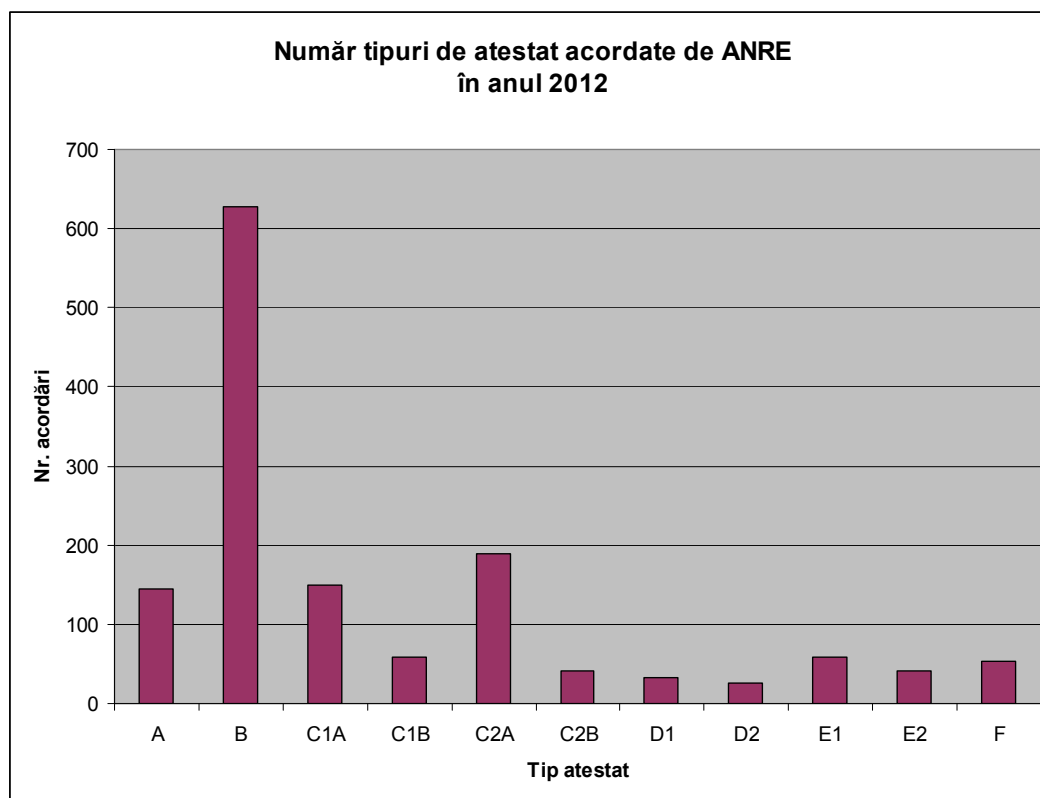
Pentru autorizarea persoanelor fizice, în perioada analizată ANRE a organizat 2 sesiuni de autorizare – în primăvara și, respectiv, în toamna anului 2012. În total, pentru cele 2 sesiuni din anul 2012 au fost analizate 3729 de cereri de autorizare, pe gradele și tipurile de autorizare reglementate. Repartizarea pe fiecare dintre cele două sesiuni și pe grade de autorizare a candidaților acceptați la examenele din 2012 este prezentată în figura alăturată.



Gradul de promovabilitate la examenele de autorizare organizate în perioada 17 aprilie – 13 mai 2012, respectiv 26 octombrie – 25 noiembrie 2012 a fost de 72%, fiind autorizați 2328 candidați. Situația rezultatelor candidaților la examenele de autorizare în aceste perioade, este prezentată în tabelul de mai jos:

	<b>TOTAL</b>	<b>Admisi</b>	<b>Respinsi</b>
<b>Gradul I</b>	<b>544</b>	390	154
<b>Gradul II</b>	<b>1936</b>	1457	479
<b>Gradul III</b>	<b>543</b>	320	223
<b>Gradul IV</b>	<b>202</b>	161	159

În anul 2012, au fost înregistrate la ANRE 1206 cereri de atestare din partea operatorilor economici din domeniul energiei electrice; în urma analizei documentațiilor anexate acestor cereri și în baza aprobării Comisiei de atestare au fost acordate 1424 tipuri de atestate. Volumul acordării acestora, împărțit pe proiectare/ executare de lucrări de instalații electrice și pe nivele de tensiune, este reliefat în graficul de mai jos:



### Autorizații de înființare, Licențe

În cursul anului 2012, Comitetul de reglementare al ANRE a aprobat:

1. "Condiții cadru asociate autorizației de înființare", reglementare destinată redactării Condițiilor asociate oricărei autorizații de înființare ce se acordă, potrivit cadrului legal, pentru realizarea unei

capacități noi de producere de energie electrică sau pentru re tehnologizarea unei capacități existente. Condițiile asociate autorizației de înființare se eliberează de către ANRE unui operator economic, când acesta devine titular al autorizației de înființare acordate la cererea sa.

Documentul "Condiții cadru asociate autorizației de înființare" a fost publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 260/20.04.2012, odată cu Ordinul ANRE nr. 12 din 2012, emis pentru intrarea în vigoare a acestei reglementări.

2. Acordarea, modificarea, suspendarea de licențe și autorizații de înființare, precum și retragerea unor autorizări de acest fel, după cum se arată în tabelele următoare.

#### Acordarea, modificarea de licențe

Nr. crt.	Activitatea obiect al licenței	Nr. de licențe acordate	Nr. de licențe modificate
1	Producerea de energie electrică	64	41
2	Producerea de energie termică (în cogenerare)	5	9
3	Distribuția energiei electrice	3	2
4	Furnizarea de energie electrică	22	59
		<b>Total 94</b>	<b>Total 111</b>

#### Suspendarea, retragerea de licențe

Nr. crt.	Activitatea obiect al licenței	Nr. de licențe suspendate	Nr. de licențe retrase
1	Producerea de energie electrică	1	8
2	Producerea de energie termică (în cogenerare)	1	1
3	Distribuția energiei electrice	-	-
4	Furnizarea de energie electrică	1	10
		<b>Total 3</b>	<b>Total 19</b>

#### Acordarea, modificarea, suspendarea de autorizații de înființare

Nr. crt.	Centrale electrice autorizate (pe tip de energie primară)	Nr. de autorizații acordate	Nr. de autorizații modificate	Nr. de autorizații suspendate
1	Centrale fotovoltaice	54	5	2
2	Centrale eoliene	42	23	11
3	Centrale hidrocarburi	12	4	-
4	Centrale hidro	29	3	1
5	Centrale biogaz	3	-	1
6	Centrale biomasă	9	-	3
7	Centrale deșeuri	1	-	-
8	Centrale cărbune	1	4	-
9	Centrale ciclu combinat	-	1	-
		<b>Total 151</b>	<b>Total 40</b>	<b>Total 18</b>

## B. Sectorul gazelor naturale

### Reglementări tehnice, autorizații și licențe în sectorul gazelor naturale

În anul 2012, prin Titlul II al Legii energiei electrice și gazelor naturale nr.123/2012 au fost transpuse prevederile Directivei 2009/73/CE.

După aprobarea Legii, prima reglementare aprobată a fost Procedura privind proiectarea, verificarea, execuția, recepția și punerea în funcțiune a instalațiilor de utilizare a gazelor naturale, aprobată prin Ordinul ANRE nr.32/2012.

### Autorizații și licențe gaze naturale

În cursul anului 2012, ANRE a acordat, conform *Regulamentului pentru acordarea autorizațiilor și licențelor în sectorul gazelor naturale*, următoarele autorizații și licențe operatorilor economici autorizați/licențiați din sectorul gazelor naturale:

- 15 autorizații de înființare a distribuției de gaze naturale
- 54 autorizații de modificare a obiectivelor/sistemelor de distribuție a gazelor naturale
- 4 autorizații de funcționare a distribuției de gaze naturale
- 2 licențe de distribuție a gazelor naturale
- 25 licențe de furnizare a gazelor naturale
- 1 licență provizorie în sectorul gazelor naturale pentru participarea la licitațiile de concesionare a serviciului de distribuție a gazelor naturale
- 76 modificări ale autorizațiilor de funcționare a distribuției de gaze naturale
- 66 modificări de licențe de distribuție a gazelor naturale
- 47 modificări de licențe de furnizare a gazelor naturale

De asemenea, au fost retrase 3 licențe de furnizare a gazelor naturale.

ANRE a nominalizat un furnizor de ultimă instanță, GDF Suez Energy Romania pentru asigurarea continuității furnizării gazelor naturale către clienții din două localități respectiv comuna Crizbav, județul Brașov și municipiul Motru, județul Gorj.

Ca urmare a falimentului operatorului economic, concesionar al serviciului de distribuție a gazelor naturale din comuna Crizbav, județul Brașov, și pentru asigurarea continuității prestării activității de distribuție a gazelor naturale către clienții din comună, ANRE a desemnat un operator de distribuție a gazelor naturale, respectiv Distrigaz Sud Rețele.

### Autorizarea operatorilor economici și a personalului de specialitate

Conform prevederilor *Regulamentului pentru autorizarea și verificarea persoanelor fizice care desfășoară activități de proiectare, execuție și exploatare în domeniul gazelor naturale*, aprobat prin Ordinul nr. 89/2009 al președintelui ANRE, în anul 2012 au fost organizate 3 sesiuni de examene în

urma cărora un număr de 7511 persoane au dobândit calitatea de instalatori autorizați în domeniul gazelor naturale.

Totodată, în conformitate cu prevederile *Regulamentului pentru autorizarea și verificarea operatorilor economici care desfășoară activități de proiectare, execuție și exploatare în domeniul gazelor naturale*, aprobat prin Ordinul nr.89/2009 al președintelui ANRE, pe parcursul anului 2012:

- au fost acordate 1219 tipuri de autorizații unui număr de 557 operatori economici.
- au fost suspendate 13 tipuri de autorizații unui număr de 7 operatori economici.
- au fost retrase 42 tipuri de autorizații unui număr de 23 operatori economici.

## V. EFICIENȚĂ ENERGETICĂ

În domeniul eficienței energetice și a promovării utilizării la consumatorii finali a surselor regenerabile de energie, ANRE în 2012 a desfășurat activități specifice privind:

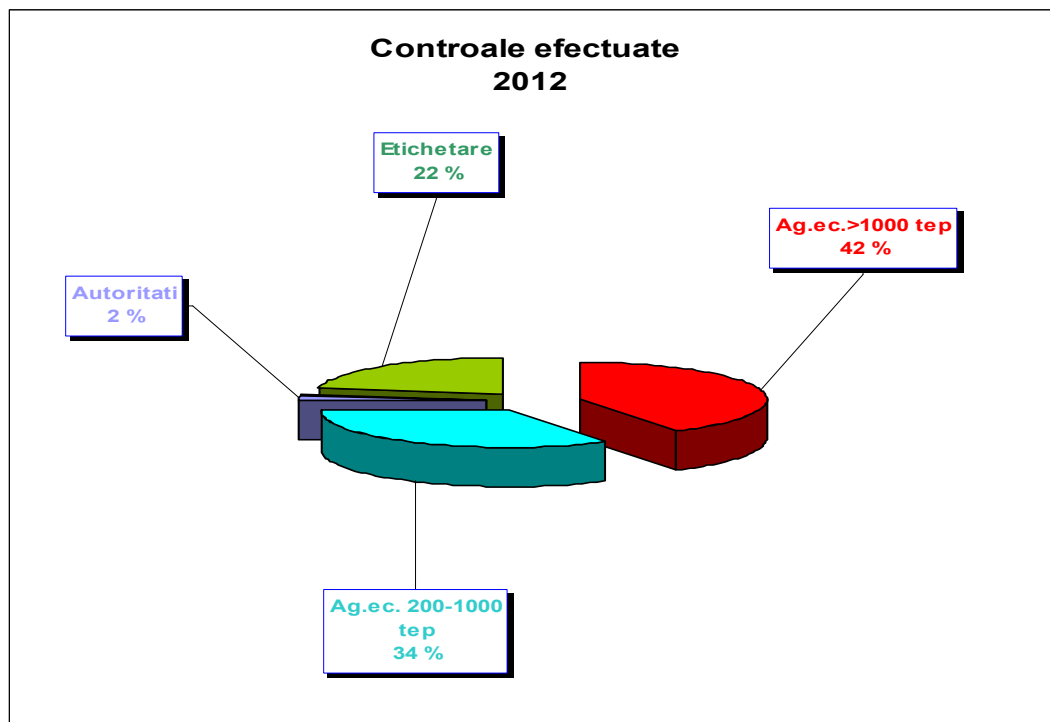
1. Aplicarea legislației actuale pentru promovarea eficienței energetice, respectiv OG nr. 22/2008;
2. Aplicarea Planului Național de Acțiune pentru Eficiență Energetică, din care :
  - a. Programul de îmbunătățire a managementului energetic în industrie,
  - b. Promovarea dezvoltării companiilor de servicii energetice – ESCO,
  - c. Promovarea utilizării aparatelor electrocasnice și a lămpilor eficiente energetic în sectorul public,
  - d. Măsuri specifice pentru achizițiile publice
3. Aplicarea Planului Național de Reformă (Programul de Comunicare – anexa 9);
4. Activități pregătitoare pentru noua directivă de eficiență energetică adoptată de Parlamentul European la 25 octombrie 2012 cu termen de transpunere 5 iunie 2014;
5. Activități în cadrul proiectelor finanțate din Programul Energy Intelligent Europe;
6. Activități de participare la grupuri de lucru interne și internaționale.

### 1. Aplicarea legislației actuale pentru promovarea eficienței energetice, respectiv OG nr. 22/2008

#### 1.1. Colaborare cu Direcția Generală de Control pentru desfășurarea activității de control pentru probleme de eficiență energetică

A fost întocmit Programul anual de control pe anul 2012 și Sinteza – 2012 pentru activitatea de control în domeniul eficienței energetice, care se prezintă astfel:

- **65 controale supraveghere piață de echipamente și aparate** (etichetare energetică)
- **230 controale de monitorizare a respectării obligațiilor OG 22/2008** la agenți economici, din care:
  - 122 la agenți economici cu consum peste 1000 tep
  - 100 la agenți economici cu consum între 200 și 1000 tep
  - 8 la autoritățile administrației publice:



Activitatea de control în teritoriu a fost completată cu **activitatea de monitorizare** în cadrul careia s-au realizat următoarele acțiuni:

- prelucrarea și centralizarea datelor de consum anual de energie (declarații și chestionare) de la un număr de 223 operatori economici din raza de activitate a OT – București;
- reactualizarea bazei de date pentru anul 2012, referitoare la agenții economici cu un consum anual de resurse energetice mai mare de 1.000 tep;
- centralizarea datelor primite de la Oficiile Teritoriale referitoare la operatorii economici cu consumuri anuale peste 1.000 tep și care nu au încă manageri energetici atestați;
- prelucrarea datelor privind măsurile de eficiență energetică realizate sau în curs de derulare, așa cum au fost transmise prin Programele anuale de măsuri de eficiență energetică de către operatorii economici;
- realizarea a două centralizatoare:
  - un centralizator cu operatorii economici cu un consum anual mai mare de 1.000 tep – realizat pe OT-uri și total țară;
  - un centralizator cu măsuri de eficiența energetică realizate la operatorii economici (2012) – la nivel de OT-uri și total țară.

## 1.2 Proiect CAESD II

Proiectul este destinat schimbului de experiență între țările membre UE în vederea aplicării Directivei de Servicii Energetice nr. 32/2006. S-au desfășurat următoarele activități în conformitate cu contractul aferent:

- Participarea la cea de a 2-a întâlnire plenară din proiectul CAESD II, *Copenhaga 26 -29 martie 2012*; pregătirea chestionarelor aferente tematicilor întâlnirii; participarea la sesiunile plenarei:
  - CT1 - Rolul PNAEE în politica energetică;
  - CT2 - Calculul economiilor de energie prin metodele TopDown și BottomUp;
  - CT3 - Rolului sectorului public - creșterea eficiență energetică în achiziții publice;
  - CT4 - Servicii energetice pentru consumatorii mici;
  - CT5 - Finanțarea eficienței energetice prin PPP;
  - CT6 - Personalizarea transferului de cunoștințe;
  
- Participarea la cea de a 3-a întâlnire plenară din proiectul CAESD II, *Paphos, Cipru, 21-25 octombrie 2012*; pregătirea chestionarelor aferente tematicilor întâlnirii; participarea la sesiunile plenarei:
  - CT1 - Rolul PNAEE - instrument de politică energetică; Bune practici în sectorul transporturi și replicabilitatea lor;
  - CT2 - Măsurarea impactului politicilor și măsurilor de eficiență energetică - Colectarea și monitorizarea datelor;
  - CT3 - Rolul sectorului public/Folosirea ICT in sectorul public;
  - CT4 - Rolul sectorului energetic / Companiile de Servicii energetice și monitorizarea și verificarea economiilor de energie;
  - CT5 - Fondurile și finanțarea eficienței energetice / Folosirea mai bună a fondurilor Europene combinate cu scheme naționale de finanțare pentru eficiență energetică;
  - CT6 - Informarea și consilierea consumatorilor finali / Instrumente pentru SMEs.

## 2. Aplicarea Planului Național de Acțiune pentru Eficiență Energetică, din care :

### 2.a Programul de îmbunătățire a managementului energetic în industrie

În anul 2012 a continuat **activitatea legată de atestarea managerilor energetici și autorizarea auditorilor energetici**, astfel:

- s-au desfășurat ședințe ale Secretariatului Tehnic, respectiv ale Comisiei de Autorizare auditori energetici, Comisiei de atestare manageri energetici:
  - 18 ședințe ale **Secretariatului Tehnic** al Comisiei de Autorizare auditori energetici în care au fost analizate: 25 dosare, din care:
    - 21 dosare auditori energetici persoane fizice (prima autorizare);
    - 3 dosare auditori energetici PJ (prima autorizare);
  - 11 ședințe ale Secretariatului Tehnic al Comisiei de atestare manageri energetici în care au fost analizate 65 dosare de atestate noi de manageri energetici;
  - 8 ședințe ale Comisiei de Autorizare auditori energetici în care au fost analizate: 25 dosare, din care:
    - 21 dosare auditori energetici persoane fizice (prima autorizare) / aprobate;

- 4 dosare auditori energetici persoane juridice (prima autorizare) / aprobate;
- 11 ședințe ale Comisiei de atestare manageri energetici în care au fost analizate 67 dosare, din care:
  - 65 dosare de solicitare a atestatelor noi de manageri energetici aprobate
  - 2 dosare de solicitare a atestatelor noi de manageri energetici respinse

Cele 90 dosare analizate din 92 au primit avizul favorabil al Comisiilor de specialitate.

**Alte activități legate de atestarea managerilor și autorizarea auditorilor energetici:**

- actualizarea Registrului de evidență al managerilor energetici postat pe site-ul [www.anre.ro](http://www.anre.ro)
- actualizarea Registrului de evidență al auditorilor energetici postat pe site-ul [www.anre.ro](http://www.anre.ro)
- întocmirea Listei societăților prestatoare de servicii energetice postată pe site-ul [www.anre.ro](http://www.anre.ro)

**Finalizarea extinderii sistemului informatic MIS cu domeniul Eficiență Energetică**

Prin extinderea MIS cu domeniul eficienței energetice s-a creat posibilitatea de a se inițializa evenimente financiare și de evidență a managerilor și auditorilor energetici, se poate crea o bază de date legată de activitatea consumatorilor finali de energie în domeniul eficienței energetice (încărcarea datelor din declarațiile de consum energetic și chestionare de analiză transmise de consumatorii finali de energie), obținerea unor rapoarte de interes pentru evaluarea măsurilor de eficiență energetică.

**Participarea la evenimente legate de eficiența energetică în industrie**

În data de 29 martie 2012 a avut loc Conferința “Planul Național de Acțiune pentru Eficiență Energetică”, editia a VI-a, organizată de CNR-CME. În cadrul acestui eveniment s-a prezentat lucrarea "Directiva UE privind eficiența energetică" și lucrarea "Eficiența energetică în industrie".

**2.b. Promovarea dezvoltării companiilor de servicii energetice – ESCO**

**Proiect EESI ( European Energy Service Initiative)**

În luna iunie s-a finalizat acest proiect care s-a derulat în perioada 25.06.2009 - 25.06.2012 cu realizarea documentului „Financial statement”.

În luna martie ANRE a organizat seminarul de pregătire din cadrul proiectului la care au participat reprezentanți ai factorilor de decizie din România, companii de servicii energetice, autorități locale precum și instituții financiare implicate în activitatea de reabilitare energetică a clădirilor publice prin Contractul de Performanță Energetică (CPE). Acest seminar a continuat seria de 3 manifestări din cadrul proiectului EESI, la care au participat peste 120 de reprezentanți ai autorităților locale și centrale și care a avut ca scop prezentarea realizărilor proiectului EESI (obiective, stadiul de realizare, asigurarea cadrului legislativ) și a experienței Europene (Forme avansate ale CPE, studii de caz).

În cadrul proiectului EESI au fost realizate și incluse pe secțiunea în limba română a site-ul [www.european-energy-service-initiative.net](http://www.european-energy-service-initiative.net) documente care să permită autorităților locale să inițieze proiecte de investiții bazate pe mecanismul financiar de tip Contract de Performanță:

- Definiții;

- Procedură de audit;
- Model de contract;
- Scenariu de referință;
- Documente de licitație;
- Sisteme de finanțare;
- Studii de caz;
- Proiecte pilot realizate în România.

Raportul final a fost aprobat de EACI și s-a confirmat plata tranșei finale.

### **2.c Promovarea utilizării aparatelor electrocasnice și a lămpilor eficiente energetic în sectorul public**

Activitățile desfășurate au cuprins acțiuni de control (menționate anterior) privind respectarea hotărârilor de guvern cu privire la etichetarea energetică.

De asemenea au fost sprijinite inițiativele altor instituții care au elaborat proiecte în acest domeniu, cum este proiectul BUY-SMART realizat de ICEMENERG cu finanțare din programul Energy Intelligent Europe (IEE), finalizat cu seminarul din 20-21. 11 2012.

S-au realizat și acțiuni de pregătire pentru aplicarea regulamentelor de ecodesign. ANRE a fost desemnată ca autoritate națională competentă pentru supravegherea pieței de către Ministerul Economiei pentru categoriile de produse incluse în regulamentele privind cerințele de proiectare ecologică aplicabile pompelor centrifuge și motoarelor electrice.

### **2.d Măsuri specifice pentru achizițiile publice**

Au fost redactate în conformitate cu prevederile OG 22/2008 și publicate în M.Of Nr. 375/1.06.2012 “Ghidurile cu recomandări privind achiziționarea de calculatoare, echipamente de copiere/imprimare, echipamente și servicii pentru iluminat public, pe bază de criterii de eficiență energetică” aprobate prin Ordinul Președintelui ANRE.

## **3. Aplicarea Planului Național de Reforma (Programul de Comunicare – anexa 9)**

În conformitate cu prevederile **Planului Național de Reformă** (componenta de comunicare) 2011-2013, anexa 9 – Eficiența Energetică, ANRE are ca responsabilitate realizarea poziției 2 „Continuarea campaniilor de informare a populație și mediului de afaceri privind importanța creșterii eficienței energetice”.

În acest context, ANRE a organizat seminarii adresate managerilor energetici, intitulate „Aplicarea Legislației de Eficiență Energetică ” astfel:

- la Iași pentru zona de activitate a oficiilor teritoriale din Iași și Galați;
- la Timișoara pentru zona de activitate a oficiilor teritoriale din Timișoara și Craiova;
- la Brașov pentru zona de activitate a oficiilor teritoriale din Brașov și Sibiu;
- la Cluj zona de activitate a oficiilor teritoriale din Cluj și Tg. Mureș;

- la Galați zona de activitate a oficiilor teritoriale din Galați și Constanța;
- la București zona de activitate a oficiului teritorial din București.

#### **4. Activități pregătitoare pentru noua directivă de eficiență energetică adoptată de Parlamentul European la 25 octombrie 2012 cu termen de transpunere 5 iunie 2014**

ANRE a fost nominalizat în grupul de lucru inițiat de Ministerul Economiei în vederea elaborării unor puncte de vedere pentru susținerea negocierilor pe baza textului noii directive de eficiență energetică.

În același context a fost informată Comisia pentru industrie și servicii a Camerei Deputaților, căreia i-a fost transmis în aprilie 2012 o serie de documente primite de la Comisia Europeană.

Au fost realizate consultări cu factori relevanți printre care Asociația Furnizorilor de Energie privind responsabilitățile legate de obținerea de economii de energie procentual din vânzarea energiei așa cum impun prevederile art.7 din noua directivă.

ANRE cooperează cu UNDP și participă ca membru în grupul de lucru a proiectului “Îmbunătățirea eficienței energetice în gospodăriile cu venituri mici în regiunile sărace din România”, care este finanțat de Fondul Global de Mediu. În acest context s-a organizat o primă consultare cu companiile de distribuție și furnizare cu privire la rolul acestora de susținere a unor proiecte de creștere a eficienței energetice la consumatorii vulnerabili în baza prevederilor art.7 din noua directivă de eficiență energetică.

Au fost făcute demersurile necesare pentru aprobarea continuării participării ANRE în proiectul CAEED (Concerted Actions for Energy Efficiency Directive) care amendează și continuă proiectul CAESD II, proiect ce vine în sprijinul transpunerii și implementării directivei de servicii energetice 27/2012/CE .

#### **5. Alte activități în cadrul proiectelor finanțate din Programul Energy Intelligent Europe**

##### **5.a Proiect Odyssee- Mure**

Proiectul este destinat colectării de date și calculării indicatorilor naționali de eficiență energetică conform unei metodologii unitare pentru toate țările membre UE.

În conformitate cu prevederile Contractului IEE /09/801/SI2.558254, WP 6, Task 6.5, România - ANRE a avut responsabilitatea diseminării la nivel național a rezultatelor proiectului EIE - “Monitoring of EU and national energy efficiency targets” – Odyssee Mure 2010.

În acest context, am organizat 3 seminarii cu tema ODYSSEE-MURE 2010 astfel: la Timișoara în perioada 20– 30.04. 2012 (2 zile), la Iași în perioada 01– 10.05. 2012 (1 zi) și Galați: 01-30.06. 2012 (1 zi). Au participat 170 de persoane: studenți și cadre didactice din facultățile de specialitate, specialiști din domeniul cercetării, managerii energetici autorizați și în curs de autorizare din întreprinderile industriale mari consumatoare de energie.

De asemenea pentru proiectul ODYSSEE-MURE 2010, s-a actualizat baza de date cu măsuri în domeniul eficienței energetice MURE pentru perioada: septembrie 2011 - august 2012; scopul actualizării a fost de a completa baza de date existentă cu măsurile noi din al doilea PNAEE, astfel încât ea să ofere un instrument de sprijin eficient pentru analiza politicilor energetice ale României în cadrul Directivei de Servicii Energetice.

Împreună cu reprezentanții ICEMENERG am elaborat raportul **Energy Efficiency Policies and Measures in ROMANIA - Monitoring of EU and national energy efficiency targets**.

În luna noiembrie 2012, la cererea coordonatorului francez ADEME al proiectului ODYSSEE-MURE 2010 și a EACI a fost elaborat Raportul Tehnic Final pentru perioada iunie 2010- octombrie 2012 și s-au întocmit documentele financiar contabile pentru această perioadă. Documentele au fost trimise prin email și prin poștă la coordonatorul proiectului ADEME; S-a asigurat participarea la ultima întâlnire de proiect din luna iunie în Danemarca-Copenhaga, a coordonatorului de proiect.

Au fost elaborate documentele tehnice și financiare necesare aprobării continuării acestui proiect în perioada 2013-2015 Proiectul **Odyssee-Mure 2012**. Acest proiect începe la 01.04.2013.

### **5.b Colaborarea în proiecte finanțate prin POSDRU**

**Proiectul IMI PQ NET** România urmărește prin Obiectivul său general – „Crearea și consolidarea rețelei IMI pentru Calificările Profesionale din România (IMI PQ NET), în scopul susținerii inițiativei Comisiei Europene privind dezvoltarea Sistemului de informare al pieței interne”, dezvoltarea unei inițiative comune în acest sens, la nivel național, vizând consolidarea capacității partenerilor sociali (agențiile și organizațiile guvernamentale, asociațiile profesionale) de a promova dezvoltarea durabilă, prin crearea unor instrumente adecvate și a unor canale de comunicare și consultare reciprocă, în scopul realizării unei comunicări eficiente cu organizațiile similare din Uniunea Europeană și Spațiul Economic European (SEE), prin intermediul platformei IMI (Internal Market Information System – Sistemul de Informare al Pieței Unice).

În anul 2012 persoanele desemnate în grupul de lucru al proiectului IMI PQ NET România, au participat la întâlnirile de lucru organizate astfel:

- 25-28 iulie - curs de formare profesională „Evaluarea de competențe”;
- 19-21 septembrie - a doua conferință de rețea IMI cu tema schimbul de bune practici și experiența dobândită în domeniul Calificărilor Profesionale, urmată de o sesiune de instruire destinată utilizatorilor IMI - componenta PQ din cadrul autorităților competente;
- 24-27 octombrie – a doua sesiune de ateliere de lucru „Sprijin pentru Partenerii sociali” având ca teme: analize legislative, platforma IMI, planuri de formare profesională;
- 13-16 decembrie 2012, a III-a Reuniune a Grupului de Lucru IMI PQ NET Ro și a II-a Conferință de promovare a Sistemului IMI PQ având ca teme: aspecte legate de analiza legislației comparative cu alte State Membre ale UE din domeniul recunoașterii calificărilor, validării și certificării competențelor, prezentarea stadiului implementării sistemului IMI – componenta PQ, la nivel european și național.

## 6. Activități de participare la grupuri de lucru interne și internaționale

- Cooperare cu UNDP și participare ca membru în grupul de lucru a proiectului “Îmbunătățirea eficienței energetice în gospodăriile cu venituri mici în regiunile sărace din România”, care este finanțat de Fondul Global de Mediu;
- Participare ca membru în Platforma Națională de Calificare (PNC) din cadrul proiectului ROBUST Build-Up Skills România coordonat de INCĐ URBAN-INCERC. În proiect se va elabora „Foaia de Parcurs pentru calificarea forței de muncă necesare în domeniul eficienței energetice și utilizării surselor de energie regenerabile în clădiri, pentru îndeplinirea obiectivelor 2020”;
- Colaborare cu S.C. IPA S.A. pentru implementarea proiectului internațional “Promovarea Eficienței Energetice în Sectorul Industrial – PINE” care are ca scop principal efectuarea unor audituri energetice pentru IMM-uri (sectorul industrial prelucrator) prin utilizarea și testarea unui soft conceput de doi parteneri europeni din cadrul proiectului;
- ANRE colaborează cu S.C. IPA S.A. în vederea asigurării disponibilității unor sisteme simplificate de audit energetic eficiente, realizate în mod independent în conformitate cu prevederile art. 16 din OG 22/2008;
- Participare la prima întâlnire a grupului de lucru Competitivitate și eficiență energetică din cadrul Planului de Dezvoltare Regională al regiunii București-Ilfov 2014-2020 care a avut loc în luna noiembrie, la sediul Agenției pentru Dezvoltare Regională București Ilfov.

### Participare la activitățile specifice Comitetelor Tehnice ASRO

Participarea la ședințele comitetelor tehnice:

- CT 19 - Condiții, clasificare, încercări de mediu și standardizarea privind aspectele de mediu pentru sistemele și produsele electrice și electronice. Managementul energiei;
- CT 238 - Caracteristici de funcționare ale aparatelor de uz casnic.

### Cooperare româno-germană

ANRE a semnat un Memorandum de cooperare cu Camera de Comerț Româno-Germană pentru acțiuni în domeniul eficienței energetice.

În perioada 19-22.06.2012 s-a participat la Conferința „Eficiența energetică în sectorul energetic”, desfășurată la Munchen, Germania, în cadrul programului „Energy Efficiency Made in Germany” derulat de Ministerul Federal al Economiei și Tehnologiei din Germania prin Camera de Comerț și Industrie Româno-Germană (AHK).

A avut loc un schimb de experiență cu specialiști ai unor obiective de referință din domeniu, cum ar fi

- Instalație de incinerare a deșeurilor din Ingolstadt;
- Compania Bosch Industriekessel GmbH (Loos International);
- Centrala electrică E.ON-Kraftwerk-Ingolstadt;

- Centrala de încălzire pe baza de biomasă din Karlsfeld;
- Instalația de cogenerare pe bază de nămol și gaz de epurare a stației de epurare din Gut Großlappen.

În august 2012, Ministerul Economiei a inițiat **Comitetul Consultativ Tematic pentru Competitivitate și Eficiență Energetică** în scopul pregătirii exercițiului financiar 2014-2020 de accesare a fondurilor europene, cât și **Grupul de Lucru „Energie”** pentru identificarea priorităților de finanțare. Două persoane din cadrul ANRE au fost nominalizate pentru a activa în aceste structuri.

## VI. ACTIVITATEA DE CONTROL ȘI RĂSPUNS LA PETIȚII

O contribuție importantă la asigurarea funcționării sectorului energetic în condiții de eficiență și siguranță o reprezintă activitatea de control și protecție a consumatorilor de energie, desfășurată de autoritatea de reglementare.

Obiectivul principal al acestei activități este urmărirea realizării de către participanții care intervin în activitățile de producție, transport, tranzit, înmagazinare, distribuție, furnizare, utilizare, a energiei electrice și a gazelor naturale, inclusiv proiectarea și realizarea instalațiilor și echipamentelor folosite pentru realizarea acestor activități, a unor lucrări și servicii de calitate corespunzătoare exigențelor de performanță cerute prin lege.

OFICII TERITORIALE SERVICII	TIPUL ACȚIUNII DE CONTROL										
	LICENȚIAȚI		ATEST./ AUTR.		RECLAMAȚII		EFICIENȚĂ ENERGETICĂ		Tot. Plan.	Tot. Rea- lizat	Total general
	EE	GN	EE	GN	EE	GN	ETICHE -TARE	Mari consumato ri			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	2+3+4+ 5+8+9	2+3+4+ 5+6+7+ 8+9
SMC	2*	5	32	32	36	18	7	24	123	102	156
CCOT	2	-	7	1	16	1	4	4	35	18	35
ARAD	1	5(1*)	14	30	5	6	9	27	97	86	97
BRAȘOV	1	1	27	20	1	3	8	30	91	87	91
BUCUREȘTI	1*	-	39	4	14	4	-	-	46	44	62
CLUJ	3	7	23	25	3	5	10	19	98	87	95
CRAIOVA	-	2	27	15	5	10	4	18	82	66	81
CONSTANȚA	1*	2	16	29	6	6	9	22	91	79	91
IAȘI	1*	5	13	38	5	16	11	39	110	107	128
SIBIU	-	1	24	31	1	4	12	35	103	103	108
TG. MUREȘ	-	4	43	5	3	12	4	28	90	84	99
GALAȚI	2	2	19	26	5	7	-	-	52	49	61
SUBTOTAL	14	34	28 4	25 6	100	92	78	246	1029	912	1104
TOTAL GENERAL	48 (6*)		540		192		324		1029	912	1104

Activitatea de control și protecție a consumatorilor de energie s-a desfășurat în principal prin control teritorial, soluționarea petițiilor și a neînțelegerilor precontractuale.

### A. Control

Activitatea de control are drept scop stabilirea modului în care sunt respectate reglementările emise în domeniul de activitate ANRE fiind realizată conform programului anual de control, aprobat și desfășurată în baza atribuțiilor stabilite de legislația în vigoare.

Acțiunile de control efectuate pe parcursul anului 2012 pot fi clasificate în următoarele categorii:

Acțiuni	Număr
<b>La operatori economici Licențiați în domeniul energiei electrice, astfel:</b>	
<b>Producători</b> – 0	
<b>Transportatori</b> – 1	
<b>Furnizori</b> – 8	
<b>Distribuitori</b> – 5	
	<b>14</b>
<b>La operatori economici Atestați în domeniul energiei electrice</b>	<b>284</b>
<b>La operatori economici Licențiați în domeniul gazelor naturale astfel:</b>	
<b>Transportatori</b> – 0	
<b>Înmagazinare</b> – 0-	
<b>Furnizori</b> – 21	
<b>Distribuitori</b> – 4	
<b>Distribuitori + Furnizori</b> – 9	
	<b>34</b>
<b>La operatori economici Autorizați în domeniul gazelor naturale</b>	<b>256</b>
<b>La operatori economici în domeniul eficienței energetice</b>	
<b>Consumatori peste 1000 tep</b> -145	
<b>Consumatori între 200-1000 tep</b> -93	
<b>Autorități publice</b> -8	
<b>Etichetare</b> -78	
	<b>324</b>
<b>Acțiuni de control efectuate ca urmare a unor petiții, în vederea soluționării acestora</b>	<b>192</b>
<b>TOTAL ACȚIUNI CONTROL</b>	<b>1104</b>

În urma acțiunilor de control au fost întocmite **403** procese verbale de constatare și sancționare a contravențiilor, **5** pentru persoane fizice și **398** pentru agenți economici, fiind aplicate amenzi în cuantum total de **3.948.800** (din care **1.878.000** în domeniul energiei electrice, **1.844.000** lei în domeniul gazelor naturale și **226.800** în domeniul eficienței energetice).

Repartizarea sancțiunilor contravenționale pe cele 12 entități organizatorice și pe tipuri de contravenții, este următoarea:

Concomitent cu măsurile contravenționale principale mai sus enumerate, direcția de specialitate a făcut propuneri pentru aplicarea de măsuri complementare, în urma cărora ANRE a emis decizii pentru, suspendarea, unor categorii de activități, la 10 agenți economici.

## B. PETIȚII, MEDIERE ȘI SOLUȚIONAREA NEÎNȚELEGERILOR PRECONTRACTUALE

Analiza și formularea răspunsurilor cu privire la aspectele prezentate în petiții, se face în conformitate cu prevederile Ordonanței Guvernului nr. 27 din 30 ianuarie 2002 privind *reglementarea activității de soluționare a petițiilor*, cu modificările și completările ulterioare.

Astfel, în cursul anului 2012, ANRE a înregistrat și soluționat un număr de **2157** petiții (*față de 1642 în 2011*), formulate de către persoane fizice și juridice beneficiare/solicitante a serviciilor prestate de către operatorii economici din sectoarele energiei electrice și gazelor naturale.

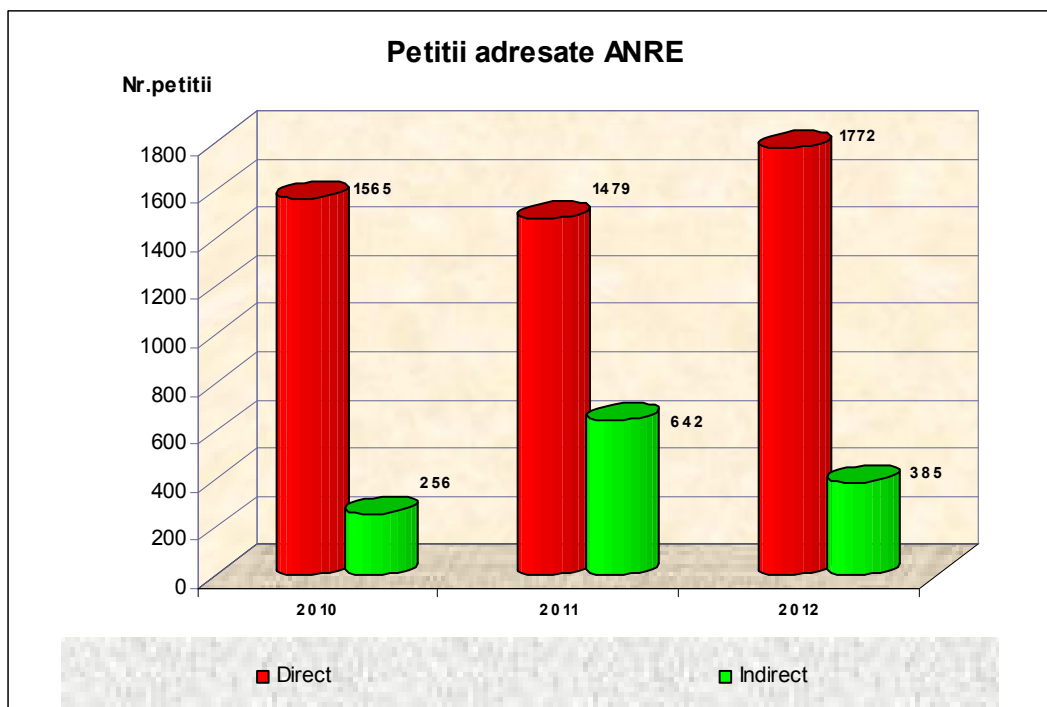
Din totalul de 2157 petiții, 1556 au avut ca obiect sectorul energiei electrice și 601 sectorul gazelor naturale.

Petițiile au fost transmise pe adresa ANRE, în mod direct în număr de **1772** sau redirecționate prin intermediul altor instituții publice, spre competență analiză și soluționare, în număr de **385**.

Situația petițiilor adresate indirect ANRE:

Nr. Crt.	Instituția	Energie electrică	Gaze Naturale	Total
1	Administrația Prezidențială a României	3	2	5
2	Guvernul României SGG	23	13	36
3	Parlament - Camera Deputaților	14	5	19
4	Senat	3	-	3
5	Ministere (MECMA, MFP, MAI, MAPN, MMP)	8	3	11
6	Consiliul Concurenței	5	3	8
7	Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor (ANPC)	244	37	281
8	Autoritatea Națională de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice (ANRSC)	6	3	9
9	Asociația pentru Protecția Cetățeanului (APPC)	1	1	2
10	Prefecturi, Consilii Județene, Primării	-	2	2
11	Avocatul poporului	5		5
12	Altele	2	2	4
	<b>Total</b>	<b>314</b>	<b>71</b>	<b>385</b>

Tabel comparativ petiții înregistrate la ANRE 2010/2011/2012



Toate petițiile primite au fost soluționate în termenul legal și în conformitate cu prevederile reglementărilor în vigoare, cu informarea petenților și a instituțiilor prin intermediul cărora au fost transmise la ANRE, după caz.

Pentru petițiile care au necesitat verificări suplimentare s-au solicitat acțiuni de control.

Modul de rezolvare a acestor petiții a fost diferit, funcție de problemele abordate: de la răspunsuri în scris cuprinzând lămuriri, explicații și referiri la legislația în vigoare, verificări la fața locului, până la discuții directe cu părțile implicate.

În cazul când problemele sesizate în petiții, referitoare la nerespectarea unor prevederi legale, de către operatorii economici din sectoarele energiei electrice și gazelor naturale s-au dovedit îndreptățite, ANRE a transmis acestora scrisori de atenționare prin care s-au stabilit măsuri de conformare față de prevederile legale în vigoare și/sau au fost luate măsurile legale de aplicare a unor sancțiuni contravenționale.

Pentru identificarea principalelor probleme care sunt prezentate de petenți, a fost întocmită o clasificare a petițiilor, în vederea identificării prevederilor legislative necesar a fi modificate, dacă este cazul, și îmbunătățirea serviciilor furnizate către clienți, în scopul creșterii satisfacției acestora.

În tabelul următor sunt prezentate principalele categorii de probleme identificate în petițiile soluționate, în **sectorul energiei electrice**:

Nr crt	Principalele probleme semnalate	Total	[%]
1	Facturare energie electrică	411	26,41
2	Calitatea energiei electrice	246	15,81
3	Emitere Aviz Tehnic de Racordare	140	9
4	Suspiciune sustragere de energie electrică	131	8,42
5	Montare grupuri de măsurare	66	4,24

În tabelul următor sunt prezentate principalele categorii de probleme identificate în petițiile soluționate, în **sectorul gazelor naturale**:

Nr crt	Principalele probleme semnalate	Total	[%]
1	Acord de acces	157	26,12
2	Instalații de utilizare	71	11,8
3	Facturare gaze naturale Contractare	61	10,15
4	Contractare lucrări de racordare	59	9,81
5	Nerespectare norme tehnice	33	5,5

### Activitatea de soluționare a neînțelegerilor precontractuale

În sectorul energiei electrice, ANRE a soluționat neînțelegerile apărute la încheierea contractelor, aplicând prevederile *Procedurii de soluționare a neînțelegerilor legate de încheierea contractelor dintre operatorii economici din sectorul energiei electrice, a contractelor de furnizare a energiei electrice și a contractelor de racordare la rețea*, aprobată prin Ordinul ANRE nr. 38/2007.

În cursul anului 2012 a fost înregistrat un număr de 2 solicitări de soluționare a unor neînțelegeri în sectorul energiei electrice conform prevederilor procedurii mai sus menționate. Dintre acestea, a întrunit condițiile de aplicare a procedurii o singură solicitare, care a fost soluționată în urma parcurgerii etapei prealabile.

## *Raport anual 2012*

---

În sectorul gazelor naturale, ANRE mediază neînțelegeri precontractuale în sectorul gazelor naturale - segmentul reglementat (conform prevederilor Deciziei ANRGN nr. 400/2005) și respectiv, în segmentul concurențial (conform prevederilor Deciziei ANRGN nr. 461/2006).

În cursul anului 2012 nu au fost înregistrate solicitări de mediere a neînțelegerilor precontractuale în sectorul gazelor naturale.

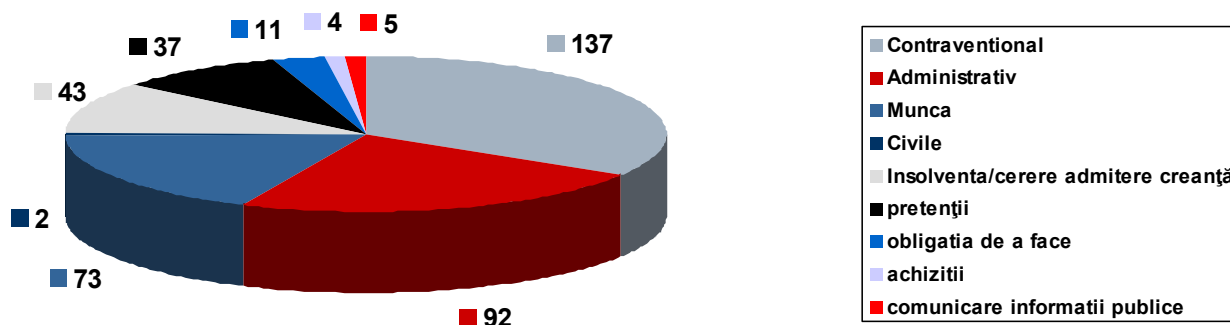
## VII. RESPONSABILITATEA ACTULUI DE REGLEMENTARE

Cadrul de reglementare elaborat de ANRE și implementat prin ordine și decizii are un impact major asupra **realităților economice și sociale, având în vedere că acesta are caracter de obligativitate** pentru persoanele juridice și fizice reglementate.

Posibilitatea de contestare a hotărârilor reglementatorului constituie un factor important în asigurarea responsabilității acestuia față de consumatori. Astfel, ordinele și deciziile emise de ANRE pot fi contestate în justiție de cei care consideră că, prin aplicarea reglementărilor respective, le-au fost încălcate anumite drepturi.

### Situația curentă a litigiilor aflate pe rolul instanțelor judecătorești:

**Total : 410** cauze în derulare pe anul 2012 (clasificate conform graficului)  
274 de cauze finalizate pe anul 2012.



Clasificarea litigiilor gestionate de ANRE în fața instanțelor , în anul 2012, în domeniul energiei electrice și al gazelor naturale este prezentată mai jos:

- Contencios administrativ - 92 de cauze;
- Drept contravențional - 137 de cauze;
- Insolvență - 43 de cauze;
- Dreptul muncii - 73 de cauze;
- Drept civil - 2 cauze;
- Pretenții - 37 cauze;
- Obligația de a face - 11 cauze;
- Achiziții 4;
- Comunicare informații publice - 5 cauze.

Din numărul total de dosare finalizate în anul 2012, respectiv de 275, **94% din acestea au fost soluționate favorabil ANRE.**

Raportat la obiectul de activitate al ANRE de a reglementa piața de energie electrică și gaze naturale **menționăm că toate ordinele și deciziile ANRE care au fost contestate în instanță de către operatorii economici din domeniul energiei electrice și gazelor naturale (de ex. Hidroelectrică, Nuclearelectrică, Radet, OMV Petrom, GDF, E.ON Energie, TRANSGAZ ș.a.) și care au făcut obiectul dosarelor de contencios administrativ 100 % au fost soluționate favorabil ANRE**

Activitățile specifice desfășurate în rezolvarea litigiilor constau în: redactarea actelor procedurale, reprezentarea în instanță a intereselor instituției, monitorizarea circuitului actelor procedurale emise în dosare, menținerea la zi a unei baze de date privind litigiile în curs.

## VIII. COOPERARE, PROGRAME ȘI COMUNICARE

Continuarea menținerii unor relații optime și a unei comunicări corespunzătoare cu instituțiile Uniunii Europene și organismele naționale care coordonează transpunerea și implementarea acquis-ului comunitar a constituit un obiectiv important în activitatea de cooperare a instituției. Totodată, s-a urmărit reprezentarea corespunzătoare a instituției în cadrul structurilor naționale, comunitare și a grupurilor/atelierelor de lucru organizate de Comisia Europeană și al celorlalte structuri organizate la nivel european, în domeniul energiei în condițiile restricțiilor financiare impuse de evoluția economică generală.

ANRE a continuat menținerea și dezvoltarea unor legături permanente cu reglementatorii din domeniu în scopul asigurării cooperării bilaterale și a schimbului de informații în domeniul reglementării piețelor de energie electrică și de gaze naturale, de armonizare a legislației naționale în conformitate cu acquis-ul comunitar și de reformare a piețelor de energie.

În acest context, ANRE a continuat să-și exercite mandatul de **membu cu drepturi depline al CEER (Council of European Energy Regulators) și al Agenției pentru cooperarea autorităților de reglementare din domeniul energiei ACER** participând, prin reprezentanții săi, la adunările generale ale CEER și la Consiliul autorităților de reglementare (BoR) ACER, la elaborarea documentelor propuse pentru planul de activități al CEER și ACER pentru anul 2012. Activitatea celor două organisme în anul 2012 a urmărit să contribuie la realizarea celor cinci priorități ale Strategiei energetice ale Comisiei Europene 2011-2020 și anume:

1. O utilizare eficientă a energiei, care se traduce în economii de 20% până în 2020;
2. O piață integrată, oferind prețuri competitive și securitatea aprovizionării;
3. Furnizarea de soluții inovatoare tehnologice, caracterizate de costuri scăzute și eficiență;
4. Responsabilizarea și protecția consumatorilor în condițiile unei oferte de energie sigură și în condiții de siguranță; și
5. Puternice parteneriate internaționale, în special cu vecinii UE.

ACER, înființată în baza prevederilor Regulamentului 713/2009/CE, este un organism comunitar european, cu personalitate juridică care are ca prioritate generală realizarea pieței interne de energie din Europa până în anul 2014, obiectiv stabilit de Consiliul European. ACER are un rol central în sprijinirea colaborării autorităților de reglementare, în elaborarea codurilor de rețea la nivelul UE pe baza liniilor directoare-cadru - documente critice pentru o piață energetică integrată europeană - și în supravegherea activității operatorilor de transport și sistem din domeniul energiei electrice și al gazelor naturale. **Consiliul autorităților de reglementare (BoR)**- unul dintre organismele de conducere ale agenției - este format din reprezentanți ai autorităților naționale de reglementare ale Uniunii Europene. Tot reprezentanții autorităților de reglementare fac parte din grupurile de lucru ale ACER. ANRE are reprezentanți atât în **BoR**, în **grupurile de lucru ale ACER**, cât și în **Comisia de apel a ACER** – organism cu rol în rezolvarea disputelor la nivel european. Reprezentantul ANRE deține funcția de vicepreședinte în cadrul Comisiei de apel.

Reprezentanții ai ANRE au participat atât la întâlnirile Comitetelor de Tarife/Prețuri, respectiv Licențe/Concurență ale **Asociației regionale a reglementatorilor din domeniul energiei** (Energy Regulators Regional Association – ERRA) cât și la activitățile de instruire organizate de asociație în cursul anului. Aceste participări au facilitat atât schimbul de informații între autoritățile de reglementare din domeniul energiei din țările membre ERRA cât și elaborarea de documente tehnice utile activității de reglementare.

ANRE a menținut legăturile de colaborare cu **Confederația Internațională de reglementare din domeniul energetic** (ICER), o confederație care oferă contacte structurate și de cooperare între autoritățile de reglementare a energiei din mai mult de 200 țări din întreaga lume cât și cu **Rețeaua Internațională de Reglementare a Energiei (IERN)**, administrată de Școala de Reglementare de la Florența.

ANRE a continuat cooperarea cu autoritățile naționale de reglementare din țările vecine în scopul aplicării unitare a prevederilor Regulamentelor 714/2009/CE și 715/2009/CE. În acest context o atenție deosebită a fost acordată cooperării cu Ungaria și Bulgaria și în scopul promovării alocărilor implicite a capacităților de interconexiune și a aspectelor de cuplare a piețelor de energie, mecanismelor de tip backhaul și/sau de implementare a fluxurilor reversibile. În acest scop au fost organizate întâlniri bilaterale atât cu reglementatorii maghiari cât și cu cei bulgari. Reuniuni ale grupului de lucru Romania Bulgaria privind pregătirea și implementarea proiectului de cuplare a pietelor de energie electrică au avut loc în luna februarie și octombrie 2012.

Reprezentanții ANRE au participat alături de reprezentanții MECMA la reuniunile bilaterale la nivel de experți cu Comisia Europeană pe tema transpunerii pachetului 3 – energie în legislația națională.

În vederea atingerii țintei propuse de către Consiliul European și anume realizarea piețelor unice de energie și gaze naturale în anul 2014, ANRE s-a implicat în elaborarea planurilor inter-regionale dezvoltate de ACER prin propunerea unor măsuri concrete privind cuplarea piețelor pentru ziua următoare, alocarea capacităților de interconexiune și dezvoltarea piețelor intra-day între România și Bulgaria.

Comisia Europeană a adoptat comunicarea „**Prioritățile infrastructurii energetice ante și post 2020**”, document care propune viziunea Uniunii Europene asupra dezvoltării infrastructurii energetice europene pentru următoarele două decenii. În documentul „**Priorități de dezvoltare a infrastructurii energetice pentru anul 2020 – foaie de parcurs către crearea unei rețele energetice integrate**”, Comisia propune înființarea unor coridoare prioritare pentru transportul energiei electrice, gazului natural și petrolului. **Obiectivul inițiativei constă în consolidarea cooperării regionale în Europa în domeniul dezvoltării și integrării rețelelor energetice, diversificarea rutelor și a surselor în vederea consolidării securității aprovizionării și promovării dezvoltării pieței.**

În vederea implementării acestei inițiative au fost înființate **grupuri de lucru la nivel înalt** a căror activitate **s-a concretizat prin propunerea unor planuri de acțiuni privind dezvoltarea interconexiunilor rețelelor de gaze naturale, energie electrică și țiței**. Pentru fiecare domeniu vizat de planul de acțiuni – **gaze naturale, energie electrică și țiței** au fost înființate **grupuri de lucru** având drept scop abordarea aspectelor tehnice și de reglementare. Activitatea grupurilor de lucru a fost condusă de către reprezentanții Comisiei Europene, din aceste structuri făcând parte **reprezentanții ai**

---

**ministerelor de resort, ai operatorilor sistemelor de transport și ai autorităților de reglementare din domeniul energiei.** Reprezentanții ANRE au fost implicați în grupele de lucru gaze naturale și energie electrică contribuind cu informații tehnice și informații privind metodologiile de tarifare aplicate pe plan național și participând la identificarea proiectelor de interes comunitar la nivel de coridor prioritar

Au fost derulate de asemenea activități aferente **Proiectul de twinning UA08/PCA/EY/12 – “Întărirea capacității legale și de reglementare în sectorul gazelor naturale a Comisiei Naționale de Reglementare în domeniul Energiei din Ucraina - NERC”**, proiect câștigat de consorțiul AEEG-Italia, ANRE-România, HEO-Ungaria și RAE-Grecia. În cadrul proiectului, reprezentanți ai ANRE au coordonat, în perioada septembrie 2011- septembrie 2012, componenta *Criteria pentru selectarea și desemnarea furnizorilor de ultimă instanță*.

Pe plan intern, în conformitate cu atribuțiile și responsabilitățile ANRE, stabilite prin prevederile legislației naționale armonizate privind **schimbul de informații** - HG nr. 1016/25.06.2004, a fost realizată comunicarea către Compartimentul pentru schimb de informații pentru reglementări tehnice din cadrul Ministerului Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri.

De asemenea au fost elaborate și transmise **raportările naționale** cu privire la evoluția pieței naționale de energie electrică și gaze naturale și liberalizarea sectorului în conformitate cu cerințele Directivelor 72/2009/CE și 73/2009/CE, prevederile legislației naționale și recomandărilor CEER & ACER.

ANRE a participat la formularea răspunsului autorităților române la avizele motivate referitoare la neîndeplinirea de către România a obligațiilor ce îi revin în temeiul art.3 alin. (1) coroborat cu art. 3 alin. (2) din *Directiva 2009/72/CE din 13 iulie 2009 privind normele comune pentru piața internă a energiei electrice și de abrogare a Directivei 2003/54/CE* (Directiva 2009/72/CE), respectiv nerespectarea articolului 3 alineatul (1) coroborat cu articolul 3 alineatul (2) din *Directiva 2009/73/CE privind normele comune pentru piața internă în sectorul gazelor naturale și de abrogare a Directivei 2003/55/CE* (Directiva 2009/73/CE).

Ceea ce se reproșa României era menținerea prețurilor/tarifelor reglementate la consumatorii finali, în special la cei noncasnici.

Cerința privind eliminarea prețurilor reglementate pentru consumatorii noncasnici și casnici atât în sectorul energiei electrice cât și în cel al gazelor naturale se regăsește și în cadrul Memorandumului de Înțelegere semnat cu Comisia Europeană și în Scrisorile de Intenție semnate cu Fondul Monetar Internațional, *parte integrantă a Acordului de Înțelegere de tip Preventiv semnat cu FMI și Comisia Europeană*.

Procesul de eliminare treptată a tarifelor/prețurilor reglementate a fost preluat și de prevederile **Legii energiei electrice și gazelor naturale nr. 123/2012**.

Ca urmare a măsurilor luate privind eliminarea treptată a prețurilor reglementate, aplicării prevederilor Regulamentului 1228/2003/CE și adoptarea Legii 123/2012, **Comisia Europeană a aprobat în ultima săptămână din luna septembrie 2012 clasarea cauzelor de punere în întârziere pentru România în cazul Directivelor 54/2003/CE, 55/2003/CE și Regulamentului 1228/2003/CE.**

---

În cursul anului 2012 a continuat monitorizarea îndeplinirii măsurilor asumate prin *Planul de acțiune pentru implementarea Programului Național de Reformă 2011-2013*. În acest context, ANRE a colaborat cu Departamentul pentru Afaceri Europene și Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri în evaluarea indicatorilor de realizare și a rezultatelor măsurilor de acțiune propuse pentru obiectivele *surse regenerabile și eficiență energetică*.

**Activitatea de comunicare și informare** a avut ca obiectiv principal creșterea gradului de informare a opiniei publice privind rolul ANRE, reglementările emise în anul 2012, realizările și acțiunile întreprinse în vederea asigurării protecției consumatorilor și a responsabilizării operatorilor economici.

Astfel, activitatea de informare prin difuzarea informațiilor de interes public, s-a concentrat, în principal, pe furnizarea de informații solicitate la sediul ANRE, telefonic, în scris, în format electronic și pe suport de hârtie, în aplicarea prevederilor legale privind transparența decizională și accesul la informațiile de interes public. Ca urmare a activității desfășurate în acest sens, în anul 2012 ANRE a răspuns unui număr de 784 de solicitări de informații transmise în scris, din care 751 au fost rezolvate favorabil. Restul solicitărilor fie nu s-au încadrat în competențele de reglementare ale ANRE (28), fie au reprezentat solicitări de informații inexistente (4), fie s-au încadrat în categoria informațiilor exceptate de la liberul acces (1). Dintre solicitările rezolvate în mod favorabil, 101 au reprezentat solicitări adresate de persoane juridice, române și străine și 683 au reprezentat solicitări adresate de persoane fizice, române și străine. Din totalul solicitărilor de informații transmise în scris, 776 au fost transmise pe suport electronic și 8 pe suport hârtie, iar aprox. 1000 au reprezentat informațiile solicitate verbal de persoane fizice/juridice, române și străine.

O modalitate eficientă de diseminare a informațiilor și de implementare a prevederilor privind transparența decizională a reprezentat-o pagina de Internet a instituției, care a fost permanent actualizată cu date și informații utile atât privind reglementările emise, cât și privind proiectele de reglementări - 63 la număr - care au fost supuse discuției în cadrul proceselor de consultare publică lansate de ANRE în anul 2012. De asemenea, în cursul anului 2012 nu au existat cazuri în care autoritatea a fost acționată în justiție pentru nerespectarea prevederilor legii privind transparența decizională și nici plângeri în instanță la adresa instituției pentru nerespectarea aplicării prevederilor privind accesul la informațiile de interes public.

De asemenea, informarea opiniei publice s-a realizat și prin intermediul mass media, prin comunicate de presă transmise ziarelor cotidiene, posturilor de televiziune și de radio, interviuri și răspunsuri la întrebările adresate direct de către jurnaliști. Principalele teme de interes ale acestora s-au referit la prevederile noii legi a energiei electrice și gazelor naturale (Legea 123/2012), calendarul liberalizării prețurilor la energia electrică și gazelor naturale, rolul ANRE într-o piață liberalizată din perspectiva protecției consumatorului, legislația primară și secundară în domeniul energiilor regenerabile, etc

## IX. BUGET ȘI SURSE DE FINANȚARE

Activitatea ANRE desfășurată în anul 2012 se imparte în 2 perioade ce coincid cu sistemul de finanțare în baza căruia și-a desfășurat activitatea, respectiv:

- A. perioada cuprinsă în intervalul 01.01 – 11.10.2012 – cu finanțare bugetară,
- B. perioada 12.10 – 31.12.2012 – cu finanțare proprie din veniturile extrabugetare.

### A. Perioada cu finanțare bugetară

Potrivit contului de execuție a bugetului ANRE, creditele bugetare aprobate pentru anul 2012 au fost în sumă de 16.688 mii lei, de asemenea plățile efectuate la nivelul anului 2012 au însumat 12.030 mii lei, iar cheltuielile efective au fost în sumă de 11.507 mii lei.

Situația comparativă a contului de execuție bugetară aferent anilor 2011 și 2012, este prezentată conform tabelului de mai jos:

-mii lei-

Credite bugetare definitive -2011-	Credite bugetare definitive -2012-	Plăți efectuate -2011-	Plăți efectuate -2012-	Cheltuieli efective -2011-	Cheltuieli efective -2012-
18.285	<b>16.688</b>	15.590	<b>12.030</b>	16.185	<b>11.507</b>

Creanțele ANRE, virate la bugetul de stat în sumă de 61.573.697 lei, au fost realizate în principal din tarife și contribuții ale agenților economici care activează în domeniile de reglementare ale instituției, respectiv energie electrică, gaze naturale și eficiență energetică.

Situația creanțelor ANRE la nivelul perioadei 01.01. – 11.10.2012. se prezintă după cum urmează:

Creante	Sold la 01.01.2012	Creanțe constatate	Creanțe încasate	Sold la 11.10.2012
0	1	2	3	4
Clienți (cont 4111, 4112)	12.687.842	78.454.932	68.657.127	22.485.648
Clienți incerti (cont 4118)	50.788	1.007.560	3.514	1.054.834
<b>Total creante</b>	<b>12.738.630</b>	<b>79.462.492</b>	<b>68.660.641</b>	<b>23.540.482</b>

**B. Perioada cu finanțare extrabugetară**

Potrivit contului de execuție a bugetului ANRE – venituri, prevederile bugetare precum și încasările realizate se prezintă astfel:

- mii lei -

Prevederi bugetare definitive	Drepturi constatate	Încasări realizate	Drepturi constatate de încasat
9.932	39.940	28.718	11.222

Creante	Sold la 12.10.2012	Creanțe constatate	Creanțe încasate pentru buget	Sold la 31.12.2012
0	1	2	3	4
Clienți (cont 4111, 4112)	22.485.648	8.811.320	28.652.191	2.644.776
Clienți incerți (cont 4118)	1.054.834	7.589.163	66.327	8.577.671
<b>Total creante</b>	<b>23.540.482</b>	<b>16.400.483</b>	<b>28.718.518</b>	<b>11.222.447</b>

Potrivit contului de execuție a bugetului ANRE - cheltuieli, creditele bugetare aprobate pentru perioada 12.10.-31.12.2012 au fost în sumă de 7.805 mii lei, de asemenea plățile efectuate la nivelul perioadei au însumat 4.116 mii lei, iar cheltuielile efective au fost în sumă de 6.130 mii lei.

## X. DIRECȚII DE ACȚIUNE ÎN PERSPECTIVĂ

ANRE are în vedere continuarea procesului de armonizare și implementare a legislației secundare adecvate dezvoltării unei piețe interne de energie. În acest sens, autoritatea va urmări aplicarea celor mai bune practici europene în domeniu, adaptate la specificul național, în cadrul unui proces consultativ obligatoriu la nivelul transparenței decizionale.

ANRE va acționa în direcția promovării eficienței, concurenței și protecției consumatorilor din sectorul energetic din România, în context regional și european.

ANRE va dezvolta și adapta sistemul de reglementări existent pentru a răspunde atât exigențelor impuse de liberalizarea piețelor de energie, cât și cerințelor privind asigurarea unui cadru de reglementare predictibil și a unui climat investițional stabil, fără a neglija aspectele privind securitatea energetică și de dezvoltare durabilă.

ANRE va menține și întări raporturile de colaborare și implicare atât cu autoritățile naționale, cât și cu structurile și organismele europene în spiritul dezvoltării și bunei funcționări a pieței interne.

## ANEXE

ANEXA nr.1

**ORDINE ȘI DECIZII EMISE DE ANRE ÎN DOMENIUL ENERGIEI ELECTRICE ȘI  
GAZELOR NATURALE ȘI PUBLICATE ÎN MONITORUL OFICIAL AL ROMÂNIEI,  
PARTEA I, ÎN PERIOADA 01.01.2012 – 31.12.2012**

Nr. crt.	Act normativ	Publicat
1.	<b>Ordinul nr. 2/2012</b> privind aprobarea nivelului <b>stocului minim de gaze naturale</b> aferent titularilor licențelor de furnizare și a nivelului stocului de gaze naturale aferent Societății Naționale de Transport Gaze Naturale "Transgaz" - S.A., pentru ciclul de înmagazinare 2011 - 2012	<b>M.O. nr. 50 din 20.01.2012</b>
2.	<b>Decizia nr. 127/2012</b> privind desemnarea Societății Comerciale "Distrigaz Sud Rețele" - S.R.L. ca operator al sistemului de distribuție a gazelor naturale în satul Crizbav, județul Brașov, pentru o perioadă determinată de 3 luni	<b>M.O. nr. 70 din 27.01.2012</b>
3.	<b>Ordinul nr. 4/2012</b> privind actualizarea valorilor - limită de tranzacționare a certificatelor verzi și a contravalorii unui certificat verde neachiziționat, aplicabile pentru anul 2012	<b>M.O. nr. 129 din 22.02.2012</b>
4.	<b>Ordinul nr. 5/2012</b> privind stabilirea cotei obligatorii de achiziție de certificate verzi, aferentă anului 2011	<b>M.O. nr. 138 din 29.02.2012</b>
5.	<b>Ordinul nr. 6/2012</b> pentru aprobarea metodologiei de monitorizare a sistemului de promovare a energiei din surse regenerabile de energie prin certificate verzi.	<b>M.O. nr. 147 din 06.03.2012</b>
6.	<b>Ordinul nr. 3/2012</b> pentru modificarea anexei la Ordinul ANRE nr. 2/2012 privind aprobarea nivelului stocului minim de gaze naturale aferent titularilor licențelor de furnizare și nivelul stocului de gaze naturale aferent Societății Naționale de Transport Gaze Naturale "Transgaz" S.A., pentru ciclul de înmagazinare 2012 - 2013	<b>M.O. nr. 158 din 09.03.2012</b>
7.	<b>Ordinul ministrului economiei, comerțului și mediului de afaceri, al președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei și al președintelui Agenției Naționale pentru Resurse Minerale nr. 1370/9/122/2012</b> pentru modificarea Ordinului ministrului economiei, comerțului și mediului de afaceri, al președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei și al președintelui Agenției Naționale pentru Resurse Minerale nr. 1284/27/160/2011 privind valorificarea cantităților de gaze naturale pe piața internă și unele măsuri pentru întărirea	<b>M.O. nr. 197 din 26.03.2012</b>

	disciplinei în sectorul gazelor naturale	
8.	<b>Ordinul nr. 10/2012</b> pentru prorogarea termenului de intrare în vigoare a Ordinului ANRE nr. 31/2010 privind aprobarea tarifelor prevăzute în anexa nr. 10 la Codul rețelei pentru Sistemul național de transport al gazelor naturale, aprobat prin Ordinul ANRE nr. 54/2007, și a prețului de achiziție a gazelor naturale livrate în excedent în Sistemul național de transport	<b>M.O. nr. 206 din 28.03.2012</b>
9.	<b>Ordinul nr. 7/2012</b> pentru aprobarea Normei tehnice privind proiectarea, execuția, operarea, întreținerea și repararea stațiilor de depozitare și distribuție a gazelor naturale comprimate utilizate drept combustibil pentru vehicule.	<b>M.O. nr. 210 din 29.03.2012</b>
10.	<b>Ordinul nr. 11/2012</b> privind modificarea și completarea Codului rețelei pentru Sistemul Național de Transport al gazelor naturale, aprobat prin Ordinului ANRE nr. 54/2007, cu modificările și completările ulterioare.	<b>M.O. nr. 226 din 04.04.2012</b>
11.	<b>Ordinul nr. 12/2012</b> pentru aprobarea condițiilor cadru asociate autorizației de înființare.	<b>M.O. nr. 260 din 20.04.2012</b>
12.	<b>Ordinul nr. 13/2012</b> pentru modificarea Ordinului ANRE nr. 48/2008 privind aprobarea Metodologiei pentru emiterea avizelor de amplasament de către operatorii de rețea	<b>M.O. nr. 267 din 23.04.2012</b>
13.	<b>Ordinul nr. 14/2012</b> pentru modificarea procedurii operaționale “Mecanismul de compensare a efectelor utilizării rețelelor electrice de transport pentru tranzite de energie electrică între Operatorii de Transport și de Sistem” aprobată prin Ordinul ANRE nr. 6/2010 privind aprobarea	<b>M.O. nr. 300 din 7 mai 2012</b>
14.	<b>Ordinul nr. 15/2012</b> privind aprobarea tarifului reglementat de tranzit perceput de operatorul de transport și de sistem de la operatorii economici care încheie contracte pentru prestarea serviciului de tranzit al energiei electrice din/spre țările perimetrice prin sistemul electroenergetic național	<b>M.O. nr. 300 din 7 mai 2012</b>
15.	<b>Ordinul nr. 17/2012</b> pentru prelungirea duratei de valabilitate a Ordinului ANRE nr. 81/2009 privind stabilirea tarifelor reglementate pentru prestarea serviciului de înmagazinare subterană a gazelor naturale realizat de Societatea Comercială “Depomureș” – S.A. Târgu Mureș	<b>M.O. nr. 334 din 7 mai 2012</b>
16.	<b>Ordinul nr. 18/2012</b> pentru prelungirea duratei de valabilitate a Ordinului ANRE nr. 63/2009 privind stabilirea tarifelor reglementate pentru prestarea serviciului de înmagazinare subterană a gazelor naturale realizat de Societatea Națională de Gaze Naturale „Romgaz” – S.A. Mediaș	<b>M.O. nr. 334 din 7 mai 2012</b>
17.	<b>Ordinul nr. 19/2012</b> privind aprobarea tarifelor și contribuțiilor bănești percepute de ANRE.	<b>M.O. nr. 335 din 17 mai 2012</b>
18.	<b>Ordinul nr. 16/2012</b> pentru aprobarea Procedurii privind racordarea utilizatorilor la rețelele electrice în vecinătatea limitei zonei de activitate a unor operatori de distribuție	<b>M.O. nr. 339 din 18 mai 2012</b>

Raport anual 2012

19.	<b>Ordinul nr. 20/18.05.2012</b> pentru completarea cap. VII din anexa nr.1 la Decizia ANRGN nr. 311/2005 pentru aprobarea documentelor suplimentare privind aplicarea Criteriilor și metodelor pentru aprobarea prețurilor și stabilirea tarifelor reglementate în sectorul gazelor naturale, aprobate prin Decizia președintelui ANRGN nr. 1078/2003	<b>M.O. nr. 363 din 29 mai 2012</b>
20.	<b>Ordinul nr. 21/2012</b> privind stabilirea ratei reglementate a rentabilității capitalului în a treia perioadă de reglementare.	<b>M.O. nr. 367 din 30 mai 2012</b>
21.	<b>Ordinul nr. 8/2012</b> pentru aprobarea ghidurilor cu recomandări privind achiziționarea de calculatoare, echipamente de copiere/imprimare și echipamente și servicii pentru iluminatul public, prin licitație publică, pe bază de criterii de eficiență energetică.	<b>M.O. nr. 375 din 1 iunie 2012</b>
22.	<b>Ordinul nr. 22/2012</b> de aprobare a Metodologiei pentru aprobarea prețurilor și stabilirea tarifelor reglementate în sectorul gazelor naturale.	<b>M.O. nr. 379 din 6.06.2012</b>
23.	<b>Ordinul nr. 23/11.06.2012</b> privind stabilirea unui stimulent peste rata reglementată a rentabilității capitalului, pentru categoriile de imobilizări corporale și necorporale, în a treia perioadă de reglementare, aferente activităților de transport și înmagazinare subterană a gazelor naturale	<b>M.O. nr. 406 din 18 iunie 2012</b>
24.	<b>Ordinul nr. 24/25.06.2012</b> privind aprobarea tarifelor specifice pentru serviciul de distribuție a energiei electrice prestat de operatorii principali de distribuție.	<b>M.O. nr. 428 din 28 iunie 2012</b>
25.	<b>Ordinul nr. 25/25.06.2012</b> pentru aprobarea tarifelor reglementate la energia electrică livrată de furnizorii implicați și furnizorii de ultimă opțiune consumatorilor casnici și asimilați consumatorilor casnici.	<b>M.O. nr. 428 din 28 iunie 2012</b>
26.	<b>Ordinul nr. 26/25.06.2012</b> pentru aprobarea tarifelor reglementate la energia electrică livrată de furnizorii implicați și furnizorii de ultimă opțiune consumatorilor captivi , alții decât cei casnici și cei asimilați consumatorilor casnici, precum și a prețurilor pentru energia electrică reactivă.	<b>M.O. nr. 428 din 28 iunie 2012</b>
27.	<b>Ordinul nr. 27/25.06.2012</b> privind modificarea art.1 din Ordinul ANRE nr.12/2011 pentru aprobarea contribuției pentru cogenerarea de înaltă eficiență și a unor prevederi privind modul de facturare a acesteia	<b>M.O. nr. 428 din 28 iunie 2012</b>
28.	<b>Ordinul nr. 28/2012</b> pentru desemnarea furnizorilor de ultima opțiune de energie electrică.	<b>M.O. nr. 470 din 11 iulie 2012</b>
29.	<b>Ordinul nr. 29/2012</b> pentru aprobarea Metodologiei de alocare a capacității pe conducta de tranzit Isaccea I - Negru Vodă I.	<b>M.O. nr. 472 din 11.07.2012</b>

30.	<b>Ordinul nr. 30/27.08.2012</b> pentru aprobarea Metodologiei de stabilire a prețurilor și tarifelor la consumatorii finali care nu uzează de dreptul de eligibilitate	<b>M.O. nr. 626 din 31.08.2012</b>
31.	<b>Ordinul nr. 33/2012</b> privind instituirea unor reguli pe piața de echilibrare aplicabile producției de energie electrică ce beneficiază de sisteme de promovare	<b>M.O. nr. 633 din 04.09.2012</b>
32.	<b>Ordinul nr. 32/2012</b> pentru aprobarea Procedurii privind proiectarea, verificarea, execuția, recepția și punerea în funcțiune a instalațiilor de utilizare a gazelor naturale	<b>M.O. nr. 635 din 06.09.2012</b>
33.	<b>Ordinul nr. 31/2012</b> pentru modificarea ordinelor ANRE privind stabilirea tarifelor reglementate pentru prestarea serviciului de distribuție și aprobarea prețurilor pentru furnizarea reglementată a gazelor naturale	<b>M.O. nr. 646 din 11.09.2012</b>
34.	<b>Ordinul ANRE nr. 34/2012</b> pentru prorogarea termenului de intrare în vigoare a Ordinului ANRE nr. 31/2010 privind aprobarea tarifelor prevăzute în anexa nr. 10 la Codul rețelei pentru Sistemul național de transport al gazelor naturale, aprobat prin Ordinul ANRE nr. 54/2007, și a prețului de achiziție a gazelor naturale livrate în excedent în Sistemul național de transport	<b>M.O. nr. 667 din 24.09.2012</b>
35.	<b>Ordinul ANRE nr. 35/26.09.2012</b> pentru prelungirea duratei de valabilitate a Ordinului ANRE nr. 81/2009 privind stabilirea tarifelor reglementate pentru prestarea serviciului de înmagazinare subterană a gazelor naturale realizat de SC "Depomureș" - SA Târgu Mureș	<b>M.O. nr. 675 din 27.09.2012</b>
36.	<b>Ordinul ANRE nr. 36/26.09.2012</b> pentru prelungirea duratei de valabilitate a Ordinului ANRE nr. 63/2009 privind stabilirea tarifelor reglementate pentru prestarea serviciului de înmagazinare subterană a gazelor naturale realizat de Societatea Națională de Gaze Naturale Romgaz- S.A. Mediaș	<b>M.O. nr. 675 din 27.09.2012</b>
37.	<b>Ordinul ANRE nr. 37/2012</b> pentru modificarea și completarea Regulamentului de acreditare a producătorilor de energie electrică din surse regenerabile de energie pentru aplicarea sistemului de promovare prin certificate verzi, aprobat prin Ordinul președintelui ANRE nr. 42/2011	<b>M.O. nr. 710 din 17.10.2012</b>
38.	<b>Ordin ANRE nr. 38/2012</b> pentru aprobarea valorilor de referință armonizate ale eficienței pentru producerea separată de energie electrică, respectiv energie termică și a factorilor de corecție aplicabili la nivel național	<b>M.O. nr. 756 din 09.11.2012</b>
39.	<b>Ordinul ANRE nr. 40/2012</b> pentru modificarea procedurii privind desemnarea unui titular de licență pentru preluarea desfășurării serviciului de distribuție a energiei electrice, aprobată prin Ordinul ANRE nr. 4/2011	<b>M.O. nr. 774 din 16.11.2012</b>

40.	<b>Ordinul ANRE nr. 41/14.11.2012</b> pentru aprobarea Normei tehnice pentru proiectarea sistemelor de circuite secundare ale stațiilor electrice cod NTE 011/12/00	<b>M.O. nr. 34 din 15.01.2013</b>
41.	<b>Ordinul ANRE nr. 42</b> pentru aprobarea Regulamentului privind furnizarea gazelor naturale la clienții finali	<b>M.O. nr. 875 din 21.12.2012</b>
42.	<b>Ordinul ANRE nr. 43</b> privind completarea Metodologiei de stabilire și ajustare a prețurilor pentru energia electrică și termică, produsă și livrată din centrale de cogenerare ce beneficiază de schema de sprijin, respectiv a bonusului pentru cogenerarea de înaltă eficiență aprobată prin Ordinul ANRE nr.3/2010	<b>M.O. nr. 854 din 18.12.2012</b>
43.	<b>Ordinul ANRE nr. 44</b> privind aprobarea prețului de referință și a prețului reglementat pentru energia electrică aplicabile în anul 2013 producției de energie electrică și termică în cogenerare care beneficiază de bonus	<b>M.O. nr. 851 din 17.12.2012</b>
44.	<b>Ordinul ANRE nr. 45/2012</b> privind aprobarea valorilor bonusurilor de referință pentru energia electrică produsă în cogenerare de înaltă eficiență și ale prețurilor de referință pentru energia termică produsă în cogenerare	<b>M.O. nr. 857 din 18.12.2012</b>
45.	<b>Ordinul ANRE nr. 46/2012</b> privind aprobarea tarifelor și contribuțiilor banesti percepute de ANRE	<b>M.O. nr. 885 din 27.12.2012</b>
46.	<b>Ordinul ANRE nr. 47</b> pentru modificarea Ordinului ANRE nr. 30/2009 privind stabilirea tarifelor reglementate pentru prestarea serviciului de distribuție și aprobarea prețurilor pentru furnizarea reglementată a gazelor naturale realizate de SC INTERGAZ SRL	<b>M.O. nr. 875 din 21.12.2012</b>
47.	<b>Ordinul ANRE nr. 48</b> pentru prelungirea duratei de valabilitate a Ordinului prezidentului ANRE nr. 81/2009 privind stabilirea tarifelor reglementate pentru prestarea serviciului de înmagazinare subterană a gazelor naturale realizat de SC Depomures SA	<b>M.O. nr. 875 din 21.12.2012</b>
48.	<b>Ordinul ANRE nr. 49</b> pentru prelungirea duratei de valabilitate a Ordinului ANRE nr. 63/2009 privind stabilirea tarifelor reglementate pentru prestarea serviciului de înmagazinare subterană a gazelor naturale realizat de SC Romgaz SA	<b>M.O. nr. 875 din 21.12.2012</b>
49.	<b>Ordinul ANRE nr. 50</b> privind modificarea art. 1 din Ordinul ANRE nr. 12/2011 pentru aprobarea contribuției pentru cogenerare de înaltă eficiență și a unor prevederi privind modul de facturare a acesteia	<b>M.O. nr. 875 din 21.12.2012</b>
50.	<b>Ordinul ANRE nr. 51/2012</b> pentru aprobarea tarifelor specifice pentru serviciul de distribuție a energiei electrice prestat de operatorii principali de distribuție a energiei electrice	<b>M.O. nr. 889 din 27.12.2012</b>
51.	<b>Ordinul ANRE nr. 52/2012</b> privind aprobarea tarifului mediu pentru serviciul de transport, a tarifului pentru serviciul de	<b>M.O. nr. 889 din 27.12.2012</b>

	sistem, a tarifului practicat de operatorul pietei de energie electrica si a tarifelor zonale aferente serviciului de transport, practicate de operatorii economici din cadrul sectorului energiei electrice	
52.	<b>Ordinul ANRE nr. 53/2012</b> pentru aprobarea tarifelor reglementate la energia electrica livrata de furnizorii de ultima instanta consumatorilor casnici si asimilati consumatorilor casnici, care nu si-au exercitat dreptul de eligibilitate	<b>M.O. nr. 879 din 21.12.2012</b>
53.	<b>Ordinul ANRE nr. 54/2012</b> pentru aprobarea tarifelor reglementate la energia electrica livrata de furnizorii de ultima instanta consumatorilor finali care nu si-au exercitat dreptul de eligibilitate, altii decat cei casnici si cei asimilati consumatorilor casnici, precum si a preturilor pentru energia reactiva	<b>M.O. nr. 892 din 28.12.2012</b>
54.	<b>Ordinul ANRE nr. 55/2012</b> pentru aprobarea Regulamentului privind cadrul organizat de contractare a energiei electrice pentru clientii finali mari	<b>M.O. nr. 893 din 28.12.2012</b>

**Total: Ordine-53  
Decizie-1**

**INDICATORI DE PERFORMANȚĂ**  
analizați în conformitate cu propunerile CEER referitoare la raportarea indicatorilor de performanță

**A. INDEPENDENȚĂ**

<b>1. Independență legală și funcțională</b>		<b>Observații</b>
1. Este autoritatea o entitate juridică distinctă de ministerul de resort sau de alte organisme guvernamentale?	<b>Da</b>	
2. Este ROF-ul în responsabilitatea exclusivă a autorității de reglementare?	<b>Da</b>	
3. Este RIOF-ul în responsabilitatea exclusivă a autorității de reglementare?	<b>Da</b>	
4. Este politica de personal (angajări, salarii, etc) în responsabilitatea exclusivă a autorității de reglementare?	<b>Da</b>	
5. Cine numește membrii Comitetului de reglementare?	a. Executivul (Primul ministru) <b>b. Legislativul (Parlamentul)</b> c. Executivul + legislativul	
6. Care sunt prevederile cu privire la revocarea membrilor Comitetului de reglementare?	a. Nu există prevederi specifice b. Nu pot fi revocați <b>c. Pot fi revocați de cel care i-a numit</b> d. Pot fi revocați din motive care nu țin de strategie e. Pot fi revocați indiferent din ce motiv	Numirea și revocarea membrilor Comitetului de reglementare se fac de către Parlament în ședința comună a celor două Camere.
Este independența o condiție necesară pentru numire? Sau este o condiție stabilită în mod oficial în legislație sau în statut?	<b>a. Da</b> b. Nu	
<b>2. Independența personalului și a managementului în raport cu interesele de piață și indicațiile guvernului/mediul de afaceri</b>		

2.1 Pot membrii Comitetului de reglementare să dețină funcții în guvern sau în alte instituții din administrația publică?	<p><b>a. Nu</b>                      b. Doar cu acordul executivului                      c. Nu există prevederi speciale                      d. Da</p>	
2.2. Există prevederi în legislație/statut pentru evitarea conflictelor de interese în timpul exercitării mandatului de membru al Comitetului de reglementare? 2.3 Dacă da, se aplică aceste reguli și după expirarea mandatului?	<p><b>a. Da,</b>                      b. Nu</p>	
2.4 Poate Guvernul să dea directive autorității de reglementare cu privire la politica generală? 2.5 Poate Guvernul să demareze acțiuni de investigare a activității ANRE?	<p>a. Da                      b. <b>Nu</b></p> <p><b>Da</b></p>	
2.6 Are ANRE un Cod de conduită pentru personalul propriu și pentru management?	<b>Da</b>	
2.7 Există prevederi specifice pentru garantarea independenței personalului ANRE care desfășoară activități didactice în învățământul superior și de consultanță?	<b>Nu</b>	
<b>3. Autonomia procesului decizional</b>		
3.1 Este programul de reglementări al ANRE aprobat de un organism extern?	<p><b>a. Nu</b>                      b. Doar cu acordul executivului                      c. Nu există prevederi speciale                      d. Da</p>	
3.2 Deciziile ANRE necesită aprobarea/ratificarea oficială a unui organism extern?	<p><b>a. Nu</b>                      b. Da, Guvernul                      c. Da, Parlamentul                      d. Da, alte instituții</p>	
3.3 Există un alt organism în afară de Tribunal care să poată revoca deciziile emise de ANRE?	<p><b>a. Nu</b>                      b. Da, Guvernul                      c. Da, un organism independent</p>	
<b>4. Separare bugetară și autonomie financiară</b>		
4.1 Care este sursa de finanțare a bugetului ANRE?	<p><b>a. Tarifele și contribuțiile agenților economici din sector</b>                      b. Bugetul de stat începând cu</p>	

	anul 2010 c. Combinat	
4.2 Este ANRE deplin responsabilă de implementarea bugetului, distinct față de legislația națională privind bugetul de stat?	<b>a. Da, pe deplin</b> b. Da, parțial, în cadrul instrucțiunilor stabilite de alte organisme c. Nu, necesită aprobarea unui alt organism	
4.3. Cum este controlat bugetul ANRE ?	<b>a. De ANRE</b> b. De un Birou de contabilitate sau de Tribunal c. De Guvern d. De Parlament	
<b>5. Dimensionarea schemei de personal și salarizarea</b>		
5.1 Cine face propunerea de buget?	<b>a. ANRE</b> b. Guvernul c. Alt organism	
5.2 Care este organismul care propune dimensionarea schemei de personal (număr total și structura)?	<b>a. ANRE, în mod independent, potrivit regulilor sale administrative interne</b> <b>Prin lege sau statut</b> b. Guvernul c. Parlamentul	
5.3 este ANRE capabilă să atragă un număr suficient de mare de personal calificat?	<b>a. Da</b> b. Parțial, până la nivel de experți cu vechime c. Parțial, până la nivel de experți cu mai puțină vechime d. Nu	

## B. ATRIBUȚII PRINCIPALE

<b>1. Stabilirea tarifelor</b>		<b>Observații</b>
1.1 Sunt tarifele pentru rețeaua de transport și pentru cea de distribuție stabilite/aprobate de ANRE ?	<b>Da</b>	
<b>2. Asigurarea conformității</b>		
2.1 Care este organismul competent pentru asigurarea conformității în domeniul separării legale în sectorul gazelor naturale și al energiei electrice ?	<b>a. ANRE</b> b. altă autoritate <b>c. responsabilitate împărțită</b>	

2.2 Care este organismul competent în vederea asigurării conformității în domeniul evidenței contabile ?	a.ANRE b.altă autoritate c.responsabilitate împărțită	
2.3 Care este organismul competent în vederea asigurării conformității cu prevederile Regulamentelor 714/2009 and 715/2009?	a.ANRE b.altă autoritate c.responsabilitate împărțită	
<b>3. Cooperarea transfrontalieră</b>		
3.1 Este ANRE singurul organism de reglementare care asigură cooperarea privind schimburile transfrontaliere ?	a.Da <b>b. Nu, ME este de asemenea implicat</b>	
<b>4. Protecția consumatorului</b>		
4.1 Este ANRE singurul punct de contact?	a.Da <b>b.Nu, în probleme de protecția consumatorului intervine și ANPC</b>	

### C. PUTERE DECIZIONALĂ

<b>1. Decizii cu caracter obligatoriu</b>		<b>Observații</b>
Este ANRE abilitată să emită decizii cu caracter obligatoriu pentru operatorii economici?	<b>a.Da</b> b.Nu	
Există o instituție/altă autoritate care poate revoca deciziile ANRE? Dacă da, care este aceasta?	<b>a.Da</b> b. Nu <b>a. Tribunalul</b> b.Guvernul c.Altă/alte instituție(ii)	
Există sancțiuni în caz de nerespectare a deciziilor emise de ANRE? Dacă da, care sunt acestea?	<b>a. Da</b> b. Nu a. Scrisoare publică adresată managementului prin care este dezaprobată încălcarea deciziei b. Publicarea unor rapoarte comparative prin care se demonstrează slaba performanță a respectivului operatorului de rețea	

	<b>c. În cazul contravențiilor se aplică amenzi, iar infracțiunile se pedepsesc conform prevederilor Codului penal.</b>	
Ce tip de măsuri poate lua ANRE?	a. Să oblige OTS să facă anumite investiții <b>b. Retragera licenței</b> <b>c. Revizuirea tarifelor sau diminuarea ratei profitului în caz de nerespectare a deciziilor</b>	
<b>2. Competențe de investigare</b>		
2.1 Are ANRE competențe de investigare?	a. <b>Da</b> b. Nu c. Doar cu acordul executivului	
2.2 Poate ANRE să efectueze inspecții?	a. <b>Da</b> b. Nu	
2.3 Dacă da, există reguli specifice privind efectuarea inspecțiilor?	a. <b>Da</b> b. Nu	
2.4 Sunt investigațiile limitate la anumite părți interesate (stakeholders)?	a. <b>Da</b> <b>b. Nu</b> c. Doar OTS	
2.5 Este ANRE abilitată să efectueze inspecții la fața locului la sediul operatorilor economici?	a. <b>Da</b> b. Nu	
2.6 Este necesară notificarea prealabilă din partea ANRE prin care să anunțe efectuarea unei inspecții la fața locului?	a. <b>Da</b> b. Nu, sunt posibile inspecții neanunțate	
2.7 Are ANRE competența să verifice documentele operatorului inspectat ?	a. Da, toate documentele b. Nu <b>c. Da, dar numai cele specifice</b>	
<b>3. Cooperarea cu organismele financiare și de concurență sau cu Comisia</b>		

<p>3.1 Cooperează ANRE cu organismele financiare și de concurență sau la efectuarea investigațiilor referitoare respectarea legiilor privind concurența ?</p> <p>3.2 Dacă da, cum este aplicată această cooperare?</p>	<p><b>a. Da</b> b. Nu</p> <p>a. Sunt stipulate în regulile obișnuite <b>b. printr-un Memorandum de Înțelegere între instituțiile implicate</b> c. Altele</p>	
<p>3.3 Are ANRE nevoie de o aprobare oficială din partea unei alte instituții pentru stabilirea acestei cooperări?</p>	<p>a. Da <b>b. Nu</b> c. Da, de la Guvern și/sau Parlament d. Da, de la altă instituție</p>	
<p>3.4 Există sancțiuni dacă autoritățile nu cooperează cu ANRE?</p>	<p>a. Da <b>b. Nu</b></p>	
<p><b>4. Colectarea informațiilor de la operatori</b></p>		
<p>4.1 Există limite privind accesul la informațiile solicitate de ANRE?</p>	<p>a. Da <b>b. Nu</b> c. Da, din partea Guvernului d. Da, din partea altor instituții e. Acces deplin f. Informații financiare g. Informații tehnice</p>	
<p>4.2 Ce timp de sancțiuni poate aplica ANRE în cazul nerespectării sau refuzului de a transmite informațiile solicitate?</p>	<p>a. Retragera licenței <b>b. Sancțiuni financiare</b> c. Altele d. Sancțiunile nu sunt posibile</p>	
<p><b>5. Sancțiuni</b></p>		
<p>5.1 Are ANRE competența să penalizeze operatorii?</p>	<p>a. <b>Da</b> b. Nu</p>	
<p>5.2 Există o valoare limită a penalităților sau un procentaj limită din cifra de afaceri a operatorului</p>	<p>a. <b>Da</b> b. Nu</p>	
<p>5.3 Există prevăzute penalități pentru ANRE în caz de nerespectare a deciziilor ACER?</p>	<p>a. Da <b>b. Nu</b></p>	

# ANRE

---

## Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei

Str. Constantin Nacu nr. 3  
Bucuresti, Sector 2  
Cod postal 020995  
ROMANIA

**Tel:** 021/311.22.44

**Fax:** 021/312.43.65

**E-mail:** [anre@anre.ro](mailto:anre@anre.ro)

[www.anre.ro](http://www.anre.ro)

